

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA

KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO

w zakresie kwalifikacji

SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

wyodrębnionej w zawodzie

325905 opiekunka dziecięca

Branża: pomocy społecznej SPO

Autorzy: mgr Jolanta Maj, mgr Anna Owsicka, mgr Robert Fleischer

Recenzenci:

Recenzent 1 – Recenzja dydaktyczna (nauczyciel uczący w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację) dr hab. inż. Marcin Chrzan

Recenzent 2 – Recenzja merytoryczna (przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu) dr inż. Mirosław Żurek

Ekspert: dr Narcyza Baczewska

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): **Żłobki Miejskie**.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Warszawa 2021

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

1.	Wprowadzenie	5
2.	Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego	15
2.1.	Pogrupowanie efektów kształcenia	15
2.2.	Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	74
2.3.	Plan kwalifikacyjnego kursu zawodowego	93
3.	Cele kształcenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego	94
4.	Programy poszczególnych zajęć	95
4.1.	Program nauczania dla przedmiotu: Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	95
4.1.1	Cele ogólne przedmiotu	95
4.1.2	Cele szczegółowe przedmiotu	95
4.1.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	96
4.1.4	Procedury osiągania celów kształcenia	98
4.1.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	101
4.2.	Program nauczania dla przedmiotu: Wstęp do opieki nad dzieckiem	102
4.2.1	Cele ogólne przedmiotu	102
4.2.2	Cele szczegółowe przedmiotu	102
4.2.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	104
4.2.4	Procedury osiągania celów kształcenia	107
4.2.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	110
4.3.	Program nauczania dla przedmiotu: Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	112
4.3.1	Cele ogólne przedmiotu	112
4.3.2	Cele szczegółowe przedmiotu	112
4.3.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	114
4.3.4	Procedury osiągania celów kształcenia	118
4.3.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	121
4.4.	Program nauczania dla przedmiotu: Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	123
4.4.1	Cele ogólne przedmiotu	123
4.4.2	Cele szczegółowe przedmiotu	123
4.4.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	125
4.4.4	Procedury osiągania celów kształcenia	130

4.4.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	132
4.5.	Program nauczania dla przedmiotu: Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	134
4.5.1	Cele ogólne przedmiotu	134
4.5.2	Cele szczegółowe przedmiotu	135
4.5.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	136
4.5.4	Procedury osiągania celów kształcenia	141
4.5.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	144
4.6.	Program nauczania dla przedmiotu: Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	146
4.6.1	Cele ogólne przedmiotu	146
4.6.2	Cele szczegółowe przedmiotu	146
4.6.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	147
4.6.4	Procedury osiągania celów kształcenia	149
4.6.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	152
4.7.	Program nauczania dla przedmiotu: Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem	154
4.7.1	Cele ogólne przedmiotu	154
4.7.2	Cele szczegółowe przedmiotu	154
4.7.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	155
4.7.4	Procedury osiągania celów kształcenia	159
4.7.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	161
4.8.	Program nauczania: Praktyka zawodowa	163
4.8.1	Cele ogólne	163
4.8.2	Cele szczegółowe	164
4.8.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	165
4.8.4	Procedury osiągania celów kształcenia	169
4.8.5	Propozycje metod sprawdzania i oceny osiągnięć edukacyjnych uczestnika	173
5.	Ewaluacja programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego	175
6.	Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	182
6.1.	Wykaz literatury	182
6.2.	Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	188
7.	Sposób i forma zaliczenia kursu.....	191
8.	Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć.....	193

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka

1. Wprowadzenie

Charakterystyka kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Formy pozaszkolne są to formy uzyskiwania i uzupełniania wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w placówkach kształcenia ustawicznego, placówkach kształcenia praktycznego oraz ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, ze zm.) - art. 3 pkt 17.

Zgodnie z art. 4 pkt. 35a ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.) kwalifikacyjny kurs zawodowy jest jedną z pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego, którego program nauczania uwzględnia:

- a) podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z jednostek efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo b) efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych określone załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 991),
- b) efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych określone załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 991).

Kwalifikacyjny kurs zawodowy może być prowadzony przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych – w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2, posiadające akredytację, o której mowa w art. 118. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).

Kwalifikacyjny kurs zawodowy może być prowadzony w formie:

- dziennej – odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu;

- stacjonarnej – odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu;
- zaocznej – odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia zawodowego w danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, z tym że w przypadku kwalifikacyjnego kursu zawodowego prowadzonego w formie zaocznej – minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego nie może być mniejsza niż 65% minimalnej liczby godzin kształcenia zawodowego w danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący dany kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego uprawniające do przystąpienia do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji nauczanej na danym kursie. Zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego nie potwierdza kwalifikacji zawodowych. Urzędowym dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji zawodowych jest certyfikat kwalifikacji zawodowej wydany przez okręgową komisję egzaminacyjną osobie, która zdała egzamin zawodowy.

Liczba słuchaczy uczestniczących w kwalifikacyjnym kursie zawodowym prowadzonym przez publiczne szkoły, centra kształcenia ustawicznego lub publiczne centra kształcenia zawodowego wynosi co najmniej 20. Za zgodą organu prowadzącego liczba słuchaczy może być mniejsza niż 20.

Kurs Umiejętności Zawodowych (dalej KUZ) to pozaszkolna forma kształcenia ustawicznego kierowana do osób dorosłych zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy. KUZ jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie: jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów, albo efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Kursy umiejętności zawodowych mogą być prowadzone przez:

- publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, z wyjątkiem szkół artystycznych - w zakresie zawodów, w których kształcą, oraz
- w zakresie innych zawodów przypisanych do branż, do których należą zawody, w których kształci szkoła;
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego.

Kurs umiejętności zawodowych może być prowadzony w formie:

- 1) dziennej – odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu;
- 2) stacjonarnej – odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu;
- 3) zaocznej – odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni.

Minimalna liczba godzin kształcenia na kursie umiejętności zawodowych:

- w przypadku kształcenia w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianej dla danej części efektów kształcenia, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;
- w przypadku kształcenia w zakresie efektów kształcenia właściwych dla dodatkowych umiejętności zawodowych – jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia przewidzianych dla danej dodatkowej umiejętności zawodowej, określonej w przepisach prawa;
- w przypadku efektów wspólnych dla wszystkich zawodów wynosi 30 godzin.

Kurs umiejętności zawodowych kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu umiejętności zawodowych. Wzór zaświadczenia określa prawo. Osoba, która ukończyła KUZ i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w obrębie tej samej kwalifikacji, może być zwalniana, na swój wniosek złożony podmiotowi prowadzącemu kwalifikacyjny kurs zawodowy, z zajęć dotyczących odpowiednio treści kształcenia lub efektów kształcenia zrealizowanych w dotychczasowym procesie kształcenia, o ile sposób organizacji kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym umożliwia takie zwolnienie.

Doskonalenie umiejętności zawodowych jest jedną z pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego. Kurs dodatkowych umiejętności zawodowych jest formą nabycia umiejętności zawodowych dodatkowych, wskazanych w Podstawie Programowej Kształcenia w Zawodach szkolnictwa branżowego. Przeznaczony jest dla osób dorosłych, zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Kurs doskonalenia umiejętności zawodowych umożliwia uzyskanie zaświadczenia ukończenia kursu. Struktura treści ma charakter modułowy i ułożona jest w kursie tak, aby była bardzo przydatna w procesie utrwalania wiedzy i kształtowania trwałych umiejętności i kompetencji. Ma to znaczenie w przypadku podjęcia innych kursów doskonalenia umiejętności zawodowych, kursów umiejętności zawodowych lub kursu kwalifikacji zawodowych. Treści są realizowane w postaci kształcenia teoretycznego i praktycznego.

Struktura programu

Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka wyodrębnionej w zawodzie opiekunka dziecięca; symbol cyfrowy 325905 ma strukturę przedmiotową/spiralną. Struktura treści jest bardzo przydatna w procesie utrwalania wiedzy i kształtowania trwałych umiejętności i kompetencji, co ma znaczenie w systemie egzaminów zewnętrznych potwierdzających kwalifikacje zawodowe po zakończeniu kształcenia w zakresie danej kwalifikacji. Pozwala ona kształcącym wzbogacać zakres informacji, pogłębiać treści i nabywać coraz bardziej skomplikowane umiejętności. Umożliwia również prowadzącemu zajęcia nawiązywanie do wcześniej omawianych tematów, dzięki czemu utrwalane są wiadomości i umiejętności poznane w początkowym etapie kształcenia. Ponadto taki układ treści sprzyja bardziej skutecznemu przygotowaniu uczącego się do wykonywania zadań zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy. Treści korelują ze sobą w ramach przedmiotów i są realizowane w postaci kształcenia teoretycznego oraz praktycznego.

Charakterystyka programu

Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka wyodrębnionej w zawodzie opiekunka dziecięca; symbol cyfrowy 325905 przeznaczone jest dla osób dorosłych zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Osoby, które nie ukończyły 18 lat, podlegają obowiązkowi nauki, który spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły

ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej, albo przez realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy. Wyjątkowe przypadki, w jakich osoba, która ukończyła szkołę podstawową/gimnazjalną, może spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy, wskazuje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych. Na kwalifikacyjny kurs zawodowy można zatem przyjąć osobę, która nie ukończyła szkoły podstawowej/gimnazjum, pod warunkiem, iż posiada ukończone 18 lat. Osoby niepełnoletnie mogą być uczestnikami kwalifikacyjnych kursów zawodowych tylko w sytuacji, gdy posiadają ukończoną szkołę podstawową/ gimnazjum oraz spełniają przesłanki warunkujące możliwości spełniania w tej formie obowiązku nauki.

Dla zawodu opiekunka dziecięca 325905 przypisano poziom IV Polskiej Ramy Kwalifikacji, określony dla zawodu jako kwalifikacji pełnej. Dla kwalifikacji częściowej wyodrębnionej w zawodzie: SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka określono poziom 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka może być realizowany w formie:

- **dziennej** – nauka odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu (11,06 miesięcy: 6 godzin zajęć dziennie 5 dni w tygodniu lub 9,22 miesięcy: 6 godzin zajęć dziennie 6 dni w tygodniu)
- **stacjonarnej** – nauka odbywa się 3 lub 4 dni w tygodniu (18,44 miesięcy: 6 godzin zajęć dziennie 3 dni w tygodniu lub 13,83 miesięcy: 6 godzin zajęć dziennie 4 dni w tygodniu)
- **zaocznej**: nauka odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni po 10 godzin dziennie (minimum 65% z 1328 godzin = 863,2 godzin).

Kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka został opracowany do realizacji w formie:

- **stacjonarnej** - zajęcia odbywają się 3 dni w tygodniu po min. 6 godzin dziennie (18,44 miesięcy x 72 godz. (1 m-c) = 1328 godz.).

Zajęcia są realizowane na przedmiotach kształcenia teoretycznego (240 godz.) oraz praktycznego (1088 godz.).

Termin rozpoczęcia i zakończenia kursu ustala organizator kursu dostosowując go do potrzeb i możliwości uczestników KKZ.

Termin zakończenia kursu wynika z komunikatu Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i musi zakończyć się nie później niż na 6 tygodni przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego. Podmiot prowadzący Kwalifikacyjny kurs zawodowy ma obowiązek zgłoszenia okręgowej komisji egzaminacyjnej informacji o rozpoczęciu kształcenia na danym KKZ zgodnie z par. 9 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 652).

Kwalifikacyjny kurs zawodowy kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka umożliwia uzyskanie zaświadczenia ukończenia kursu. Po zdaniu egzaminu zawodowego, części teoretycznej i praktycznej z kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka, absolwent uzyska świadectwo potwierdzające kwalifikacje zawodowe. Uczestnik może uzyskać dyplom zawodowy w zawodzie opiekunka dziecięca po uzyskaniu wykształcenia średniego lub średniego branżowego.

Kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym może być realizowany w formie stacjonarnej lub zaocznej z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (on-line). Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej. Kształcenie praktyczne zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 19 marca 2019 (formy pozaszkolne) nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik kształcenia na odległość. Rodzaj i wymiar godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne z wykorzystaniem tych metod i technik.

Nauczanie zdalne może mieć różną formę, musi jednak uwzględniać możliwości (psychofizyczne i techniczne) wszystkich uczestników tego procesu, czyli podmioty kształcące (prowadzących) oraz uczestników. Należy pamiętać o zasadzie równego dostępu. Jedną z metod wykorzystywanych w praktycznym nauczaniu zdalnym są metody programowane. Celem tej metody jest opanowanie przez uczącego się partii materiału z ciągłą weryfikacją stopnia przyswojenia wiedzy, utrwalanie wiadomości drogą powtórzeń, indywidualizacja pracy z materiałem.

Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są zobowiązane zorganizować szkolenie dla uczestników kursu przed rozpoczęciem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają:

- dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami lub uczestnikami a osobami prowadzącymi zajęcia;
- materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- bieżącą kontrolę postępów w nauce słuchaczy lub uczestników, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie;
- bieżącą kontrolę aktywności osób prowadzących zajęcia.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- a) dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- b) dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Wskazane jest przeprowadzenie szczegółowej diagnozy potrzeb rozwoju uczestnika w kontekście specyfiki przedmiotu nauczania (diagnoza posiadanych kompetencji i potrzeb rozwoju uczestnika powinna być wykonana przez zespół prowadzących i wychowawców z udziałem pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego, rodziców) oraz ustalenie sposobu pracy z uczestnikiem. Dużą uwagę należy zwrócić na uczestników posiadających trudności z uczeniem się. Niemniej ważni są uczestnicy uzdolnieni i szczególnie zainteresowani zawodem, przedmiotem nauczania. Każdy uczestnik posiadający szczególne potrzeby i możliwości powinien mieć określone właściwe dla siebie tempo i zakres pracy w obszarze przedmiotu nauczania z zachowaniem realizacji podstawy programowej.

Jednocześnie wszystkie osoby prowadzące zajęcia na Kursie mają obowiązek realizować tematykę (wiadomości, umiejętności i postawy – kompetencje) z obszarów kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów zgodnie z treściami Podstawy Programowej Kształcenia w Zawodach szkolnictwa branżowego dla zawodu opiekunka dziecięca.

Podział zawodów na kwalifikacje czyni system kształcenia elastycznym, umożliwiającym uczącemu się uzupełnianie kwalifikacji stosownie do potrzeb rynku pracy, własnych potrzeb i ambicji. Rozkład treści nauczania uwzględnia wzajemną korelację pomiędzy przedmiotami, a kolejność zdobywania wiedzy i umiejętności oraz kompetencji pozwala na nabycie wiedzy teoretycznej, by w krótkim czasie wykorzystać ją praktycznie.

Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka oparty jest o podstawę programową kształcenia branżowego w zawodzie opiekunka dziecięca, w której to wyodrębniono dla kwalifikacji następujące jednostki efektów kształcenia:

SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem

SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego

SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka

SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka

SPO.04.7. Język obcy zawodowy

oraz efekt kształcenia realizowany na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego związane z nabywaniem kompetencji personalnych i społecznych zgrupowane w jednostce efektów kształcenia:

SPO.04.8. Kompetencje personalne i społeczne

SPO.04.9. Organizacja pracy małych zespołów

Kwalifikacje zawodowe realizowane w ramach kursów umiejętności zawodowych (KUZ) w obrębie kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka, mogą być osiągnięte kolejno z następujących jednostek efektów kształcenia:

SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem

SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego

SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka

SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka

SPO.04.7. Język obcy zawodowy

Założenia programowe

Celem kształcenia zawodowego jest przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Zadania wszystkich podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników. W procesie kształcenia zawodowego ważne jest podbudowa kształcenia ogólnego zdobytego w procesie kształcenia szkoły podstawowej, gimnazjalnej lub średniej, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą zawodową przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów kwalifikacyjnych kursów zawodowych, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy. Opracowany program kursu pozwala na osiągnięcie powyższych celów ogólnych kształcenia zawodowego.

Zwiększające się zainteresowanie zatrudnianiem opiekunek dziecięcych powoduje wzrost zapotrzebowania na osoby świadczące usługi opiekuńcze, które będą w pełni przygotowane do sprawowania opieki nad dziećmi. Jeszcze kilkadziesiąt lat temu w opiece nad najmłodszymi dziećmi pomagały rodzicom babcie oraz starsze rodzeństwo. Obecnie rodziny mieszkające pod jednym dachem są mniej liczne, jednopokoleniowe. Po powrocie z urlopu rodzicielskiego do pracy nie wszyscy chcą lub mogą oddać dziecko do żłobka. Stąd też rosnące zapotrzebowanie na wykwalifikowane opiekunki. Obecnie rodzice nie chcą pozostawiać dziecka pod opieką przypadkowych osób, które zgłaszają się do roli niani. Ich oczekiwania względem opiekunek wzrosły. Coraz więcej rodziców zwraca uwagę na to, by osoba, której powierzają potomstwo, dysponowała odpowiednią wiedzą, doświadczeniem i umiejętnościami. Ważne jest takie zajęcie się dzieckiem, aby zarówno zaspokoić jego potrzeby, jak i umożliwić wszechstronny rozwój. Ma to szczególne znaczenie zwłaszcza w przypadku zatrudniających opiekunki dziecięce instytucji, takich jak żłobki czy przedszkola, a tym bardziej szpitale, hospicja lub sanatoria.

Zawód opiekunka dziecięca jest odpowiedzią na zapotrzebowanie współczesnego rynku pracy na wykonywanie usług opiekuńczych nad małymi dziećmi w wieku 0–4 lat. Opiekunka dziecięca zajmuje się opieką, pielęgnowaniem i wychowaniem małych dzieci wspomagając rodzinę lub gdy jej nie ma, zastępując ją. Istotą zawodu jest zapewnienie dziecku bezpieczeństwa, zaspokajanie jego wszystkich potrzeb, tworzenie prawidłowych warunków higieniczno-zdrowotnych oraz stymulowanie rozwoju psychofizycznego. Jest to zawód dla osób, które lubią pracę z dziećmi i mają z nimi dobry kontakt. Od opiekunki dziecięcej oczekuje się dużej odpowiedzialności, konsekwencji, spokoju, opanowania, łagodności, ale równocześnie zdecydowania, potrzebnego do zapanowania nad dziećmi oraz cierpliwości, wrażliwości estetycznej, uzdolnień plastycznych, twórczego myślenia oraz zdolności manualnych, które pozwolą na rozwijanie zdolności artystycznych u dzieci. Istotna jest kreatywność opiekunki, potrzebna przy organizacji czasu wolnego oraz podzielność uwagi. Opiekunka dziecięca oddziałuje na kształtującą się osobowość dzieci w bezpośrednim kontakcie. Praca z małym dzieckiem jest często trudna i wymaga osobistego zaangażowania, a także wypracowania takiego sposobu kontaktowania się z dziećmi, który w największym stopniu sprzyja efektywnemu oddziaływaniu wychowawczemu. Opiekunka dziecięca w swojej pracy wykonuje codzienne czynności związane z pielęgnacją dziecka. Prowadzi zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i stymulujące rozwój psychomotoryczny dziecka. Posiadana wiedza i umiejętności pozwolą w sposób profesjonalny opiekować się dziećmi.

Opiekunka dziecięca jest zawodem deficytowym na rynku pracy. Małe zainteresowanie kandydatów do zawodu wiąże się z dużą odpowiedzialnością i zbyt niskim wynagrodzeniem w stosunku do wymagań, jakich oczekuje się od absolwentów. Opiekunka dziecięca po zdobyciu podstaw teoretycznych i kształceniu praktycznym może

wykonywać zawód na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy, ponieważ posiada wiadomości i umiejętności nie tylko do pracy w żłobku, ale również w domach małego dziecka, izbach dziecka, ośrodkach interwencji kryzysowej, oddziałach szpitalnych, hospicjach i klubikach dziecięcych.

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego dla kwalifikacji SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka został tak skonstruowany, aby w oparciu o podstawę programową sprostać wymaganiom pracodawców oraz wyjść naprzeciw potrzebom rynku pracy w branży pomocy społecznej.

W doborze i nauczaniu przedmiotów zawodowych wyodrębniono przedmioty teoretyczne, wyposażające uczestnika w niezbędną zawodową wiedzę teoretyczną, jak również przedmioty praktyczne, kształtujące umiejętności wykonywania prac zawodowych.

Realizacja procesu kształcenia w zakresie SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka wymaga więc wysoko wykwalifikowanej kadry prowadzących wyposażonych w kompetencje w zakresie obsługi sprzętu komputerowego i nowoczesnych urządzeń stanowiących wyposażenie pracowni szkolnych oraz merytoryczną, uaktualnianą wiedzę dostosowaną do nowej podstawy programowej. Prawidłowa realizacja procesu kształcenia w zawodzie opiekunka dziecięca wymaga prowadzenia części zajęć praktycznych.

Sylwetka absolwenta klasy w zawodzie opiekunka dziecięca

Absolwent jednostki prowadzącej kształcenie w zawodzie opiekunka dziecięca jest przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie: pielęgnacji i żywienia dziecka, dbałości o rozwój dziecka i towarzyszenia mu w nim oraz udziału w wychowaniu dziecka.

Zakres czynności wykonywanych przez opiekunkę dziecięcą obejmuje:

- nawiązywanie komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz nawiązanie więzi uczuciowej z dzieckiem
- określenie potrzeb dziecka i sposobów ich zaspokajania
- stosowanie podstawowych metod wychowania
- dbanie o rozwój dziecka poprzez stymulowanie, np. stosowanie odpowiednich zabaw
- doskonalenie sprawności manualnej i motorycznej dziecka
- kształtowanie pozytywnych nawyków u dziecka
- zaspokajanie podstawowych potrzeb fizjologicznych dziecka
- dbałość o higienę dziecka
- dbałość o czystość otoczenia dziecka
- dbałość o bezpieczeństwo dziecka
- zapobieganie chorobom dziecka
- zaspokajanie potrzeb żywieniowych dziecka

- udzielanie pierwszej pomocy w przypadkach zagrożenia życia dziecka
- współpracę z pozostałym personelem placówki, w której pracuje oraz rodzicami, opiekunami dziecka
- posługiwania się słownictwem w języku obcym nowożytnym w zakresie realizacji czynności zawodowych
- rozumienia prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku obcym nowożytnym dotyczące czynności zawodowych
- samodzielnego tworzenia wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku obcym nowożytnym dotyczące czynności zawodowych
- stosowania zasad kultury etyki podczas wykonywania zadań zawodowych
- współpracy w zespole.

Wymagania psychofizyczne właściwe dla zawodu:

- zainteresowanie zawodem,
- wrażliwość estetyczna,
- dobry stan zdrowia,
- życzliwość, uprzejmość,
- odpowiedzialność, sumienność, zdyscyplinowanie,
- wysokie kompetencje społeczne, szczególnie łatwość nawiązywania kontaktów z dziećmi i dorosłymi,
- myślenie twórcze i poznawcze,
- dokładność, opanowanie i cierpliwość,
- pogodne usposobienie,
- umiejętność zapanowania nad złymi emocjami,
- tolerancyjna,
- spostrzegawczość,
- zdolność do koncentracji uwagi i wykonywania kilku zadań jednocześnie,
- dobra pamięć (recytacje wierszy, mówienie opowiadań, śpiewanie piosenek),
- umiejętności werbalne i niewerbalne (łatwość w poprawnym wypowiadaniu się prostym i zrozumiałym dla dzieci językiem),
- zdolności muzyczne, rytmiczne oraz plastyczno-techniczne.

Wymienione cechy są istotne ze względu na konieczność indywidualnego podejścia do każdego dziecka na tym etapie rozwoju. Spośród cech sensomotorycznych w tym zawodzie niezbędna jest spostrzegawczość w kontekście nie tylko wychowywania i nauczania, ale również zwrócenia uwagi na dysfunkcje rozwojowe występujące u dzieci. Istotne znaczenie ma także refleks i podzielność uwagi, ponieważ opiekunka musi nieustannie dbać o bezpieczeństwo dzieci. W trakcie specjalistycznych zajęć, takich jak plastyka czy zajęcia teatralne, ważne jest rozróżnianie barw, percepcja kształtów i wyobraźnia twórcza. Przydatne jest widzenie obuoczne, prawidłowy lub nieznacznie ograniczony zakres pola widzenia. Pożądana w tym zawodzie jest dobra ogólna sprawność fizyczna, sprawność narządu wzroku oraz słuchu, który powinien umożliwiać percepcję dźwięków niezbędną do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom będącym pod opieką oraz powinien umożliwiać komunikację werbalną.

Czynniki utrudniające zatrudnienie w zawodzie

- dysfunkcje kończyn górnych, a w szczególności w zakresie zręczności palców i rąk oraz dysfunkcje znacznego stopnia sprawności kończyn dolnych,
- wady i dysfunkcje narządu wzroku, niedające się korygować szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi i niepełnosprawność narządu słuchu, która nie może być skorygowana aparatem słuchowym,
- zaburzenia zmysłu równowagi, koordynacji wzrokowo-ruchowej i zmysłu dotyku,
- choroby powodującymi zaburzenia świadomości,
- nosicielstwo chorób zakaźnych i choroby pasożytnicze,
- znaczące wady wymowy.

Absolwent znajdzie pracę następujących podmiotach: placówki dziennej i całodobowej opieki nad dziećmi, (żłobki, przedszkola lub inne formy wychowania przedszkolnego, domy małego dziecka, policyjne izby dziecka, dziecięcych oddziałach szpitalnych, hospicja, klubiki dziecięce, sanatoriach), placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz środowisku domowym dziecka. Miejszem jej zatrudnienia może być także dom prywatny. Wtedy jednak zakres obowiązków bywa nieco różny, np. poszerzony o czynności związane z dbaniem o dom, czynności porządkowe itp.

Cele kierunkowe programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Uczestnik kursu SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- planowania i organizowania pracy opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej,
- pielęgnowania dziecka zdrowego, chorego i niepełnosprawnego,
- prowadzenia działań wychowawczych i edukacyjnych wspomagających rozwój psychomotoryczny dziecka,
- promowania zdrowia i prowadzenia działań profilaktycznych.

2. Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy									
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ek)	4	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	x						
		2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie	x						
		3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe	x						
		4) stosuje zasady segregacji odpadów	x						
		5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania	x						
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ew)	2	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	x						
		2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ew)	2	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	x						
		2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	x						
		3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	x						
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ek) *	2	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy	x						
		2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy	x						
		3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych	x						
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)	8	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	x						
		2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami	x						
		3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami	x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
		bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska							
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych (ew)	2	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej	x						
		2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej	x						
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ew)	12	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	x						
		2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego	x						
		3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku	x						
		4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej	x						
		5) powiadamia odpowiednie służby	x						
		6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie	x						
		7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar	x						

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
		8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji	x						
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	32								
SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem									
1) przestrzega zasad bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem (ek)	15	1) wymienia zasady pracy z małym dzieckiem		x					
		2) stosuje algorytmy bezpieczeństwa podczas wykonywania czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych u dziecka		x					
		3) planuje zabawy i zajęcia ruchowe zgodnie z zasadami bezpieczeństwa		x					
2) przedstawia ogólną budowę i funkcje organizmu dziecka (ew)	15	1) objaśnia istotne pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii dziecka		x					
		2) omawia podstawowe procesy życiowe organizmu dziecka		x					
		3) wskazuje położenie poszczególnych układów i narządów dziecka		x					
		4) porównuje różnice w budowie i funkcjach organizmu zależnie od typu konstytucjonalnego, wieku i płci		x					

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
3) przedstawia rozwój dziecka w różnych okresach życia (ek)	15	1) opisuje rozwój dziecka w różnych okresach życia		x					
		2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych u dziecka		x					
		3) określa wpływ procesów emocjonalno-motywacyjnych na prawidłowe funkcjonowanie dziecka		x					
4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka (ek)	15	1) omawia stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka		x					
		2) przeprowadza resuscytację krążeniowo-oddechową dziecka		x					
		3) rozpoznaje rodzaje wstrząsów, krwotoki i zachłyśnięcie u dzieci		x					
		4) wskazuje sposoby reagowania w wypadku zatrucia, omdlenia, obecności ciał obcych, oparzenia, ukąszenia, urazów i upadków		x					
		5) wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy		x					
		6) korzysta z apteczki pierwszej pomocy		x					

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
5) przestrzega zasad postępowania z materiałem biologicznie skażonym (ek) *	6	1) rozróżnia sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym		x					
		2) określa sposoby zapobiegania zakażeniom		x					
		3) stosuje procedury postępowania w przypadku narażenia na kontakt z materiałem zakaźnym		x					
6) przestrzega zasady aseptyki i antyseptyki (ek)	3	1) opisuje zasady aseptyki i antyseptyki		x					
		2) wymienia zasady profilaktyki zakażeń HIV (human immunodeficiency virus), HCV (Hepatitis C Virus)		x					
7) przedstawia modele i funkcje rodziny (ew) *	6	1) omawia funkcje rodziny		x					
		2) opisuje modele rodziny		x					
		3) omawia wpływ rodziny na prawidłowe funkcjonowanie dziecka		x					
8) identyfikuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny (ew) *	13	1) opisuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny		x					
		2) rozpoznaje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny		x					
		3) planuje sposoby rozwiązywania problemów wychowawczych i psychospołecznych dziecka i jego rodziny		x					

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
9) posługuje się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym (ek)	50	1) klasyfikuje metody i środki komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi		x					
		2) odczytuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb		x					
		3) przekazuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb		x					
		4) odczytuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego		x					
		5) przekazuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego		x					
		6) formułuje wskazówki dla dziecka i rodziny do posługiwania się językiem migowym		x					
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ew) *	6	1) wymienia cele normalizacji krajowej		x					
		2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy		x					
		3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej		x					
		4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności		x					
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	144								

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego									
1) organizuje bezpieczne środowisko dziecka (ek)	40	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka			x				
		2) stosuje zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem			x				
		3) organizuje warsztat pracy opiekuńczo-wychowawczej			x				
		4) wymienia istniejące atesty stosowane w oznaczeniach pomocy dydaktycznych, zabawek i innych przyborów			x				
		5) wykorzystuje w pracy pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka			x				
2) pomaga w zaspokajaniu potrzeb dziecka zdrowego (ek)	20	1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka zdrowego			x				
		2) klasyfikuje potrzeby dziecka zdrowego			x				
		3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka			x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem (ew)	23	1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka			x				
		2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka			x				
		3) dobiera środki i materiały do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka			x				
4) prowadzi działania profilaktyczne oraz prozdrowotne w zakresie zapobiegania chorobom wieku dziecięcego (ek)	20	1) wyjaśnia pojęcia: profilaktyka i zachowanie prozdrowotne			x				
		2) planuje działania w zakresie profilaktyki próchnicy			x				
		3) wskazuje sposoby zapobiegania chorobom wieku dziecięcego			x				
		4) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego			x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
5) ocenia rozwój fizyczny i psychomotoryczny dziecka (ew)	33	1) określa rodzaje dokumentacji rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka			x				
		2) analizuje dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka			x				
		3) wypełnia dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka			x				
		4) wyjaśnia pojęcie: norma rozwojowa			x				
		5) wykorzystuje znajomość norm rozwojowych do określenia poziomu rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka			x				
		6) wymienia metody oceny rozwoju psychomotorycznego dziecka			x				
6) rozpoznaje symptomy występowania przemocy wobec dziecka (ew)	15	1) opisuje objawy krzywdzenia dziecka			x				
		2) wymienia procedury prawne w przypadku krzywdzenia dziecka			x				
		3) przedstawia zasady współpracy z instytucjami działającymi na rzecz ochrony prawnej dziecka			x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
7) dba o prawidłowe żywienie dziecka dostosowane do wieku zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka (ek)	40	1) wymienia normy żywieniowe zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka dostosowane do wieku dziecka			x				
		2) przedstawia zasady żywienia małego dziecka			x				
		3) opracowuje jadłospis dla dziecka dostosowany do wieku			x				
		4) analizuje jadłospisy pod kątem zawartości składników pokarmowych			x				
		5) przygotowuje posiłki dla dziecka			x				
8) analizuje dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego (ew)	35	1) określa rodzaje dokumentacji pielęgnacyjnej dziecka zdrowego			x				
		2) wypełnia dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego			x				
		3) przygotowuje ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem			x				
		4) dostosowuje ramowy plan opieki nad dzieckiem do specyfiki placówki, w której przebywa dziecko			x				

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
9) współpracuje z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej (ew)	24	1) rozróżnia rodzaje działań terapeutycznych			x				
		2) wymienia formy i zasady współpracy uwzględniające specyfikę placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której przebywa dziecko			x				
		3) dobiera formy i metody współpracy z zespołem terapeutycznym w zależności od potrzeb dziecka			x				
10) charakteryzuje rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem (ep)	6	1) wymienia rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem			x				
		2) wymienia zadania placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem			x				
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	256								
SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością									
1) zapewnia bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością (ew)	20	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka chorego lub z niepełnosprawnością				x			
		2) organizuje warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością				x			

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
		3) dobiera pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub niepełnosprawności dziecka				x			
2) określa potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ew)	20	1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka chorego lub z niepełnosprawnością				x			
		2) klasyfikuje potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością				x			
		3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka				x			
3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem (ek)	25	1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością				x			
		2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością				x			
		3) wymienia metody karmienia dziecka chorego lub z niepełnosprawnością				x			
		4) stosuje obowiązujące algorytmy postępowania podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością				x			

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
4) ocenia wpływ choroby na stan psychiczny dziecka (ew)	18	1) wymienia czynniki wpływające na stan psychiczny dziecka chorego lub z niepełnosprawnością				x			
		2) planuje zaspokajanie potrzeb biopsychospołecznych dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka				x			
5) przestrzega zasad pielęgnowania dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów (ek)	22	1) wymienia zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych				x			
		2) stosuje zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych				x			
		3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka				x			
6) rozpoznaje przyczyny, objawy kliniczne chorób wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom (ek)	35	1) opisuje symptomy i przyczyny wybranych chorób wieku dziecięcego				x			
		2) opisuje przyczyny, objawy i mechanizmy zaburzeń w obrębie: <ul style="list-style-type: none"> układu ruchu ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego układu krążenia układu oddechowego układu pokarmowego 				x			

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
		<ul style="list-style-type: none"> układu moczowego i płciowego 							
		3) określa przyczyny i objawy chorób alergicznych				x			
		4) opisuje przyczyny i objawy chorób zakaźnych				x			
		5) wymienia czynniki ryzyka wad wrodzonych				x			
		6) wskazuje sposoby reagowania na zmiany w wyglądzie i zachowaniu dziecka na podstawie opisu przypadku				x			
		7) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego				x			
8) monitoruje parametry życiowe dziecka (ek)	32	1) wymienia parametry życiowe dziecka jako podstawowe funkcje życiowe najważniejszych organów ciała				x			
		2) opisuje sposoby pomiaru parametrów życiowych dziecka				x			
		3) interpretuje wyniki parametrów życiowych dziecka				x			
		4) współpracuje z personelem medycznym w zakresie podjętych działań leczniczych				x			
		5) gromadzi zapisy parametrów życiowych dziecka w prowadzonej dokumentacji				x			

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
9) współpracuje z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ew)	34	1) wymienia zadania zespołu terapeutycznego sprawującego opiekę nad dzieckiem chorym lub z niepełnosprawnością				x			
		2) rozróżnia metody rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością				x			
		3) opisuje przygotowanie dziecka do badań i zabiegów diagnostycznych				x			
		4) uczestniczy w pracach zespołu terapeutycznego				x			
		5) wspomaga rehabilitację dziecka z niepełnosprawnością				x			
		6) towarzyszy dziecku podczas badań i zabiegów diagnostycznych				x			
10) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza (ek)	20	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności				x			
		2) rozróżnia drogi podawania leków				x			
		3) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku dzieci, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych				x			

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
11) określa rolę mechanizmów obronnych i adaptacyjnych dziecka (ew)	14	1) wymienia mechanizmy adaptacyjne organizmu dziecka				x			
		2) identyfikuje mechanizmy obronne organizmu dziecka				x			
		3) wskazuje rolę mechanizmów obronnych organizmu dziecka				x			
12) prowadzi dokumentację opiekuńczo-pielęgnacyjną dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ek)	10	1) określa rodzaje dokumentacji opiekuńczo-pielęgnacyjnej dziecka chorego lub z niepełnosprawnością				x			
		2) analizuje zebraną dokumentację dziecka chorego lub z niepełnosprawnością				x			
13) przedstawia organizację i specyfikę pracy w placówkach opieki nad dzieckiem (ew)	6	1) wymienia rodzaje placówek opieki nad dzieckiem				x			
		2) opisuje specyfikę poszczególnych placówek opieki nad dzieckiem i ich organizację				x			
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	256								
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka									
1) analizuje normy rozwojowe małego dziecka (ew)	15	1) wskazuje czynniki wpływające na rozwój dziecka					x		
		2) uzasadnia związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka					x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
2) ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych (ek)	20	1) opisuje podstawowe procesy psychiczne małego dziecka					x		
		2) porównuje rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową					x		
		3) planuje działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka					x		
3) analizuje metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych (ew)	25	1) wymienia rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych					x		
		2) dobiera różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka					x		
		3) dobiera pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka					x		
		4) korzysta z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem					x		
4) stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka (ek)	20	1) wskazuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych					x		
		2) klasyfikuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych					x		
		3) planuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka					x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
5) włącza zabawki w proces wychowawczo-dydaktyczny (ew)	17	1) klasyfikuje zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka					x		
		2) wyjaśnia rolę zabawek w procesie dydaktycznym					x		
		3) dobiera zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka					x		
6) wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych (ek)	30	1) wyjaśnia pojęcie: zabawa					x		
		2) klasyfikuje rodzaje zabaw					x		
		3) planuje zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych					x		
		4) organizuje środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych					x		
		5) dobiera do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze					x		
		6) przedstawia zabawy eksploracyjne i twórcze					x		
		7) prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka					x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
7) stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie (ek)	30	1) wymienia rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka					x		
		2) stosuje różne techniki rozwijające mowę dziecka					x		
		3) klasyfikuje utwory literackie					x		
		4) dobiera literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka					x		
		5) przygotowuje inscenizacje dla dzieci					x		
		6) przedstawia inscenizacje dla dzieci					x		
8) wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka (ek)	30	1) podaje definicje osobowości					x		
		2) opisuje elementy składowe osobowości					x		
		3) dobiera metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka					x		
		4) omawia czynniki wpływające na zachowanie dziecka					x		
		5) wskazuje pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi					x		
		6) zapobiega negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej					x		
		7) łagodzi negatywne emocje występujące u małego dziecka					x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
9) stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka (ek)	15	1) wymienia metody pracy wspierające samodzielność dziecka					x		
		2) dobiera metody rozwijające samodzielność dziecka					x		
10) określa rodzaje i etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków (ew)	20	1) wymienia fazy adaptacji dziecka do nowych warunków					x		
		2) identyfikuje czynniki wpływające na przebieg adaptacji					x		
		3) wspiera dziecko w procesie adaptacji					x		
11) określa istotę i fazy choroby sierocy (ew)	20	1) wyjaśnia pojęcie: choroba sieroca					x		
		2) omawia fazy choroby sierocy					x		
		3) wymienia warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sierocy					x		
12) określa zaburzenia rozwojowe dziecka w różnych grupach wiekowych (ew)	20	1) wyjaśnia termin: zaburzenie rozwojowe					x		
		2) identyfikuje symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością					x		
		3) dobiera metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi					x		
13) proponuje sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych (ew)	15	1) podaje teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka					x		
		2) wymienia sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym					x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
14) wspiera harmonijny rozwój dziecka (ek)	30	1) opisuje deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów					x		
		2) wskazuje dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka					x		
		3) dobiera metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi					x		
		4) planuje i prowadzi zajęcia wspierające rozwój dziecka					x		
		5) współpracuje z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania jego rozwoju i wychowania					x		
15) organizuje pracę wychowawczą w poszczególnych grupach rozwojowych (ew)	25	1) formułuje cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka					x		
		2) dobiera formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów					x		
		3) przygotowuje pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów					x		
16) ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej (ek)	20	1) monitoruje skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych					x		
		2) prowadzi dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej					x		
		3) formułuje wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami					x		

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	352								
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka									
1) wykonuje pomoce dydaktyczne i dekoracje okolicznościowe (ew)	40	1) wymienia rodzaje pomocy dydaktycznych i ich zastosowanie w poszczególnych grupach wiekowych						x	
		2) stosuje różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych						x	
		3) wykonuje pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych						x	
		4) wykonuje scenografie, lalki, kostiumy i kukielki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych						x	
2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną (ek)	42	1) dobiera techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka						x	
		2) planuje metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka						x	
		3) wykorzystuje w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka						x	
		4) prowadzi zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych						x	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
3) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną (ek)	42	1) dobiera zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka						x	
		2) planuje metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka						x	
		3) prowadzi zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych						x	
		4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek						x	
4) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka (ek)	60	1) określa rolę utworów muzycznych w rozwoju dziecka						x	
		2) dobiera utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych						x	
		3) włącza zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem						x	
		4) śpiewa piosenki dziecięce						x	
		5) gra na wybranych instrumentach muzycznych						x	
		6) prowadzi zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych						x	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
5) tworzy proste układy taneczne do muzyki (ew)	40	1) wymienia podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka						x	
		2) tworzy i dostosowuje układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka						x	
		3) prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka						x	
		4) włącza zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem						x	
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	224								
SPO.04.7. Język obcy zawodowy									
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych:	12	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy - narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych - procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych 							x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
<ul style="list-style-type: none"> ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie z dokumentacją związaną z danym zawodem z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ek) * 		<ul style="list-style-type: none"> formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych świadczonych usług, w tym obsługi klienta 							
2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ul style="list-style-type: none"> rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, 	10	1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu							x
		2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje							x
		3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu							x
		4) układa informacje w określonym porządku							x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyrażenie, w standardowej odmianie języka • rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ew) *									
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych • tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne	12	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi							x
		2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)							x
		3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko							x
		4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze							x
		5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji							

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) • tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ek) *									
4) uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie	12	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę							x
		2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia							x
		3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób							x
		4) prowadzi negocjacje związane z czynnościami zawodowymi							x
		5) pyta o upodobania i intencje innych osób							x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
lub w formie prostego tekstu: • reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych: • reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ek) *		6) proponuje, zachęca							x
		7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe							x
		8) styl wypowiedzi dostosowuje do sytuacji							

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew) *	10	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)							x
		2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym							x
		3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym							x
		4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)							x
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu • własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: • wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym	8	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego							x
		2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe							x
		3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych							x
		4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy							x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
<ul style="list-style-type: none"> współdziała w grupie korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ew) *		5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe)							x
		6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź							x
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	64								
SPO.04.8. Kompetencje personalne i społeczne									
1) przestrzega zasad kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych		1) opisuje zasady etyczne podczas świadczenia usług opiekuńczych		x			x		x
		2) opisuje skutki łamania zasad etycznych		x					x
		3) omawia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy	x				x		x
		4) omawia postępowanie etyczne opiekunki dziecięcej w relacji z dzieckiem i rodzicem lub opiekunem prawnym			x	x			x
		5) przestrzega tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy	x	x					

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
		6) przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych	x	x					
2) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej		1) wymienia zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania					x	x	
		2) opisuje zasady komunikacji interpersonalnej					x	x	
		3) opisuje aktywne metody słuchania					x	x	
		4) opisuje zasady etykiety w komunikacji z przełożonymi i współpracownikami w codziennych kontaktach	x			x			
3) charakteryzuje cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		1) wymienia rodzaje usług świadczonych dziecku		x					
		2) opisuje usługi świadczone na rzecz dziecka		x					
		3) dobiera rodzaj usług do potrzeb dziecka			x	x	x	x	
		4) dostosowuje rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji			x	x	x	x	
		5) określa kompetencje opiekunki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług			x	x	x	x	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
4) charakteryzuje pojęcie konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych		1) wyjaśnia pojęcie: konflikt	x		x				
		2) opisuje przyczyny konfliktów międzyludzkich	x		x				
		3) zapobiega przyczynom powstawania konfliktów	x		x		x		
		4) opisuje fazy konfliktu	x		x				
		5) wymienia skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym	x		x				
		6) stosuje zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami					x	x	
5) planuje wykonanie zadania		1) planuje realizację zadań zawodowych			x	x	x	x	
		2) analizuje możliwości realizacji zadania			x	x	x	x	
		3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie			x	x	x	x	
		4) ocenia stopień realizacji zadania			x	x	x	x	
6) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania		1) omawia obowiązki opiekunki dziecięcej w placówkach opiekuńczych		x	x	x			
		2) opisuje odpowiedzialność prawną opieki nad dzieckiem		x					
		3) wymienia konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych		x					

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
7) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany		1) rozpoznaje sytuacje nietypowe w środowisku pracy		x		x	x		
		2) podejmuje działania w sytuacji trudnej				x	x		
		3) ocenia skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych				x	x		
		4) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu dziecka				x			
8) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem		1) określa przyczyny i skutki stresu w sytuacjach zawodowych		x					
		2) podaje przykłady sytuacji stresowych w pracy zawodowej		x					
		3) wymienia cechy działań podejmowanych w sytuacjach stresowych		x					
		4) opisuje sposoby radzenia sobie ze stresem		x					
		5) dostosowuje metodę radzenia sobie ze stresem do sytuacji w środowisku pracy			x	x			

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
9) aktualizuje wiedzę i doskonalą umiejętności zawodowe		1) opisuje podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych opiekunki dziecięcej	x						x
		2) analizuje własne kompetencje	x						
		3) wyznacza sobie cele rozwojowe			x	x	x		
		4) omawia możliwą dalszą ścieżkę rozwoju i awansu zawodowego			x	x	x		
10) dobiera metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych		1) wymienia metody komunikacji					x	x	x
		2) opisuje metody komunikacji werbalnej i niewerbalnej					x	x	x
		3) dostosowuje metody komunikacji do sytuacji w środowisku pracy					x	x	x
		4) opisuje pojęcie negocjacje					x	x	x
		5) rozróżnia sposoby negocjacji					x	x	x
		6) opisuje funkcje negocjacji					x	x	x
		7) stosuje negocjacje w środowisku pracy					x	x	x
11) współpracuje w zespole		1) określa pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider			x	x			x
		2) realizuje zadania w wyznaczonym czasie			x	x			x
		3) wspomaga innych członków zespołu podczas realizacji zadań			x	x			x
		4) analizuje efekty pracy zespołu			x	x			x
		5) identyfikuje znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu			x	x			x

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	Wstęp do opieki nad dzieckiem	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem
SPO.04.9. Organizacja pracy małych zespołów									
1) planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		1) rozpoznaje zadania zespołu			x	x			
		2) wyznacza zadania członkom zespołu			x	x			
		3) wyjaśnia sposób wykonania zadania			x	x			
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań		1) rozpoznaje możliwości i umiejętności członków zespołu			x	x			
		2) wskazuje osoby do wykonania zadania			x	x			
		3) przewiduje skutki niewłaściwego doboru osób do zadań			x	x			
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań		1) ustala kolejność wykonywania zadań			x	x			
		2) sprawdza proces wykonywania zadań			x	x			
4) ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań		1) określa zaangażowanie w pracę członków zespołu			x	x			
		2) ocenia efekty pracy zespołu			x	x			
		3) udziela informacji zwrotnej członkom zespołu			x	x			
5) wprowadza rozwiązania, np. techniczne i organizacyjne, wpływające na poprawę warunków i jakości pracy		1) dokonuje analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy					x	x	
		2) dokonuje prostych modernizacji warunków i organizacji pracy podczas realizacji zadań zawodowych					x	x	
Razem			1328						

* efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi oraz do 30% godzin zajęć przeznaczonych na kształcenie teoretyczne zrealizować z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Tabela 2. Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
A	B	C	D	E	F
SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ek)	4	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	1 miesiąc
	2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ew)	2	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska		
	3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ew)	2	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy		
	4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ek)	2	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)	8	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami 3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	
	6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych (ew)	2	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej		
	7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ew)	12	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji		
SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem	1) przestrzega zasad bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem (ek)	15	1) wymienia zasady pracy z małym dzieckiem 2) stosuje algorytmy bezpieczeństwa podczas wykonywania czynności opiekuńczo-pielęgniarskich u dziecka 3) planuje zabawy i zajęcia ruchowe zgodnie z zasadami bezpieczeństwa	Wstęp do opieki nad dzieckiem	1, 2 i 3 miesiąc
	2) przedstawia ogólną budowę i funkcje organizmu dziecka (ew)	15	1) objaśnia istotne pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii dziecka 2) omawia podstawowe procesy życiowe organizmu dziecka 3) wskazuje położenie poszczególnych układów i narządów dziecka 4) porównuje różnice w budowie i funkcjach organizmu zależnie od typu konstytucjonalnego, wieku i płci		
	3) przedstawia rozwój dziecka w różnych okresach życia (ek)	15	1) opisuje rozwój dziecka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych u dziecka 3) określa wpływ procesów emocjonalno-motywacyjnych na prawidłowe funkcjonowanie dziecka		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem	4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka (ek)	15	1) omawia stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka 2) przeprowadza resuscytację krążeniowo-oddechową dziecka 3) rozpoznaje rodzaje wstrząsów, krwotoki i zachłyśnięcie u dzieci 4) wskazuje sposoby reagowania w wypadku zatrucia, omdlenia, obecności ciał obcych, oparzenia, ukąszenia, urazów i upadków 5) wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy 6) korzysta z apteczki pierwszej pomocy	Wstęp do opieki nad dzieckiem	
	5) przestrzega zasad postępowania z materiałem biologicznie skażonym (ek)	6	1) rozróżnia sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym 2) określa sposoby zapobiegania zakażeniom 3) stosuje procedury postępowania w przypadku narażenia na kontakt z materiałem zakaźnym		
	6) przestrzega zasady aseptyki i antyseptyki (ek)	3	1) opisuje zasady aseptyki i antyseptyki 2) wymienia zasady profilaktyki zakażeń HIV (human immunodeficiency virus), HCV (Hepatitis C Virus)		
	7) przedstawia modele i funkcje rodziny (ew)	6	1) omawia funkcje rodziny 2) opisuje modele rodziny 3) omawia wpływ rodziny na prawidłowe funkcjonowanie dziecka		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem	8) identyfikuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny (ew)	13	1) opisuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny 2) rozpoznaje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny 3) planuje sposoby rozwiązywania problemów wychowawczych i psychospołecznych dziecka i jego rodziny	Wstęp do opieki nad dzieckiem	
	9) posługuje się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym (ek)	50	1) klasyfikuje metody i środki komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi 2) odczytuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb 3) przekazuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb 4) odczytuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego 5) przekazuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego 6) formułuje wskazówki dla dziecka i rodziny do posługiwania się językiem migowym		
	10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ew)	6	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego	1) organizuje bezpieczne środowisko dziecka (ek)	40	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka 2) stosuje zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem 3) organizuje warsztat pracy opiekuńczo-wychowawczej 4) wymienia istniejące atesty stosowane w oznaczeniach pomocy dydaktycznych, zabawek i innych przyborów 5) wykorzystuje w pracy pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	3, 4, 5 i 6 miesiąc
	2) pomaga w zaspokajaniu potrzeb dziecka zdrowego (ek)	20	1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka zdrowego 2) klasyfikuje potrzeby dziecka zdrowego 3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka		
	3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem (ew)	23	1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka 2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka 3) dobiera środki i materiały do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka		
	4) prowadzi działania profilaktyczne oraz prozdrowotne w zakresie zapobiegania chorobom wieku dziecięcego (ek)	20	1) wyjaśnia pojęcia: profilaktyka i zachowanie prozdrowotne 2) planuje działania w zakresie profilaktyki próchnicy		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			3) wskazuje sposoby zapobiegania chorobom wieku dziecięcego 4) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego		
SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego	5) ocenia rozwój fizyczny i psychomotoryczny dziecka (ew)	33	1) określa rodzaje dokumentacji rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 2) analizuje dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 3) wypełnia dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 4) wyjaśnia pojęcie: norma rozwojowa 5) wykorzystuje znajomość norm rozwojowych do określenia poziomu rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 6) wymienia metody oceny rozwoju psychomotorycznego dziecka	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	
	6) rozpoznaje symptomy występowania przemocy wobec dziecka (ew)	15	1) opisuje objawy krzywdzenia dziecka 2) wymienia procedury prawne w przypadku krzywdzenia dziecka 3) przedstawia zasady współpracy z instytucjami działającymi na rzecz ochrony prawnej dziecka		
	7) dba o prawidłowe żywienie dziecka dostosowane do wieku zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka (ek)	40	1) wymienia normy żywieniowe zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka dostosowane do wieku dziecka 2) przedstawia zasady żywienia małego dziecka 3) opracowuje jadłospis dla dziecka dostosowany do wieku 4) analizuje jadłospisy pod kątem zawartości składników pokarmowych		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego	8) analizuje dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego (ew)	35	5) przygotowuje posiłki dla dziecka 1) określa rodzaje dokumentacji pielęgnacyjnej dziecka zdrowego 2) wypełnia dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego 3) przygotowuje ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem 4) dostosowuje ramowy plan opieki nad dzieckiem do specyfiki placówki, w której przebywa dziecko	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	
	9) współpracuje z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej (ew)	24	1) rozróżnia rodzaje działań terapeutycznych 2) wymienia formy i zasady współpracy uwzględniające specyfikę placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której przebywa dziecko 3) dobiera formy i metody współpracy z zespołem terapeutycznym w zależności od potrzeb dziecka		
	10) charakteryzuje rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem (ep)	6	1) wymienia rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem 2) wymienia zadania placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem		
SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	1) zapewnia bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością (ew)	20	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) organizuje warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	7, 8, 9 i 10 miesiąc

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			3) dobiera pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub niepełnosprawności dziecka		
SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	2) określa potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ew)	20	1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) klasyfikuje potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	
	3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem (ek)	25	1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) wymienia metody karmienia dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 4) stosuje obowiązujące algorytmy postępowania podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością		
	4) ocenia wpływ choroby na stan psychiczny dziecka (ew)	18	1) wymienia czynniki wpływające na stan psychiczny dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) planuje zaspokajanie potrzeb biopsychospołecznych dziecka chorego lub z		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka		
SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	5) przestrzega zasad pielęgnowania dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów (ek)	22	1) wymienia zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych 2) stosuje zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych 3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	
	6) rozpoznaje przyczyny, objawy kliniczne chorób wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom (ek)	35	1) opisuje symptomy i przyczyny wybranych chorób wieku dziecięcego 2) opisuje przyczyny, objawy i mechanizmy zaburzeń w obrębie: a. układu ruchu b. ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego c. układu krążenia d. układu oddechowego e) układu pokarmowego e. układu moczowego i płciowego 3) określa przyczyny i objawy chorób alergicznych 4) opisuje przyczyny i objawy chorób zakaźnych 5) wymienia czynniki ryzyka wad wrodzonych 6) wskazuje sposoby reagowania na zmiany w wyglądzie i zachowaniu dziecka na podstawie opisu przypadku 7) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	7) monitoruje parametry życiowe dziecka (ek)	32	1) wymienia parametry życiowe dziecka jako podstawowe funkcje życiowe najważniejszych organów ciała 2) opisuje sposoby pomiaru parametrów życiowych dziecka 3) interpretuje wyniki parametrów życiowych dziecka 4) współpracuje z personelem medycznym w zakresie podjętych działań leczniczych 5) gromadzi zapisy parametrów życiowych dziecka w prowadzonej dokumentacji	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	
	8) współpracuje z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ew)	34	1) wymienia zadania zespołu terapeutycznego sprawującego opiekę nad dzieckiem chorym lub z niepełnosprawnością 2) rozróżnia metody rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością 3) opisuje przygotowanie dziecka do badań i zabiegów diagnostycznych 4) uczestniczy w pracach zespołu terapeutycznego 5) wspomaga rehabilitację dziecka z niepełnosprawnością 6) towarzyszy dziecku podczas badań i zabiegów diagnostycznych		
	9) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza (ek)	20	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności 2) rozróżnia drogi podawania leków 3) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku dzieci, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych		
SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	10) określa rolę mechanizmów obronnych i adaptacyjnych dziecka (ew)	14	1) wymienia mechanizmy adaptacyjne organizmu dziecka 2) identyfikuje mechanizmy obronne organizmu dziecka 3) wskazuje rolę mechanizmów obronnych organizmu dziecka	Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	
	11) prowadzi dokumentację opiekuńczo-pielęgnacyjną dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ek)	10	1) określa rodzaje dokumentacji opiekuńczo-pielęgnacyjnej dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) analizuje zebraną dokumentację dziecka chorego lub z niepełnosprawnością		
	12) przedstawia organizację i specyfikę pracy w placówkach opieki nad dzieckiem (ew)	6	1) wymienia rodzaje placówek opieki nad dzieckiem 2) opisuje specyfikę poszczególnych placówek opieki nad dzieckiem i ich organizację		
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	1) analizuje normy rozwojowe małego dziecka (ew)	15	1) wskazuje czynniki wpływające na rozwój dziecka 2) uzasadnia związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	10, 11, 12, 13, 14 i 15 miesiąc
	2) ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych (ek)	20	1) opisuje podstawowe procesy psychiczne małego dziecka 2) porównuje rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową 3) planuje działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka		
	3) analizuje metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych (ew)	25	1) wymienia rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 2) dobiera różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
			3) dobiera pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka 4) korzysta z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem		
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	4) stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka (ek)	20	1) wskazuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 2) klasyfikuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 3) planuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka 4) i indywidualnych możliwości dziecka	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	
	5) włącza zabawki w proces wychowawczo-dydaktyczny (ew)	17	1) klasyfikuje zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka 2) wyjaśnia rolę zabawek w procesie dydaktycznym 3) dobiera zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka		
	6) wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych (ek)	30	1) wyjaśnia pojęcie: zabawa 2) klasyfikuje rodzaje zabaw 3) planuje zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych 4) organizuje środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych 5) dobiera do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze 6) przedstawia zabawy eksploracyjne i twórcze 7) prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	7) stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie (ek)	30	1) wymienia rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka 2) stosuje różne techniki rozwijające mowę dziecka 3) klasyfikuje utwory literackie 4) dobiera literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka 5) przygotowuje inscenizacje dla dzieci 6) przedstawia inscenizacje dla dzieci	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	
	8) wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka (ek)	30	1) podaje definicje osobowości 2) opisuje elementy składowe osobowości 3) dobiera metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka 4) omawia czynniki wpływające na zachowanie dziecka 5) wskazuje pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi 6) zapobiega negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej 7) łagodzi negatywne emocje występujące u małego dziecka		
	9) stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka (ek)	15	1) wymienia metody pracy wspierające samodzielność dziecka 2) dobiera metody rozwijające samodzielność dziecka		
	10) określa rodzaje i etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków (ew)	20	1) wymienia fazy adaptacji dziecka do nowych warunków 2) identyfikuje czynniki wpływające na przebieg adaptacji 3) wspiera dziecko w procesie adaptacji		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	11) określa istotę i fazy choroby sieroczej (ew)	20	1) wyjaśnia pojęcie: choroba sieroca 2) omawia fazy choroby sieroczej 3) wymienia warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sieroczej	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	
	12) określa zaburzenia rozwojowe dziecka w różnych grupach wiekowych (ew)	20	1) wyjaśnia termin: zaburzenie rozwojowe 2) identyfikuje symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) dobiera metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi		
	13) proponuje sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych (ew)	15	1) podaje teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka 2) wymienia sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym		
	14) wspiera harmonijny rozwój dziecka (ek)	30	1) opisuje deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów 2) wskazuje dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka 3) dobiera metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi 4) planuje i prowadzi zajęcia wspierające rozwój dziecka 5) współpracuje z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania jego rozwoju i wychowania		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka	15) organizuje pracę wychowawczą w poszczególnych grupach rozwojowych (ew)	25	1) formułuje cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka 2) dobiera formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów 3) przygotowuje pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów	Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	
	16) ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej (ek)	20	1) monitoruje skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych 2) prowadzi dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej 3) formułuje wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami		
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka	1) wykonuje pomoce dydaktyczne i dekoracje okolicznościowe (ew)	40	1) wymienia rodzaje pomocy dydaktycznych i ich zastosowanie w poszczególnych grupach wiekowych 2) stosuje różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych 3) wykonuje pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych 4) wykonuje scenografie, lalki, kostiumy i kukielki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	15, 16, 17 i 18 miesiąc
	2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną (ek)	42	1) dobiera techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka 3) wykorzystuje w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 4) prowadzi zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka	3) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną (ek)	42	1) dobiera zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka 3) prowadzi zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych 4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek	Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	
	4) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka (ek)	60	1) określa rolę utworów muzycznych w rozwoju dziecka 2) dobiera utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych 3) włącza zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem 4) śpiewa piosenki dziecięce 5) gra na wybranych instrumentach muzycznych 6) prowadzi zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych		
	5) tworzy proste układy taneczne do muzyki (ew)	40	1) wymienia podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka 2) tworzy i dostosowuje układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka 3) włącza zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
SPO.04.7. Język obcy zawodowy	1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: <ul style="list-style-type: none"> ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie z dokumentacją związaną z danym zawodem z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ek) 	12	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: 2) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy 3) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych 4) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych 5) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) świadczonych usług, w tym obsługi klienta	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem	18 i 19 miesiąc
SPO.04.7. Język obcy zawodowy	2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ul style="list-style-type: none"> rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (rozmowy, wiadomości, komunikaty, 	10	1) określa główną myśl wypowiedzi, tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi, tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
	<p>instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje) artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ew) 				
SPO.04.7. Język obcy zawodowy	<p>3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. 	12	<ol style="list-style-type: none"> opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji 	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
	komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ek)				
SPO.04.7. Język obcy zawodowy	<p>4) uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <ul style="list-style-type: none"> reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych: reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach 	12	<ol style="list-style-type: none"> rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób proceedzi negocjacje związane z czynnościami zawodowymi pyta o upodobania i intencje innych osób proponuje, zachęca stosuje zwroty i formy grzecznościowe styl wypowiedzi dostosowuje do sytuacji 	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
	związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ek)				
SPO.04.7. Język obcy zawodowy	5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew)	10	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem	
SPO.04.7. Język obcy zawodowy	6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu <ul style="list-style-type: none"> własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową; wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym współdziała w grupie korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym 	8	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych identyfikuje słowa klucze, internacjonalizmy 4) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe) 5) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź	Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Liczba godzin	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia Nazwa zajęć	Okres realizacji
	<ul style="list-style-type: none"> stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ew) 				

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	32		1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ek)	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie 3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe 4) stosuje zasady segregacji odpadów 5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania
			2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ew)	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
			3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ew)	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy 3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
			4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ek)	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy 2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy 3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem			5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami 3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
			6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych (ew)	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej 2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
			7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ew)	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego 3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku 4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej 5) powiadamia odpowiednie służby 6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie 7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar 8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Wstęp do opieki nad dzieckiem	144		1) przestrzega zasad bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem (ek)	1) wymienia zasady pracy z małym dzieckiem 2) stosuje algorytmy bezpieczeństwa podczas wykonywania czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych u dziecka 3) planuje zabawy i zajęcia ruchowe zgodnie z zasadami bezpieczeństwa
			2) przedstawia ogólną budowę i funkcje organizmu dziecka (ew)	1) objaśnia istotne pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii dziecka 2) omawia podstawowe procesy życiowe organizmu dziecka 3) wskazuje położenie poszczególnych układów i narządów dziecka 4) porównuje różnice w budowie i funkcjach organizmu zależnie od typu konstytucjonalnego, wieku i płci
			3) przedstawia rozwój dziecka w różnych okresach życia (ek)	1) opisuje rozwój dziecka w różnych okresach życia 2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych u dziecka 3) określa wpływ procesów emocjonalno- motywacyjnych na prawidłowe funkcjonowanie dziecka
			4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka (ek)	1) omawia stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka 2) przeprowadza resuscytację krążeniowo-oddechową dziecka 3) rozpoznaje rodzaje wstrząsów, krwotoki i zachłyśnięcie u dzieci 4) wskazuje sposoby reagowania w wypadku zatrucia, omdlenia, obecności ciał obcych, oparzenia, ukąszenia, urazów i upadków 5) wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy 6) korzysta z apteczki pierwszej pomocy
			5) przestrzega zasad postępowania z materiałem biologicznie skażonym (ek)	1) rozróżnia sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym 2) określa sposoby zapobiegania zakażeniom 3) stosuje procedury postępowania w przypadku narażenia na kontakt z materiałem zakaźnym

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Wstęp do opieki nad dzieckiem			6) przestrzega zasady aseptyki i antyseptyki (ek)	1) opisuje zasady aseptyki i antyseptyki 2) wymienia zasady profilaktyki zakażeń HIV (human immunodeficiency virus), HCV (Hepatitis C Virus)
			7) przedstawia modele i funkcje rodziny (ew)	1) omawia funkcje rodziny 2) opisuje modele rodziny 3) omawia wpływ rodziny na prawidłowe funkcjonowanie dziecka
			8) identyfikuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny (ew)	1) opisuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny 2) rozpoznaje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny 3) planuje sposoby rozwiązywania problemów wychowawczych i psychospołecznych dziecka i jego rodziny
			9) posługuje się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym (ek)	1) klasyfikuje metody i środki komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszącymi z osobami słyszącymi 2) odczytuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb 3) przekazuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb 4) odczytuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego 5) przekazuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego 6) formułuje wskazówki dla dziecka i rodziny do posługiwania się językiem migowym

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Wstęp do opieki nad dzieckiem			10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ew)	1) wymienia cele normalizacji krajowej 2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy 3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego		256	1) organizuje bezpieczne środowisko dziecka (ek)	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka 2) stosuje zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem 3) organizuje warsztat pracy opiekuńczo- wychowawczej 4) wymienia istniejące atesty stosowane w oznaczeniach pomocy dydaktycznych, zabawek i innych przyborów 5) wykorzystuje w pracy pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka
			2) pomaga w zaspokajaniu potrzeb dziecka zdrowego (ek)	1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka zdrowego 2) klasyfikuje potrzeby dziecka zdrowego 3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka
			3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem (ew)	1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka 2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka 3) dobiera środki i materiały do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego			4) prowadzi działania profilaktyczne oraz prozdrowotne w zakresie zapobiegania chorobom wieku dziecięcego (ek)	1) wyjaśnia pojęcia: profilaktyka i zachowanie prozdrowotne 2) planuje działania w zakresie profilaktyki próchnicy 3) wskazuje sposoby zapobiegania chorobom wieku dziecięcego 4) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego
			5) ocenia rozwój fizyczny i psychomotoryczny dziecka (ew)	1) określa rodzaje dokumentacji rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 2) analizuje dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 3) wypełnia dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 4) wyjaśnia pojęcie: norma rozwojowa 5) wykorzystuje znajomość norm rozwojowych do określenia poziomu rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka 6) wymienia metody oceny rozwoju psychomotorycznego dziecka
			6) rozpoznaje symptomy występowania przemocy wobec dziecka (ew)	1) opisuje objawy krzywdzenia dziecka 2) wymienia procedury prawne w przypadku krzywdzenia dziecka 3) przedstawia zasady współpracy z instytucjami działającymi na rzecz ochrony prawnej dziecka
			7) dba o prawidłowe żywienie dziecka dostosowane do wieku zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka (ek)	1) wymienia normy żywieniowe zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka dostosowane do wieku dziecka 2) przedstawia zasady żywienia małego dziecka 3) opracowuje jadłospis dla dziecka dostosowany do wieku 4) analizuje jadłospisy pod kątem zawartości składników pokarmowych 5) przygotowuje posiłki dla dziecka

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego			8) analizuje dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego (ew)	1) określa rodzaje dokumentacji pielęgnacyjnej dziecka zdrowego 2) wypełnia dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego 3) przygotowuje ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem 4) dostosowuje ramowy plan opieki nad dzieckiem do specyfiki placówki, w której przebywa dziecko
			9) współpracuje z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej (ew)	1) rozróżnia rodzaje działań terapeutycznych 2) wymienia formy i zasady współpracy uwzględniające specyfikę placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której przebywa dziecko 3) dobiera formy i metody współpracy z zespołem terapeutycznym w zależności od potrzeb dziecka
			10) charakteryzuje rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem (ep)	1) wymienia rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem 2) wymienia zadania placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem
Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością		256	1) zapewnia bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością (ew)	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) organizuje warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością 3) dobiera pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub niepełnosprawności dziecka

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością			2) określa potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ew)	1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) klasyfikuje potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka
			3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem (ek)	1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) wymienia metody karmienia dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 4) stosuje obowiązujące algorytmy postępowania podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
			4) ocenia wpływ choroby na stan psychiczny dziecka (ew)	1) wymienia czynniki wpływające na stan psychiczny dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) planuje zaspokajanie potrzeb biopsychospołecznych dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka
			5) przestrzega zasad pielęgnowania dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów (ek)	1) wymienia zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych 2) stosuje zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych 3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością			6) rozpoznaje przyczyny, objawy kliniczne chorób wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom (ek)	1) opisuje symptomy i przyczyny wybranych chorób wieku dziecięcego 2) opisuje przyczyny, objawy i mechanizmy zaburzeń w obrębie: <ol style="list-style-type: none"> układu ruchu ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego układu krążenia układu oddechowego układu pokarmowego układu moczowego i płciowego 3) określa przyczyny i objawy chorób alergicznych 4) opisuje przyczyny i objawy chorób zakaźnych 5) wymienia czynniki ryzyka wad wrodzonych 6) wskazuje sposoby reagowania na zmiany 7) w wyglądzie i zachowaniu dziecka na podstawie opisu przypadku 8) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego
			7) monitoruje parametry życiowe dziecka (ek)	1) wymienia parametry życiowe dziecka jako podstawowe funkcje życiowe najważniejszych organów ciała 2) opisuje sposoby pomiaru parametrów życiowych dziecka 3) interpretuje wyniki parametrów życiowych dziecka 4) współpracuje z personelem medycznym w zakresie podjętych działań leczniczych 5) gromadzi zapisy parametrów życiowych dziecka w prowadzonej dokumentacji

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością			8) współpracuje z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ew)	1) wymienia zadania zespołu terapeutycznego sprawującego opiekę nad dzieckiem chorym lub z niepełnosprawnością 2) rozróżnia metody rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością 3) opisuje przygotowanie dziecka do badań i zabiegów diagnostycznych 4) uczestniczy w pracach zespołu terapeutycznego 5) wspomaga rehabilitację dziecka z niepełnosprawnością 6) towarzyszy dziecku podczas badań i zabiegów diagnostycznych
			9) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza (ek)	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności 2) rozróżnia drogi podawania leków 3) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku dzieci, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych
			10) określa rolę mechanizmów obronnych i adaptacyjnych dziecka (ew)	1) wymienia mechanizmy adaptacyjne organizmu dziecka 2) identyfikuje mechanizmy obronne organizmu dziecka 3) wskazuje rolę mechanizmów obronnych organizmu dziecka
			11) prowadzi dokumentację opiekuńczo-pielęgnacyjną dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ek)	1) określa rodzaje dokumentacji opiekuńczo-pielęgnacyjnej dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 2) analizuje zebraną dokumentację dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
			12) przedstawia organizację i specyfikę pracy w placówkach opieki nad dzieckiem (ew)	1) wymienia rodzaje placówek opieki nad dzieckiem 2) opisuje specyfikę poszczególnych placówek opieki nad dzieckiem i ich organizację

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka		352	1) analizuje normy rozwojowe małego dziecka (ew)	1) wskazuje czynniki wpływające na rozwój dziecka 2) uzasadnia związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka
			2) ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych (ek)	1) opisuje podstawowe procesy psychiczne małego dziecka 2) porównuje rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową 3) planuje działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka
			3) analizuje metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych (ew)	1) wymienia rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 2) dobiera różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka 3) dobiera pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka 4) korzysta z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem
			4) stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka (ek)	1) wskazuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 2) klasyfikuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych 3) planuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka
			5) włącza zabawki w proces wychowawczo-dydaktyczny (ew)	1) klasyfikuje zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka 2) wyjaśnia rolę zabawek w procesie dydaktycznym 3) dobiera zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka			6) wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych (ek)	1) wyjaśnia pojęcie: zabawa 2) klasyfikuje rodzaje zabaw 3) planuje zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych 4) organizuje środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych dobiera do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze 5) przedstawia zabawy eksploracyjne i twórcze 6) prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka
			7) stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie (ek)	1) wymienia rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka 2) stosuje różne techniki rozwijające mowę dziecka 3) klasyfikuje utwory literackie 4) dobiera literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka 5) przygotowuje inscenizacje dla dzieci 6) przedstawia inscenizacje dla dzieci
			8) wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka (ek)	1) podaje definicje osobowości 2) opisuje elementy składowe osobowości 3) dobiera metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka 4) omawia czynniki wpływające na zachowanie dziecka 5) wskazuje pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi 6) zapobiega negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej 7) łagodzi negatywne emocje występujące u małego dziecka

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka			9) stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka (ek)	1) wymienia metody pracy wspierające samodzielność dziecka 2) dobiera metody rozwijające samodzielność dziecka
			10) określa rodzaje i etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków (ew)	1) wymienia fazy adaptacji dziecka do nowych warunków 2) identyfikuje czynniki wpływające na przebieg adaptacji 3) wspiera dziecko w procesie adaptacji
			11) określa istotę i fazy choroby sieroczej (ew)	1) wyjaśnia pojęcie: choroba sieroca 2) omawia fazy choroby sieroczej 3) wymienia warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sieroczej
			12) określa zaburzenia rozwojowe dziecka w różnych grupach wiekowych (ew)	1) wyjaśnia termin: zaburzenie rozwojowe 2) identyfikuje symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością 3) dobiera metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi
			13) proponuje sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych (ew)	1) podaje teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka 2) wymienia sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym
			14) wspiera harmonijny rozwój dziecka (ek)	1) opisuje deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów 2) wskazuje dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka 3) dobiera metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi 4) planuje i prowadzi zajęcia wspierające rozwój dziecka 5) współpracuje z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania jego rozwoju i wychowania

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka			15) organizuje pracę wychowawczą w poszczególnych grupach rozwojowych (ew)	1) formułuje cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka 2) dobiera formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów 3) przygotowuje pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów
			16) ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej (ek)	1) monitoruje skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych 2) prowadzi dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej 3) formułuje wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami
Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka		224	1) wykonuje pomoce dydaktyczne i dekoracje okolicznościowe (ew)	1) wymienia rodzaje pomocy dydaktycznych i ich zastosowanie w poszczególnych grupach wiekowych 2) stosuje różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych 3) wykonuje pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych 4) wykonuje scenografie, lalki, kostiumy i kukiełki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych
			2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną (ek)	1) dobiera techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka 3) wykorzystuje w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 4) prowadzi zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka			3) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną (ek)	1) dobiera zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka 2) planuje metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka 3) prowadzi zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych 4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek
			4) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka (ek)	1) określa rolę utworów muzycznych w rozwoju dziecka 2) dobiera utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych 3) włącza zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem 4) śpiewa piosenki dziecięce 5) gra na wybranych instrumentach muzycznych 6) prowadzi zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych
			5) tworzy proste układy taneczne do muzyki (ew)	1) wymienia podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka 2) tworzy i dostosowuje układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka 3) prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka 4) włącza zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem
Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem	64		1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: 2) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy 3) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych 4) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			zawodowych w zakresie tematów związanych: <ul style="list-style-type: none"> • ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem • z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie • z dokumentacją związaną z danym zawodem • z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ek) 	5) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 6) świadczonych usług, w tym obsługi klienta
Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem			2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ul style="list-style-type: none"> • rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje) artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka • rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, 	1) określa główną myśl wypowiedzi, tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu 2) znajduje w wypowiedzi, tekście określone informacje 3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu 4) układa informacje w określonym porządku

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			przewodniki, dokumentację zawodową) (ew)	
Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem			3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ul style="list-style-type: none"> • tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) • tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ek) 	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi 2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) 3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko 4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze 5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem			4) uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia 3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 4) prowadzi negocjacje związane z czynnościami zawodowymi 5) pyta o upodobania i intencje innych osób 6) proponuje, zachęca 7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe 8) styl wypowiedzi dostosowuje do sytuacji

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			<ul style="list-style-type: none"> reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych: reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ek) 	
Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem			5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew)	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) 2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym 4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kodami - ek, ew, ep oraz kryteria weryfikacji realizowane w ramach zajęć	
	Zajęcia teoretyczne	Zajęcia praktyczne	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem			6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: <ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym współdziała w grupie korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ew) 	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe 3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych 4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy 5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe) 6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź
Razem godzin:	240	1088		
Suma:	1328			

2.3. Plan kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Tabela 4. Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem	32	Kształcenie teoretyczne
Wstęp do opieki nad dzieckiem	144	Kształcenie teoretyczne
Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem	64	Kształcenie teoretyczne
Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego	256	Kształcenie praktyczne
Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	256	Kształcenie praktyczne
Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka	352	Kształcenie praktyczne
Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka	224	Kształcenie praktyczne
Łączna liczba godzin zajęć	1328	
Czas zakończenia kursu zawodowego – na 6 tygodni przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego		
Planowany termin egzaminu - zgodnie z harmonogramem ogłoszonym przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej		
Planowany termin praktyki zawodowej – pod koniec kwalifikacyjnego kursu zawodowego		
Kształcenie przedmiotów teoretycznych może odbywać się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.		
Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi oraz do 30% godzin zajęć przeznaczonych na kształcenie teoretyczne zrealizować z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.		

3. Cele kształcenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego dziecka,
- przestrzegania zasad bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem,
- posługiwania się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym,
- przygotowania planowania i organizowania pracy opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej,
- pielęgnowania dziecka zdrowego, chorego i niepełnosprawnego,
- prowadzenia działań wychowawczych i edukacyjnych wspomagających rozwój psychomotoryczny dziecka,
- promowania zdrowia i prowadzenia działań profilaktycznych,
- rozwijania wrażliwości artystycznej dziecka
- planowania wykonania zadania
- ponoszenia odpowiedzialności za podejmowane działania
- wykazywania się kreatywnością i otwartością na zmiany
- planowania pracy zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań
- dobierania osób do wykonania przydzielonych zadań
- kierowania wykonaniem przydzielonych zadań.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- rozróżnianie pojęć z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy
- rozróżnianie zadań i uprawnień instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
- rozróżnianie praw i obowiązków pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- określanie skutków oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka
- organizowanie stanowiska pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
- stosowanie środków technicznych ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych
- udzielanie pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- wymieniać przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- wymieniać instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
- wymieniać prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
- charakteryzować skutki oddziaływania czynników niebezpiecznych i uciążliwych na organizm człowieka
- przygotowywać stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska stosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych
- opisywać podstawowe symptomy wskazujące na stan nagłego zagrożenia zdrowotnego
- pokazać udzielanie pierwszej pomocy w urazowych i nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego

- wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji.

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5. Materiał nauczania dla przedmiotu: Bezpieczeństwo i higiena pracy w opiece nad dzieckiem

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1) Pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy	4	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - wyjaśniać pojęcie ergonomii pracy w zawodzie - rozpoznawać znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe rozróżniać środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania - określać znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe - charakteryzować zasady segregacji odpadów - stosować zasady segregacji odpadów - określać przeznaczenie środków gaśniczych ze względu na zakres ich stosowania
2) Zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	2	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska - wymieniać zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska - charakteryzować instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska - charakteryzować zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) Prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy	2	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - wymieniać prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - omawiać konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy
4) Skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka	2	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawać rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy - rozpoznawać źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy - określać sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych
5) Organizowanie stanowiska pracy zgodnie z wymaganiami i przepisami	8	<ul style="list-style-type: none"> - określać zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska - określać zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami - wskazywać optymalne pod względem ergonomii warunki pracy - utrzymywać ład i porządek na stanowisku pracy podczas wykonywania zadań zawodowych

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - organizować wybrane stanowisko pracy zgodnie z wymogami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska - planować pracę zgodnie z zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony gościa i środowiska - organizować działania prewencyjne zapobiegające powstawaniu pożaru lub innego zagrożenia na stanowisku pracy
6) Rodzaje środków ochrony indywidualnej	2	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżniać środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych - dobierać środki ochrony indywidualnej do rodzaju wykonywanej pracy - dobierać odzież ochronną przy wykonywaniu prac w zakresie zadań zawodowych - charakteryzować środki ochrony indywidualnej - stosować środki ochrony indywidualnej i odzież ochronną podczas wykonywania prac w zakresie zadań zawodowych - określać zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej
7) Ocena sytuacji poszkodowanego	4	<ul style="list-style-type: none"> - opisywać podstawowe symptomy wskazujące na stan nagłego zagrożenia zdrowotnego - oceniać sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego
8) Udzielanie pierwszej pomocy w urazowych i nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	6	<ul style="list-style-type: none"> - zabezpieczać siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku - układać poszkodowanego w pozycji bezpiecznej - powiadamiać odpowiednie służby - demonstrować udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie - demonstrować udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar
9) Resuscytacja krążeniowo-oddechową	2	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać czynności związane z RKO - opisywać poszczególne czynności związane z RKO - wymieniać wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji - opisywać pełną procedurę RKO - zademonstrować przeprowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji
10) Zasady kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - omawiać reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy - przestrzegać tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy - przestrzegać zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
11) Zasady komunikacji interpersonalnej		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady etykiety w komunikacji z przełożonymi i współpracownikami w codziennych kontaktach - opisywać zasady etykiety w komunikacji z przełożonymi i współpracownikami w codziennych kontaktach
12) Pojęcie konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie: konflikt - opisywać fazy konfliktu - wymienić skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym - opisywać przyczyny konfliktów międzyludzkich - zapobiegać przyczynom powstawania konfliktów
13) Aktualizowanie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - opisywać podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych opieunki dziecięcej - analizować własne kompetencje
Razem	32	

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.1.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Należy stosować aktywizujące metody nauczania związane z różnym stopniem aktywności słuchaczy, ze szczególnym uwzględnieniem metod podających, eksponujących, wzrokowych i wzrokowo-słuchowych. Wyborowi metody towarzyszy namysł nad celami zajęć, poziomem intelektualnym słuchaczy/uczestników, predyspozycji uczącego oraz dostępnością mediów, środków dydaktycznych. Proponowane metody nauczania:

- aplikacje internetowe (quizlet, quizziz, kahoot, learning app), wycieczki i filmy dydaktyczne oraz udział w prelekcjach i spotkaniach z przedstawicielami branży opiekuńczej
- praktyczne (pokaz z objaśnieniem, pokaz z instruktą, ćwiczenia przedmiotowe, metoda projektów, metoda przewodniego tekstu, metoda zajęć praktycznych)
- metody podające (opis, opowiadanie, pogadanka, wykład informacyjny, objaśnienia, praca ze źródłem drukowanym)
- metody oglądowe (pokaz, obserwacja, demonstracja)

- metody aktywizujące: metodę przypadków, metodę sytuacyjną, inscenizację, gry dydaktyczne, seminarium, dyskusję dydaktyczną (techniki realizacji dyskusji: okrągły stół, wielokrotna, panelowa, metaplan, burza mózgów lub giełda pomysłów).
- metody problemowe (nauczanie problemowe, wykład problemowy, gry dydaktyczne, metoda badawcza),
- metody i techniki kształcenia na odległość,
- strategia problemowa - uczący się rozwiązuje problem w sytuacji wystąpienia braku niezbędnej wiedzy. Uczestnik staje przed zadaniem (indywidualnym lub grupowym) opracowania zadania. Rozwiązanie problemu przez uczestników szkolenia powinno przebiegać według następującej kolejności:
  1. Tworzenie/stworzenie sytuacji problemowej.
  2. Propozycje rozwiązania (stawianie hipotez).
  3. Sprawdzenie rozwiązania (weryfikacja hipotez).

Wskazane byłoby, aby prowadzący szkolenie bhp miał w swoim warsztacie pracy przykłady takich sytuacji z praktyki, np. wypadkozawstanie, które może poddać analizie przez uczestników szkolenia. Warto wówczas zastosować metodę przypadków (pojedyncze zdarzenie), metodę sytuacyjną (ciąg zdarzeń, złożona sytuacja).

Obudowa dydaktyczna

Pomoce dydaktyczne: projektor, komputer, przeglądarka internetowa, tablica multimedialna, tablica interaktywna.

Materiały dydaktyczne: materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), nagrania audio, audiobooki, pliki mp3, mp4, zasoby internetowe, opracowania pisemne, np. scenariusze zajęć, zestawy ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń, czasopisma branżowe.

Zajęcia edukacyjne zaleca się prowadzić w pracowni BHP wyposażonej w niezbędny sprzęt i środki dydaktyczne: bibliotekę zawodową wyposażoną w regulaminy, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawa dotyczących działalności opiekuńczej, instruktaż ogólny szkolenia BHP, Polskie Normy dotyczące ergonomii i ochrony środowiska, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, instruktaże stanowiskowe, filmy i prezentacje multimedialne dotyczące zagrożeń dla zdrowia, występujących w pracy, filmy dydaktyczne dotyczące zagrożeń pożarowych oraz typowego sprzętu gaśniczego, fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka, niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej, wyroby medyczne do bandażowania, zakładania opatrunków, okładów, tamowania krwawień, unieruchamiania kończyn, środki do dezynfekcji ran, przyrządy do pomiaru temperatury i aparat do pomiaru ciśnienia u dzieci, apteczkę pierwszej pomocy, filmy dydaktyczne dotyczące pierwszej pomocy.

Dodatkowo do dyspozycji wskazane są tematyczne e-booki, sekwencje filmowe, wizualizacje lub animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, filmy instruktażowe (tutoriale), symulatory, wirtualne laboratoria, programy ćwiczeniowe do projektowania przez dobieranie umożliwiający realizowanie treści teoretycznych w formie zdalnej.

Warunki realizacji

Kształcenie powinno odbywać się w pracowni wyposażonej w:

- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- projektor multimedialny i ekran projekcyjny lub telewizor lub tablicę interaktywną, tablicę szkolną lub flipchart,
- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika) podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- bibliotekę zawodową wyposażoną w regulaminy, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawa dotyczących branży opiekuńczej, instruktaż ogólny szkolenia BHP, instruktaże stanowiskowe,
- rekwizyty do ćwiczeń i symulacji, tj. zestawy do pozorowania ran, ćwiczeniowe fantomy dorosłe i dziecięce, podstawowy sprzęt (defibrylator AED) oraz ćwiczebną apteczkę pierwszej pomocy,
- środki ochrony indywidualnej.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 uczestników pod kierunkiem prowadzącego. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż uczestnik potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca uczestników w grupach (w tym samym czasie uczestnicy niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca uczestników w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości uczestników zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.)

oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy uczestnik pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu uczestnikowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie, stawianie poleceń typu: Spróbuj rozwiązać. Zrób, które możesz. Zrób, ile możesz. Rozwiąż, które chcesz. Napisz, ile zdążysz.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie wykonanych ćwiczeń. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami. Jedną z form mogą być testy jednopoziomowe, sprawdzające zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne. Należy stosować metody pozwalające na analizę obowiązujących przepisów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, np. metoda przypadków powinna znaleźć zastosowanie przy kontroli nabytych przez uczestnika umiejętności. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Wstęp do opieki nad dzieckiem

4.2.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- stosowanie zasad bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem
- opisywanie ogólnej budowy i funkcji organizmu dziecka
- opisywanie rozwoju dziecka w różnych okresach życia
- udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka
- stosowanie zasad postępowania z materiałem biologicznie skażonym
- stosowanie zasad aseptyki i antyseptyki
- opisywanie modelu i funkcji rodziny
- identyfikowanie problemów wychowawczych i psychospołecznych dziecka i jego rodziny
- posługiwanie się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym
- rozpoznawanie właściwych norm i procedur oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych.

4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- stosować algorytmy bezpieczeństwa podczas wykonywania czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych u dziecka
- planować zabawy i zajęcia ruchowe zgodnie z zasadami bezpieczeństwa
- porównywać różnice w budowie i funkcjach organizmu zależnie od typu konstytucjonalnego, wieku i płci
- określać wpływ procesów emocjonalno- motywacyjnych na prawidłowe funkcjonowanie dziecka
- określać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka
- wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową dziecka

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

- rozróżniać sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym
- opisywać zasady aseptyki i antyseptyki
- opisywać omawia wpływ rodziny na prawidłowe funkcjonowanie dziecka
- przekazywać komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego
- formułować wskazówki dla dziecka i rodziny do posługiwania się językiem migowym przygotowywać
- korzystać ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności.

4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 6. Materiał nauczania dla przedmiotu: Wstęp do opieki nad dzieckiem

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1) Zasady bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady pracy z małym dzieckiem - wymieniać algorytmy bezpieczeństwa podczas wykonywania czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych u dziecka - wymieniać zabawy i zajęcia ruchowe - charakteryzować zasady pracy z małym dzieckiem - stosować algorytmy bezpieczeństwa podczas wykonywania czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych u dziecka - charakteryzować zabawy i zajęcia ruchowe - planować zabawy i zajęcia ruchowe zgodnie z zasadami bezpieczeństwa
2) Budowa i funkcje organizmu dziecka	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii dziecka - wymieniać podstawowe procesy życiowe organizmu dziecka - wskazywać położenie poszczególnych układów i narządów dziecka - wymieniać funkcjach organizmu zależnie od typu konstytucjonalnego, wieku i płci - objaśniać istotne pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii dziecka - omawiać podstawowe procesy życiowe organizmu dziecka - porównywać różnice w budowie i funkcjach organizmu zależnie od typu konstytucjonalnego, wieku i płci
3) Rozwój dziecka w różnych okresach życia	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać okresy życia rozwoju dziecka - wymieniać rodzaje zaburzeń rozwojowych u dziecka - wymieniać objawy zaburzeń rozwojowych u dziecka - wymieniać rodzaje procesów emocjonalno- motywacyjnych u dziecka - opisywać rozwój dziecka w różnych okresach życia - rozpoznawać objawy zaburzeń rozwojowych u dziecka - określać rodzaje procesów emocjonalno- motywacyjnych u dziecka - określać wpływ procesów emocjonalno- motywacyjnych na prawidłowe funkcjonowanie dziecka
4) Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka	15	<ul style="list-style-type: none"> - omawiać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka - rozpoznawać rodzaje wstrząsów, krwotoki i zachłyśnięcie u dzieci - wymieniać zawartość apteczki pierwszej pomocy - przeprowadzać resuscytację krążeniowo-oddechową dziecka - wskazywać sposoby reagowania w wypadku zatrucia, omdlenia, obecności ciał obcych, oparzenia, ukąszenia, urazów i upadków

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - korzystać z apteczki pierwszej pomocy
5) Zasady postępowania z materiałem biologicznie skażonym	6	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje biologicznych skażeń materiału - wymieniać przykłady materiału zakaźnego - wymieniać sposoby zapobiegania zakażeniom - wymieniać procedury postępowania w przypadku narażenia na kontakt z materiałem zakaźnym - rozróżniać sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym - określać sposoby zapobiegania zakażeniom - określać procedury postępowania w przypadku narażenia na kontakt z materiałem zakaźnym - stosować procedury postępowania w przypadku narażenia na kontakt z materiałem zakaźnym
6) Zasady aseptyki i antyseptyki	3	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady aseptyki - wymieniać zasady antyseptyki - wymieniać zasady profilaktyki zakażeń HIV (human immunodeficiency virus), HCV (Hepatitis C Virus) - opisywać zasady aseptyki - opisywać zasady antyseptyki - określać zasady profilaktyki zakażeń HIV (human immunodeficiency virus), HCV (Hepatitis C Virus)
7) Modele i funkcje rodziny	6	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać funkcje rodziny - wymieniać modele rodziny - wymieniać przykłady wpływu rodziny na prawidłowe funkcjonowanie dziecka - omawiać funkcje rodziny - opisywać modele rodziny - omawiać wpływ rodziny na prawidłowe funkcjonowanie dziecka
8) Problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny	13	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać problemy wychowawcze dziecka i jego rodziny - wymieniać problemy psychospołeczne dziecka i jego rodziny - wymieniać sposoby rozwiązywania problemów wychowawczych i psychospołecznych dziecka i jego rodziny - opisywać problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny - rozpoznawać problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny - planować sposoby rozwiązywania problemów wychowawczych i psychospołecznych dziecka i jego rodziny - uzasadniać wybrany sposób rozwiązywania problemów wychowawczych i psychospołecznych dziecka i jego rodziny

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
9) Metody i środki komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi	5	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać metody komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi - wymieniać środki komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi - klasyfikować metody i środki komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi - charakteryzować metody komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi - charakteryzować środki komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi
10) Przekazywanie komunikatów w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb	15	<ul style="list-style-type: none"> - odczytywać komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb - przekazywać komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb - formułować wskazówki dla dziecka i rodziny do posługiwania się językiem migowym
11) Posługiwanie się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym	30	<ul style="list-style-type: none"> - odczytywać komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego - przekazywać komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego - formułować wskazówki dla dziecka i rodziny do posługiwania się językiem migowym
12) Normy i procedury oceny zgodności	6	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać cele normalizacji krajowej - wyjaśniać, czym jest norma i wymieniać cechy normy - rozróżniać oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej - wymieniać źródła informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności - charakteryzować cele normalizacji krajowej - charakteryzować cechy normy - opisywać oznaczenia normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej - korzystać ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności
13) Zasady kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - opisywać zasady etyczne podczas świadczenia usług opiekuńczych - opisywać skutki łamania zasad etycznych - przestrzegać tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy - przestrzegać zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
14) Cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje usług świadczonych dziecku - opisywać usługi świadczone na rzecz dziecka - określać kompetencje opiekunki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług
15) Odpowiedzialność za podejmowane działania		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych - opisywać odpowiedzialność prawną opieki nad dzieckiem
16) Techniki radzenia sobie ze stresem		<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady sytuacji stresowych w pracy zawodowej - wymienia cechy działań podejmowanych w sytuacjach stresowych - opisywać sposoby radzenia sobie ze stresem - określać przyczyny i skutki stresu w sytuacjach zawodowych
Razem	144	

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.2.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Należy stosować aktywizujące metody nauczania związane z różnym stopniem aktywności uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem metod problemowych, eksponujących i wzrokowo-słuchowych. Wyborowi metody towarzyszy namysł nad celami zajęć, poziomem intelektualnym słuchaczy/uczestników, predyspozycji uczącego oraz dostępnością mediów, środków dydaktycznych.

Proponowane metody nauczania:

- podające (opis, opowiadanie, pogadanka, wykład informacyjny, anegdota, odczyt, objaśnienia lub wyjaśnienia, prelekcja)
- problemowe (wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa, aktywizujące)
- eksponujące (pokaz połączony z przeżyciem, film dydaktyczny, ekspozycja)

- metody programowane (z użyciem komputera, maszyny dydaktycznej lub podręcznika programowanego).

Wskazane metody nauczania:

- aktywizujące: metoda przypadków, metoda sytuacyjna, inscenizacja, seminarium, gry dydaktyczne (symulacyjne, decyzyjne, planowe, funkcyjne), dyskusja dydaktyczna (techniki realizacji dyskusji: okrągły stół, wielokrotna, panelowa, metaplan, burza mózgów)
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży opiekuńczej
- wycieczka zorganizowana do podmiotów świadczących usługi opiekuńcze.

Obudowa dydaktyczna

Materiały i środki dydaktyczne:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny,
- zasoby internetowe, nagrania audio, audiobooki, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń, czasopisma i publikacje branżowe, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności opiekuńczej, biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki,
- procedury postępowania w przypadku narażenia na kontakt z materiałem zakaźnym, zasady profilaktyki zakażeń HIV (human immunodeficiency virus), HCV (Hepatitis C Virus), właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych,
- materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne, plansze, tablice przedstawiające budowę i funkcje organizmu dziecka, rozwój dziecka w różnych okresach życia, udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego dziecka, modele rodziny,
- tematyczne e-booki, sekwencje filmowe, wizualizacje lub animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, filmy instruktażowe (tutoriale), symulatory, wirtualne laboratoria, programy ćwiczeniowe do projektowania przez dobieranie umożliwiające realizowanie treści teoretycznych w formie zdalnej.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,

- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Pracownia pierwszej pomocy wyposażona w:

- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka, niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- wyroby medyczne do bandażowania, zakładania opatrunków, okładów, tamowania krwawień, unieruchamiania kończyn, środki do dezynfekcji ran,
- przyrządy do pomiaru temperatury i aparat do pomiaru ciśnienia u dzieci,
- apteczkę pierwszej pomocy, filmy dydaktyczne dotyczące pierwszej pomocy.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 uczestników pod kierunkiem prowadzącego. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika .

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż uczestnik potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca uczestników w grupach (w tym samym czasie uczestnicy niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca uczestników w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości uczestników zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielomysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie,

że każdy uczestnik pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu uczestnikowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie.

4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna. Część efektów może być sprawdzana podczas wycieczek szkoleniowo - metodycznych i zajęć terenowych.

Proponuje się oceniać osiągnięcia edukacyjne uczestników na podstawie:

- oceny wykonanych ćwiczeń,
- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych,
- oceny umiejętności stosowania zasad bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem,
- oceny znajomości ogólnej budowy i funkcji organizmu dziecka,
- oceny znajomości rozwoju dziecka w różnych okresach życia,
- oceny umiejętności udzielanie pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka,
- oceny umiejętności stosowania zasad postępowania z materiałem biologicznie skażonym,
- oceny umiejętności stosowania zasad aseptyki i antyseptyki,
- oceny umiejętności posługiwania się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym.

W ocenie wykonanych ćwiczeń, projektów zawodowych oraz prac domowych należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- testy jednopoziomowe,
- testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru),
- testy otwarte (z luką),

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

- testy ustne.

4.3. Program nauczania dla przedmiotu: Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego

4.3.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- organizowanie bezpiecznego środowiska dziecka
- zaspokajanie potrzeb dziecka zdrowego
- wykonywanie zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem
- prowadzenie działań profilaktycznych oraz prozdrowotnych w zakresie zapobiegania chorobom wieku dziecięcego
- ocenianie rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka
- rozpoznawanie symptomów występowania przemocy wobec dziecka
- dbanie o prawidłowe żywienie dziecka dostosowane do wieku zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka
- analizowanie dokumentacji pielęgnacyjnej dziecka zdrowego
- współpraca z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej
- charakteryzowanie rodzajów placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem.

4.3.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- stosować zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem
- organizować warsztat pracy opiekuńczo- wychowawczej
- rozpoznawać potrzeby biopsychospołeczne z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka
- dobierać środki i materiały do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka
- określać działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego
- analizować dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka
- wypełniać dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka

- określać procedury prawne w przypadku krzywdzenia dziecka
- opracowywać jadłospis dla dziecka dostosowany do wieku
- przygotowywać posiłki dla dziecka
- przygotowywać ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem
- dobierać formy i metody współpracy z zespołem terapeutycznym w zależności od potrzeb dziecka
- wymieniać zadania placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem.

4.3.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 7. Materiał nauczania dla przedmiotu: Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka zdrowego

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1) Oznaczenia, certyfikaty i atesty zabawek dla dzieci	3	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać istniejące atesty stosowane w oznaczeniach pomocy dydaktycznych, zabawek i innych przyborów - wymieniać oznaczenia, certyfikaty na pudełkach zabawek dla dzieci - określać rodzaje atestów stosowanych w oznaczeniach pomocy dydaktycznych, zabawek i innych przyborów - wyjaśnić pojęcie zabawki według przepisy odnośnie do produkcji zabawek w europejskim prawie
2) Zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem	10	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem - określać zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem - stosować zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem
3) Warsztat pracy opiekuńczo-wychowawczej	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady organizowania warsztatu pracy opiekuńczo- wychowawczej - wyjaśniać pojęcie warsztatu pracy opiekuńczo- wychowawczej - organizować warsztat pracy opiekuńczo- wychowawczej - ustalać związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka
4) Pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka	7	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka - dobierać pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabawki bezpieczne do wieku dziecka - dobierać pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabawki bezpieczne do etapu rozwoju dziecka - wykorzystywać w pracy pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabaw - uzasadniać dobór pomocy dydaktycznych, narzędzi, przyborów i zabawek bezpiecznych do wieku dziecka - uzasadniać dobór pomocy dydaktycznych, narzędzi, przyborów i zabawek bezpiecznych do etapu rozwoju dziecka
5) Zaspokajanie potrzeb dziecka zdrowego	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje potrzeb dziecka zdrowego - klasyfikować potrzeby dziecka zdrowego - wymieniać potrzeby biopsychospołeczne dziecka - rozpoznawać potrzeby biopsychospołeczne z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - pomagać w zaspokajaniu potrzeb dziecka zdrowego
6) Zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka	23	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady i procedury obowiązujące obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka - wymieniać czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka - wymieniać środki i materiały do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka - opisywać czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka - planować czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka - wykonywać zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem - dobierać środki i materiały do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka - uzasadniać dobór środków i materiałów do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka
7) Profilaktyka i zachowanie prozdrowotne	20	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcia: profilaktyka i zachowanie prozdrowotne - wskazywać sposoby zapobiegania chorobom wieku dziecięcego - wymieniać działania w zakresie profilaktyki próchnicy - określać działania w zakresie profilaktyki próchnicy - planować działania w zakresie profilaktyki próchnicy - opisywać działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego - planować działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego
8) Zasady żywienia małego dziecka	40	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady żywienia małego dziecka - wymieniać zasady opracowywania jadłospisu dla dziecka dostosowanego do wieku - określić zawartość składników pokarmowych w jadłospisie - wymieniać normy żywieniowe zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka dostosowane do wieku dziecka - przedstawiać zasady żywienia małego dziecka - opracowywać jadłospis dla dziecka dostosowany do wieku - analizować jadłospisy pod kątem zawartości składników pokarmowych - przygotowywać posiłki dla dziecka - dbać o prawidłowe żywienie dziecka dostosowane do wieku zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
9) Ocena rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka	33	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie: norma rozwojowa - wymieniać normy rozwojowe - wymieniać rodzaje dokumentacji rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka - wymieniać metody oceny rozwoju psychomotorycznego dziecka - wymieniać metody oceny rozwoju fizycznego dziecka - określać rodzaje dokumentacji rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka - analizować dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka - wypełniać dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka - wykorzystywać znajomość norm rozwojowych do określenia poziomu rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka - oceniać rozwój fizyczny i psychomotoryczny dziecka
10) Symptomy przemocy wobec dziecka	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać procedury prawne w przypadku krzywdzenia dziecka - wymieniać objawy krzywdzenia dziecka - wymieniać zasady współpracy z instytucjami działającymi na rzecz ochrony prawnej dziecka - opisywać objawy krzywdzenia dziecka - przedstawiać zasady współpracy z instytucjami działającymi na rzecz ochrony prawnej dziecka - rozpoznawać symptomy występowania przemocy wobec dziecka
11) Dokumentacja pielęgnacyjna dziecka zdrowego	35	<ul style="list-style-type: none"> - określać rodzaje dokumentacji pielęgnacyjnej dziecka zdrowego - wymieniać zasady wypełniania dokumentacji pielęgnacyjnej dziecka zdrowego - wymieniać zasady przygotowania ramowego i indywidualnego planu opieki nad dzieckiem - wypełniać dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego - przygotowywać ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem - dostosowywać ramowy plan opieki nad dzieckiem do specyfiki placówki, w której przebywa dziecko
12) Współpraca z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej	24	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżniać rodzaje działań terapeutycznych - wymieniać formy i zasady współpracy uwzględniające specyfikę placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której przebywa dziecko - dobierać formy i metody współpracy z zespołem terapeutycznym w zależności od potrzeb dziecka - współpracować z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej
13) Rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem	6	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem - wymieniać zadania placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem - charakteryzować rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzować zadania placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem
14) Cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		<ul style="list-style-type: none"> - dobierać rodzaj usług do potrzeb dziecka - określać kompetencje opiekunki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług - dostosowywać rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji
15) Pojęcie konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie: konflikt - wymieniać skutki konfliktów międzyludzkich w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym - opisywać przyczyny konfliktów międzyludzkich - zapobiegać przyczynom powstawania konfliktów - opisywać fazy konfliktu
16) Planowanie wykonanie zadania		<ul style="list-style-type: none"> - planować realizację zadań zawodowych - analizować możliwości realizacji zadania - realizować zadania w wyznaczonym czasie - oceniać stopień realizacji zadania
17) Aktualizowanie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - omawiać możliwą dalszą ścieżkę rozwoju i awansu zawodowego - wyznaczać sobie cele rozwojowe
18) Współpraca w zespole		<ul style="list-style-type: none"> - określać pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider - analizować efekty pracy zespołu - identyfikować znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu - realizować zadania w wyznaczonym czasie - wspomagać innych członków zespołu podczas realizacji zadań
19) Planowanie pracy zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawać zadania zespołu - wyznaczać zadania członkom zespołu - wyjaśniać sposób wykonania zadania
20) Dobieranie osób do wykonania przydzielonych zadań		<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawać możliwości i umiejętności członków zespołu - wskazywać osoby do wykonania zadania - przewidywać skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
21) Kierowanie wykonaniem przydzielonych zadań		<ul style="list-style-type: none"> - ustalać kolejność wykonywania zadań - sprawdzać proces wykonywania zadań

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
22) Ocena jakości wykonania przydzielonych zadań		<ul style="list-style-type: none"> - określać zaangażowanie w pracę członków zespołu - udzielać informacji zwrotnej członkom zespołu - oceniać efekty pracy zespołu
Razem	256	

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.3.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Należy stosować aktywizujące metody nauczania związane z różnym stopniem aktywności uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem metod praktycznych, eksponujących i wzrokowo-słuchowych. Wyborowi metody towarzyszy namysł nad celami zajęć, poziomem intelektualnym słuchaczy/uczestników, predyspozycji uczącego oraz dostępnością mediów, środków dydaktycznych.

Proponowane metody nauczania:

- podające (opis, opowiadanie, pogadanka, wykład informacyjny, anegdota, odczyt, objaśnienia lub wyjaśnienia, prelekcja)
- problemowe (wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa, aktywizujące)
- eksponujące (pokaz połączony z przeżyciem, film dydaktyczny, ekspozycja)
- metody programowane (z użyciem komputera, maszyny dydaktycznej lub podręcznika programowanego)
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży opiekuńczej
- wycieczka zorganizowana do podmiotów świadczących usługi opiekuńcze.

Wskazane metody nauczania: metody praktyczne, za pomocą których kształtuje się i rozwija umiejętności, nawyki i sprawności o charakterze praktycznym:

- pokaz z objaśnieniem (wyjaśnieniem)
- pokaz z instruktażem

- metoda projektów
- metoda tekstu przewodniego
- ćwiczenia przedmiotowe (rozwiązywanie zadań).

Obudowa dydaktyczna

Materiały i środki dydaktyczne:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny,
- zasoby internetowe, materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), nagrania audio, audiobooki, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń,
- pomoce dydaktyczne do promowania zdrowia,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy i filmy dotyczące anatomii i fizjologii dziecka oraz pielęgnowania dziecka i schorzeń wieku, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności społecznej, przykładowe dokumenty pielęgnacyjne dziecka zdrowego, przykładowy ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem, przepisy dotyczące norm żywieniowych zgodnych z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.
- Pracownia pielęgnowania dziecka wyposażona w:

- łóżeczka dla niemowląt,
- stoły do przewijania,
- fantomy niemowlęcia i dziecka starszego,
- stolik zabiegowy, wagę lekarską,
- kącik do kąpieli,
- kącik do karmienia niemowlęcia,
- kącik higieniczny,
- instalację bieżącej wody,
- bieliznę pościelową, odzież i bieliznę dziecięcą,
- środki do pielęgnacji, środki antyseptyczne,
- sprzęt i przybory do: toalety i kąpieli niemowląt, pojenia i karmienia niemowląt, mierzenia temperatury, toalety jamy ustnej, likwidacji zmian skórnych.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 uczestników pod kierunkiem prowadzącego. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż uczestnik potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca uczestników w grupach (w tym samym czasie uczestnicy niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca uczestników w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości

uczestników zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy uczestnik pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu uczestnikowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie.

4.3.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna. Część efektów może być sprawdzana podczas wycieczek szkoleniowo - metodycznych i zajęć terenowych.

Proponuje się oceniać osiągnięcia edukacyjne uczestników na podstawie:

- oceny wykonanych ćwiczeń,
- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych,
- oceny znajomości rodzajów placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem,
- oceny umiejętności wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem,
- oceny umiejętności oceniania rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka,
- oceny umiejętności rozpoznawania symptomów występowania przemocy wobec dziecka,
- oceny znajomości działań profilaktycznych oraz prozdrowotnych w zakresie zapobiegania chorobom wieku dziecięcego,
- oceny umiejętności analizowania dokumentacji pielęgnacyjnej dziecka zdrowego,
- oceny znajomości zasad prawidłowego żywienia dziecka dostosowanego do wieku zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka.

W ocenie wykonanych ćwiczeń, projektów zawodowych oraz prac domowych należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- testy jednopoziomowe,
- testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru),
- testy otwarte (z luką),
- testy ustne.

Ponadto do oceny umiejętności praktycznych słuchaczy proponuje się stosowanie testów praktycznych, próby pracy, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac oraz obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,
- umiejętność pracy w zespole.

4.4. Program nauczania dla przedmiotu: Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

4.4.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- zapewnianie bezpieczeństwa dziecku choremu lub z niepełnosprawnością
- charakteryzowanie potrzeb dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
- wykonywanie zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
- ocenianie wpływu choroby na stan psychiczny dziecka
- stosowanie zasad pielęgnowania dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów
- rozpoznawanie przyczyn, objawów klinicznych chorób wieku dziecięcego oraz sposobów zapobiegania tym chorobom
- monitorowanie parametrów życiowych dziecka
- współpraca z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
- pomaganie dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza
- charakteryzowanie roli mechanizmów obronnych i adaptacyjnych dziecka
- prowadzenie dokumentacji opiekuńczo-pielęgnacyjnej dziecka chorego lub z niepełnosprawnością.

4.4.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- organizować warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością
- dobierać pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub niepełnosprawności dziecka
- rozpoznawać potrzeby biopsychospołeczne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka planować czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
- stosować obowiązujące algorytmy postępowania podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
- planować zaspokajanie potrzeb biopsychospołecznych dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka

- stosować zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych
- wykonywać zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka
- wskazywać sposoby reagowania na zmiany w wyglądzie i zachowaniu dziecka na podstawie opisu przypadku
- interpretować wyniki parametrów życiowych dziecka
- współpracować z personelem medycznym w zakresie podjętych działań leczniczych
- uczestniczyć w pracach zespołu terapeutycznego
- wspomagać rehabilitację dziecka z niepełnosprawnością
- sprawdzać zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności
- pomagać dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami
- identyfikować mechanizmy obronne organizmu dziecka
- analizować zebraną dokumentację dziecka chorego lub z niepełnosprawnością.

4.4.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 8. Materiał nauczania dla przedmiotu: Zabiegi pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1) Bezpieczeństwo dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej zapewniający bezpieczeństwo dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - wymieniać pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub niepełnosprawności dziecka - rozpoznawać pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub niepełnosprawności dziecka - ustalać związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - organizować warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością - dobierać pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub niepełnosprawności dziecka - uzasadniać dobór pomocy dydaktycznych, przyborów i zabawek bezpiecznych dla dziecka dostosowanych do rodzaju choroby lub niepełnosprawności dziecka
2) Potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje potrzeb dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - klasyfikować potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - wymieniać potrzeby biopsychospołeczne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - charakteryzować rodzaje potrzeb dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - rozpoznawać potrzeby biopsychospołeczne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku dziecka - rozpoznawać potrzeby biopsychospołeczne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem indywidualnych możliwości dziecka
3) Zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	25	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - wymieniać metody karmienia dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - wymieniać obowiązujące algorytmy postępowania podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - planować czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - stosować obowiązujące algorytmy postępowania podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - stosować metody karmienia dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - wykonywać zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem
4) Stan psychiczny dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	18	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać potrzeby biopsychospołeczne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - wymieniać czynniki wpływające na stan psychiczny dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - planować zaspokajanie potrzeb biopsychospołecznych dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka - określać wpływ czynników na stan psychiczny dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - oceniać wpływ choroby na stan psychiczny dziecka
5) Pielęgnowanie dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów	22	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady pielęgnowania dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów - wymieniać techniki wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych, dostosowanych do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka - stosować zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych - wykonywać zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka
6) Choroby wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom	35	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać czynniki ryzyka wad wrodzonych - wskazywać sposoby reagowania na zmiany w wyglądzie i zachowaniu dziecka na podstawie opisu przypadku - wymieniać symptomy i przyczyny wybranych chorób wieku dziecięcego - wymieniać przyczyny, objawy i mechanizmy zaburzeń w obrębie: <ul style="list-style-type: none"> - układu ruchu - ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego - układu krążenia - układu oddechowego - układu pokarmowego - układu moczowego i płciowego - wymieniać przyczyny i objawy chorób alergicznych - wymieniać przyczyny i objawy chorób zakaźnych

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego - opisywać symptomy i przyczyny wybranych chorób wieku dziecięcego - opisywać przyczyny, objawy i mechanizmy zaburzeń w obrębie: <ul style="list-style-type: none"> - układu ruchu - ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego - układu krążenia - układu oddechowego - układu pokarmowego - układu moczowego i płciowego - określać przyczyny i objawy chorób alergicznych - opisywać przyczyny i objawy chorób zakaźnych - opisywać działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego - charakteryzować czynniki ryzyka wad wrodzonych - charakteryzować sposoby reagowania na zmiany w wyglądzie i zachowaniu dziecka na podstawie opisu przypadku
7) Parametry życiowe dziecka	32	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać parametry życiowe dziecka jako podstawowe funkcje życiowe najważniejszych organów ciała - wymieniać sposoby pomiaru parametrów życiowych dziecka - gromadzić zapisy parametrów życiowych dziecka w prowadzonej dokumentacji - opisywać sposoby pomiaru parametrów życiowych dziecka - interpretować wyniki parametrów życiowych dziecka - współpracować z personelem medycznym w zakresie podjętych działań leczniczych - określać zakres współpracy z personelem medycznym dotyczący podjętych działań leczniczych - monitorować parametry życiowe dziecka
8) Współpraca z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	34	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zadania zespołu terapeutycznego sprawującego opiekę nad dzieckiem chorym lub z niepełnosprawnością - rozróżniać metody rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością - wymieniać etapy przygotowania dziecka do badań i zabiegów diagnostycznych - wymieniać prace zespołu terapeutycznego - opisywać przygotowanie dziecka do badań i zabiegów diagnostycznych - uczestniczyć w pracach zespołu terapeutycznego - wspomagać rehabilitację dziecka z niepełnosprawnością

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		- towarzyszyć dziecku podczas badań i zabiegów diagnostycznych
9) Pomoc dziecku w przyjmowaniu leków	20	- sprawdzać zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności - rozróżniać drogi podawania leków - opisywać drogi podawania leków - pomagać dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku dzieci, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podawać go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych
10) Mechanizmy obronne i adaptacyjne dziecka	14	- wymieniać mechanizmy adaptacyjne organizmu dziecka - identyfikować mechanizmy obronne organizmu dziecka - wskazywać rolę mechanizmów obronnych organizmu dziecka - określać rolę mechanizmów adaptacyjnych organizmu dziecka
11) Dokumentacja opiekuńczo-pielęgniarska dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	10	- określać rodzaje dokumentacji opiekuńczo-pielęgniarskiej dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - wymieniać zasady prowadzenia dokumentacji opiekuńczo-pielęgniarskiej dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - analizować zebraną dokumentację dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - prowadzić dokumentację opiekuńczo-pielęgniarską dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
12) Organizacja i specyfika pracy w placówkach opieki nad dzieckiem	6	- wymieniać rodzaje placówek opieki nad dzieckiem - wymieniać czynności zawodowe pracowników placówek opieki nad dzieckiem - opisywać specyfikę poszczególnych placówek opieki nad dzieckiem - opisywać organizację poszczególnych placówek opieki nad dzieckiem
13) Cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		- dobierać rodzaj usług do potrzeb dziecka - określać kompetencje opiekunki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług - dostosowywać rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji
14) Wykazywanie się kreatywnością i otwartością na zmiany		- rozpoznawać sytuacje nietypowe w środowisku pracy - wyjaśniać znaczenie zmiany w życiu dziecka - podejmować działania w sytuacji trudnej - oceniać skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych
15) Planowanie wykonanie zadania		- planować realizację zadań zawodowych - analizować możliwości realizacji zadania - realizować zadania w wyznaczonym czasie

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		- oceniać stopień realizacji zadania
16) Aktualizowanie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych		- omawiać możliwą dalszą ścieżkę rozwoju i awansu zawodowego - wyznaczać sobie cele rozwojowe
17) Współpraca w zespole		- określać pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider - analizować efekty pracy zespołu - identyfikować znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu - realizować zadania w wyznaczonym czasie - wspomagać innych członków zespołu podczas realizacji zadań
18) Planowanie pracy zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań		- rozpoznawać zadania zespołu - wyznaczać zadania członkom zespołu - wyjaśniać sposób wykonania zadania
19) Dobieranie osób do wykonania przydzielonych zadań		- rozpoznawać możliwości i umiejętności członków zespołu - wskazywać osoby do wykonania zadania - przewidywać skutki niewłaściwego doboru osób do zadań
20) Kierowanie wykonaniem przydzielonych zadań		- ustalać kolejność wykonywania zadań - sprawdzać proces wykonywania zadań
21) Ocena jakości wykonania przydzielonych zadań		- określać zaangażowanie w pracę członków zespołu - udzielać informacji zwrotnej członkom zespołu - oceniać efekty pracy zespołu
Razem	256	

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.4.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Należy stosować aktywizujące metody nauczania związane z różnym stopniem aktywności uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem metod praktycznych, eksponujących i wzrokowo-słuchowych. Wyborowi metody towarzyszy namysł nad celami zajęć, poziomem intelektualnym słuchaczy/uczestników, predyspozycji uczącego oraz dostępnością mediów, środków dydaktycznych.

Proponowane metody nauczania:

- podające (opis, opowiadanie, pogadanka, wykład informacyjny, anegdota, odczyt, objaśnienia lub wyjaśnienia, prelekcja)
- problemowe (wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa, aktywizujące)
- eksponujące (pokaz połączony z przeżyciem, film dydaktyczny, ekspozycja)
- metody programowane (z użyciem komputera, maszyny dydaktycznej lub podręcznika programowanego)
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży opiekuńczej
- wycieczka zorganizowana do podmiotów świadczących usługi opiekuńcze.

Wskazane metody nauczania: metody praktyczne, za pomocą których kształtuje się i rozwija umiejętności, nawyki i sprawności o charakterze praktycznym:

- pokaz z objaśnieniem (wyjaśnieniem)
- pokaz z instruktażem
- metoda projektów
- metoda tekstu przewodniego
- ćwiczenia przedmiotowe (rozwiązywanie zadań).

Obudowa dydaktyczna

Materiały i środki dydaktyczne:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny,
- zasoby internetowe, materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), nagrania audio, audiobooki, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń,
- pomoce dydaktyczne do promowania zdrowia,

- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy i filmy dotyczące anatomii i fizjologii dziecka oraz pielęgnowania dziecka i schorzeń wieku, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności społecznej, przykładowe dokumenty opiekuńczo-pielęgnacyjne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością,
- pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Pracownia pielęgnowania dziecka wyposażona w:

- łóżeczka dla niemowląt,
- stoły do przewijania,
- fantomy niemowlęcia i dziecka starszego,
- stolik zabiegowy, wagę lekarską,
- kącik do kąpieli,
- kącik do karmienia niemowlęcia,
- kącik higieniczny,
- instalację bieżącej wody,
- bieliznę pościelową, odzież i bieliznę dziecięcą,

- środki do pielęgnacji, środki antyseptyczne,
- sprzęt i przybory do: toalety i kąpieli niemowląt, pojenia i karmienia niemowląt, mierzenia temperatury, toalety jamy ustnej, likwidacji zmian skórnych.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 uczestników pod kierunkiem prowadzącego. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż uczestnik potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca uczestników w grupach (w tym samym czasie uczestnicy niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca uczestników w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości uczestników zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy uczestnik pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu uczestnikowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie.

4.4.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna. Część efektów może być sprawdzana podczas wycieczek szkoleniowo - metodycznych i zajęć terenowych.

Proponuje się oceniać osiągnięcia edukacyjne uczestników na podstawie:

- oceny wykonanych ćwiczeń,

- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych,
- oceny znajomości potrzeb dziecka chorego lub z niepełnosprawnością,
- oceny znajomości zasad współpracy z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością,
- oceny znajomości wpływu choroby na stan psychiczny dziecka,
- oceny znajomości przyczyn, objawów klinicznych chorób wieku dziecięcego oraz sposobów zapobiegania tym chorobom,
- oceny znajomości roli mechanizmów obronnych i adaptacyjnych dziecka,
- oceny umiejętności stosowania zasad pielęgnowania dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów,
- oceny umiejętności wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością,
- oceny umiejętności prowadzenia dokumentacji opiekuńczo-pielęgnacyjnej dziecka chorego lub z niepełnosprawnością.

W ocenie wykonanych ćwiczeń, projektów zawodowych oraz prac domowych należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- testy jednopoziomowe,
- testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru),
- testy otwarte (z luką),
- testy ustne.

Ponadto do oceny umiejętności praktycznych słuchaczy proponuje się stosowanie testów praktycznych, próby pracy, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac oraz obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,
- umiejętność pracy w zespole.

4.5. Program nauczania dla przedmiotu: Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka

4.5.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- analizowanie norm rozwojowych małego dziecka
- ocenianie rozwoju psychomotorycznego dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych
- analizowanie metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych
- stosowanie form pracy dostosowanych do wieku i indywidualnych możliwości dziecka
- stosowanie zabawek w procesie wychowawczo-dydaktycznym
- wybieranie zabaw dostosowanych do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych
- stymulowanie aktywności werbalnej dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie
- kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
- stosowanie metod rozwijających samodzielność dziecka
- charakteryzowanie rodzajów i etapów procesu adaptacji dziecka do nowych warunków
- charakteryzowanie istoty i faz choroby sierocy
- charakteryzowanie zaburzeń rozwojowych dziecka w różnych grupach wiekowych
- proponowanie sposobów rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych
- wspieranie harmonijnego rozwoju dziecka
- organizowanie pracy wychowawczej w poszczególnych grupach rozwojowych
- ocenianie efektów pracy dydaktyczno-wychowawczej.

4.5.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- uzasadniać związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka
- planować działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka
- dobierać różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka
- dobierać pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka
- planować formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka
- dobierać zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka
- planować zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych
- prowadzić zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka
- stosować różne techniki rozwijające mowę dziecka
- przedstawiać inscenizacje dla dzieci
- zapobiegać negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej
- łagodzić negatywne emocje występujące u małego dziecka
- dobierać metody rozwijające samodzielność dziecka
- wspierać dziecko w procesie adaptacji
- dobierać metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi
- dobierać metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi
- planować i prowadzić zajęcia wspierające rozwój dziecka
- przygotowywać pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów
- prowadzić dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej

- sporządzać wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami.

4.5.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 9. Materiał nauczania dla przedmiotu: Działania wychowawcze i edukacyjne w rozwoju dziecka

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1) Normy rozwojowe małego dziecka	15	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywać czynniki wpływające na rozwój dziecka - opisywać rozwój motoryczny małego dziecka - opisywać rozwój psychiczny małego dziecka - uzasadniać związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka - opisywać czynniki wpływające na rozwój dziecka - opisywać wpływ czynników na rozwój małego dziecka
2) Rozwój psychomotoryczny dziecka	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać podstawowe procesy psychiczne małego dziecka - opisywać podstawowe procesy psychiczne małego dziecka - wymieniać działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka - wymieniać okresy rozwojowe dziecka - opisywać rozwój psychomotoryczny dziecka - określać normę rozwojową dziecka - porównywać rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową - planować działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka - oceniać rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych
3) Metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych	25	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych - wymieniać metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka - wymieniać pomoce dydaktyczne w pracy z małym dzieckiem - wymieniać materiały plastyczne w pracy z małym dzieckiem - wymieniać materiały przyrodnicze w pracy z małym dzieckiem - opisywać metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka - dobierać różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka - uzasadniać dobór metod aktywizujących i stymulujących rozwój dziecka - dobierać pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka - uzasadniać dobór pomocy dydaktycznych do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - korzystać z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem
4) Formy pracy z dziećmi	20	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywać formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych - klasyfikować formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych - opisywać formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych - stosować formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka - dobór formy pracy
5) Zabawki w procesie wychowawczo-dydaktycznym	17	<ul style="list-style-type: none"> - klasyfikować zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka - wyjaśniać rolę zabawek w procesie dydaktycznym - dobierać zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka - uzasadniać dobór zabawek uwzględniając wiek i możliwości psychofizycznych dziecka
6) Zabawy stymulujące rozwój dziecka	30	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie: zabawa - klasyfikować rodzaje zabaw - wymieniać zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych - wymieniać zabawy eksploracyjne i twórcze - wymieniać zasady organizowania środowiska do zabaw eksploracyjnych i twórczych - określać rolę zabaw eksploracyjnych i twórczych - planować zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych - organizować środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych - dobierać do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze - uzasadniać dobór do zajęć zabaw eksploracyjnych i twórczych - przedstawiać zabawy eksploracyjne i twórcze - prowadzić zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka
7) Aktywność werbalna dziecka	30	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka - klasyfikować utwory literackie - wymieniać utwory literackie według wieku i możliwości percepcyjnych dziecka - wymieniać zasady przygotowania inscenizacji dla dzieci - opisywać metody aktywizujące aktywność werbalną dziecka - stosować różne techniki rozwijające mowę dziecka - dobierać literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka - uzasadniać dobór literatury

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - określać rolę literatury w procesie stymulowania aktywności werbalnej dziecka - przygotowuje inscenizacje dla dzieci - przedstawiać inscenizacje dla dzieci - określać rolę inscenizacji w procesie stymulowania aktywności werbalnej dziecka
8) Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka	30	<ul style="list-style-type: none"> - podawać definicje osobowości - wymieniać elementy składowe osobowości - wymieniać metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka wskazywać pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi - wymieniać czynniki wpływające na zachowanie dziecka - wymieniać sposoby zapobiegania negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej - wymieniać negatywne zachowania dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej - opisywać elementy składowe osobowości - charakteryzować metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka - dobierać metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka - uzasadniać dobór metody pracy wychowawczej - omawiać czynniki wpływające na zachowanie dziecka - zapobiegać negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej - charakteryzować sposoby łagodzenia negatywnych emocji występujących u małego dziecka - łagodzić negatywne emocje występujące u małego dziecka - planować metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka
9) Metody rozwijające samodzielność dziecka	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać metody pracy wspierające samodzielność dziecka - wyjaśniać pojęcie samodzielności dziecka - wymieniać zasady planowania metod pracy wspierających samodzielność dziecka - opisywać metody pracy wspierające samodzielność dziecka - dobierać metody rozwijające samodzielność dziecka - uzasadniać dobór metody rozwijające samodzielność dziecka - planować metody pracy wspierające samodzielność dziecka - stosować metody rozwijające samodzielność dziecka

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
10) Etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać fazy adaptacji dziecka do nowych warunków - identyfikować czynniki wpływające na przebieg adaptacji - charakteryzować fazy adaptacji dziecka do nowych warunków - charakteryzować czynniki wpływające na przebieg adaptacji - planować działania wspierające dziecko w procesie adaptacji - wspierać dziecko w procesie adaptacji
11) Choroba sieroca	20	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie: choroba sieroca - wymieniać fazy choroby sieroczej - wymieniać warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sieroczej - charakteryzować warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sieroczej - omawiać fazy choroby sieroczej - charakteryzować fazy choroby sieroczej
12) Zaburzenia rozwojowe dziecka	20	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać termin: zaburzenie rozwojowe - identyfikować symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - wymieniać metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi - charakteryzować symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością - charakteryzować metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi - dobierać metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi - uzasadniać dobór metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi
13) Trudności wychowawcze występujące u dziecka	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka - wymieniać sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym - opisywać teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka - opisywać sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym - proponować sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych
14) Harmonijny rozwój dziecka	30	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywać dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka - wymieniać fazy rozwoju psychomotorycznego dziecka - wymieniać analizatory stosowane w określaniu deficytów rozwojowych - wymieniać metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi - wymieniać zasady prowadzenia zajęć wspierających rozwój dziecka - opisywać deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - dobierać metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi - uzasadniać dobór metody pracy z dzieckiem zapobiegającej jego dysharmonijnemu rozwojowi - planować i prowadzić zajęcia wspierające rozwój dziecka - współpracować z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania jego rozwoju i wychowania
15) Organizowanie pracy wychowawczej	25	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać formy i metody pracy wychowawczej - wymieniać pomoce dydaktyczne wspierające organizowanie pracy wychowawczej - formułować cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka - dobierać formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów - uzasadniać dobór form i metod pracy wychowawczej - przygotowywać pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów
16) Dokumentacja pracy dydaktyczno-wychowawczej	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje dokumentacji pracy dydaktyczno-wychowawczej - prowadzić dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej - monitorować skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych - formułować wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami
17) Zasady komunikacji interpersonalnej		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania - opisywać zasady komunikacji interpersonalnej - opisywać aktywne metody słuchania
18) Cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		<ul style="list-style-type: none"> - dobierać rodzaj usług do potrzeb dziecka - określać kompetencje opiekunki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług - dostosowywać rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji
19) Pojęcie konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami - stosować zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami
20) Wykazywanie się kreatywnością i otwartością na zmiany		<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawać sytuacje nietypowe w środowisku pracy - wyjaśniać znaczenie zmiany w życiu dziecka - podejmować działania w sytuacji trudnej - oceniać skutki podejmowanych działań w sytuacjach trudnych
21) Planowanie wykonanie zadania		<ul style="list-style-type: none"> - planować realizację zadań zawodowych - analizować możliwości realizacji zadania - realizować zadania w wyznaczonym czasie - oceniać stopień realizacji zadania

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
22) Aktualizowanie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - omawiać możliwą dalszą ścieżkę rozwoju i awansu zawodowego - wyznaczać sobie cele rozwojowe
23) Dobieranie metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać metody komunikacji - opisywać pojęcie negocjacje - rozróżniać sposoby negocjacji - opisywać funkcje negocjacji - dostosowywać metody komunikacji do sytuacji w środowisku pracy - stosować negocjacje w środowisku pracy - opisywać metody komunikacji werbalnej i niewerbalnej
24) Rozwiązania wpływające na poprawę warunków i jakości pracy		<ul style="list-style-type: none"> - dokonywać prostych modernizacji warunków i organizacji pracy podczas realizacji zadań zawodowych - dokonywać analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy
Razem	352	

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.5.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Należy stosować aktywizujące metody nauczania związane z różnym stopniem aktywności uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem metod podających, eksponujących, wzrokowych i wzrokowo-słuchowych. Wyborowi metody towarzyszy namysł nad celami zajęć, poziomem intelektualnym słuchaczy/uczestników, predyspozycji uczącego oraz dostępnością mediów, środków dydaktycznych.

Proponowane metody nauczania:

- aplikacje internetowe
- filmy dydaktyczne

- praktyczne (pokaz z objaśnieniem, pokaz z instruktażem, ćwiczenia, metoda projektów, metoda przewodniego tekstu, metoda zajęć praktycznych)
- metody podające (opis, opowiadanie, pogadanka, wykład informacyjny, objaśnienia, praca ze źródłem drukowanym)
- metody oglądowe (pokaz, obserwacja, demonstracja, prezentacja)
- metody aktywizujące: metodę przypadków, metodę sytuacyjną, inscenizację, gry dydaktyczne, seminarium, dyskusję dydaktyczną (techniki realizacji dyskusji: okrągły stół, wielokrotna, panelowa, metaplan, burza mózgów lub giełda pomysłów)
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży społecznej
- wycieczka zorganizowana
- metody problemowe (nauczanie problemowe, wykład problemowy, metoda badawcza).

Obudowa dydaktyczna

Materiały i środki dydaktyczne:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.
- zasoby internetowe, materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), nagrania audio, audiobooki, pliki mp3, mp4, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń, czasopisma i publikacje branżowe, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności społecznej, bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki,
- zabawki, pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia, kąciiki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka, miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci, flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki, sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w: wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,

- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Pracownia wychowania dziecka wyposażona w:

- zabawki,
- pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia,
- kąciki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka,
- miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci,
- flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki,
- sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci,
- bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki, defektologii,
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 uczestników pod kierunkiem prowadzącego. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż uczestnik potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno

ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca uczestników w grupach (w tym samym czasie uczestnicy niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca uczestników w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości uczestników zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy uczestnik pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu uczestnikowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie.

4.5.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna. Część efektów może być sprawdzana podczas wycieczek szkoleniowo - metodycznych i zajęć terenowych.

Proponuje się oceniać osiągnięcia edukacyjne uczestników na podstawie:

- oceny wykonanych ćwiczeń,
- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych,
- oceny znajomości norm rozwojowych małego dziecka,
- oceny znajomości rozwoju psychomotorycznego dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych,
- oceny znajomości metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych,
- oceny znajomości metod rozwijających samodzielność dziecka,
- oceny znajomości rodzajów i etapów procesu adaptacji dziecka do nowych warunków,
- oceny znajomości istoty i faz choroby sierocej,

- oceny znajomości zaburzeń rozwojowych dziecka w różnych grupach wiekowych,
- oceny umiejętności stosowania zabawek w procesie wychowawczo-dydaktycznym,
- oceny umiejętności dostosowania zabaw do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych,
- oceny umiejętności stosowania różnych technik i utworów literackich w celu stymulowania aktywności werbalnej dziecka.

W ocenie wykonanych ćwiczeń, projektów zawodowych oraz prac domowych należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- testy jednopoziomowe,
- testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru),
- testy otwarte (z luką),
- testy ustne.

Ponadto do oceny umiejętności praktycznych słuchaczy proponuje się stosowanie testów praktycznych, próby pracy, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac oraz obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,
- umiejętność pracy w zespole.

4.6. Program nauczania dla przedmiotu: Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka

4.6.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- wykonywanie pomocy dydaktycznych i dekoracji okolicznościowych
- rozwijanie zainteresowania dzieci twórczością plastyczną
- rozwijanie zainteresowania dzieci twórczością techniczną
- korzystanie z utworów muzycznych w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka
- tworzenie prostych układów tanecznych do muzyki.

4.6.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- wykonywać pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych
- wykonywać scenografie, lalki, kostiumy i kukiełki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych
- wykorzystywać w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka
- prowadzić zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych
- prowadzić zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych
- wykonywać z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek
- włączać zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem
- śpiewać piosenki dziecięce
- grać na wybranych instrumentach muzycznych
- prowadzić zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych
- prowadzić zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka
- włączać zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem.

4.6.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 10. Materiał nauczania dla przedmiotu: Działania rozwijające wrażliwość artystyczną dziecka

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1) Dekoracje okolicznościowe	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać dekoracje okolicznościowe - wymieniać zastosowanie dekoracji okolicznościowych w poszczególnych grupach wiekowych - wymieniać techniki plastyczne wykorzystywane w przygotowaniu dekoracji okolicznościowych - stosować różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu dekoracji okolicznościowych - wykonywać scenografie, lalki, kostiumy i kukielki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych
2) Pomoce dydaktyczne	20	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać rodzaje pomocy dydaktycznych stosowane w poszczególnych grupach wiekowych - wymieniać zastosowanie pomocy dydaktycznych w poszczególnych grupach wiekowych - wymieniać techniki plastyczne wykorzystywane w przygotowaniu pomocy dydaktycznych - stosować różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych - wykonywać pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych
3) Prowadzenie zajęć plastycznych	42	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie twórczość plastyczna - wymieniać techniki plastyczne - wymieniać zasady planowania metod prowadzenia zajęć plastycznych dostosowanych od wieku i możliwości dziecka - dobierać techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka - planować metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka - wykorzystywać w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka - prowadzić zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych
4) Prowadzenie zajęć technicznych	42	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać pojęcie twórczość techniczna - wymieniać rodzaje zajęć technicznych - wykonywać z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek - wymieniać zasady planowania metod prowadzenia zajęć technicznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka - dobierać zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka - planować metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka - prowadzić zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
5) Utwory muzyczne w pracy z dzieckiem	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać utwory muzyczne stosowane w pracy z dzieckiem - dobierać utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych - określać rolę utworów muzycznych w procesie wspomagania rozwoju dziecka - uzasadniać dobór utworów muzycznych dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych
6) Piosenki dziecięce w pracy z dzieckiem	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać piosenki dziecięce - śpiewać piosenki dziecięce
7) Instrumenty muzyczne w pracy z dzieckiem	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać instrumenty muzyczne wykorzystywane do pracy z dzieckiem - grać na wybranych instrumentach muzycznych
8) Zabawy muzyczne w pracy z dzieckiem	15	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zabawy muzyczne stosowane do pracy z dzieckiem - włączać zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem - prowadzić zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych
9) Tworzenie układów tanecznych do muzyki	40	<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka - wymieniać podstawowe zasady prowadzenia prostych zabaw muzyczno-ruchowych - wymieniać rodzaje zabaw muzyczno-ruchowych w różnym wieku i poziomie dziecka - wymieniać rodzaje zabawy rytmicznych w pracy z dzieckiem - tworzyć układy taneczne - dostosowywać układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka - prowadzić zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka - włączać zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem - określać rolę tańca i zabaw muzyczno-ruchowych w procesie wspomagania rozwoju dziecka
10) Zasady komunikacji interpersonalnej		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady komunikacji interpersonalnej i aktywne metody słuchania - opisywać zasady komunikacji interpersonalnej - opisywać aktywne metody słuchania
11) Cechy wysokiej jakości usług świadczonych na rzecz drugiego człowieka		<ul style="list-style-type: none"> - dobierać rodzaj usług do potrzeb dziecka - określać kompetencje opiekunki dziecięcej, jakie mają wpływ na jakość świadczonych usług - dostosowywać rodzaj świadczonych usług do zaistniałej sytuacji
12) Pojęcie konfliktu w związku realizacją zadań zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami - stosować zasady utrzymywania poprawnych relacji z dzieckiem i współpracownikami

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
13) Planowanie wykonanie zadania		<ul style="list-style-type: none"> - planować realizację zadań zawodowych - analizować możliwości realizacji zadania - realizować zadania w wyznaczonym czasie - oceniać stopień realizacji zadania
14) Dobieranie metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać metody komunikacji - opisywać pojęcie negocjacje - rozróżniać sposoby negocjacji - opisywać funkcje negocjacji - dostosowywać metody komunikacji do sytuacji w środowisku pracy - stosować negocjacje w środowisku pracy - opisywać metody komunikacji werbalnej i niewerbalnej
15) Rozwiązania wpływające na poprawę warunków i jakości pracy		<ul style="list-style-type: none"> - dokonywać prostych modernizacji warunków i organizacji pracy podczas realizacji zadań zawodowych - dokonywać analizy rozwiązań technicznych i organizacyjnych warunków i jakości pracy
Razem	224	

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.6.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Należy stosować aktywizujące metody nauczania związane z różnym stopniem aktywności uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem metod praktycznych, eksponujących i wzrokowo-słuchowych. Wyborowi metody towarzyszy namysł nad celami zajęć, poziomem intelektualnym słuchaczy/uczestników, predyspozycji uczącego oraz dostępnością mediów, środków dydaktycznych.

Proponowane metody nauczania:

- podające (opis, opowiadanie, pogadanka, wykład informacyjny, anegdota, odczyt, objaśnienia lub wyjaśnienia, prelekcja)

- problemowe (wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa, aktywizujące)
- eksponujące (pokaz połączony z przeżyciem, film dydaktyczny, ekspozycja)
- metody programowane (z użyciem komputera, maszyny dydaktycznej lub podręcznika programowanego)
- udział w prelekcjach i spotkaniach z pracownikami branży opiekuńczej
- wycieczka zorganizowana do podmiotów świadczących usługi opiekuńcze.

Wskazane metody nauczania: metody praktyczne, za pomocą których kształtuje się i rozwija umiejętności, nawyki i sprawności o charakterze praktycznym:

- pokaz z objaśnieniem (wyjaśnieniem)
- pokaz z instruktażem
- metoda projektów
- metoda tekstu przewodniego
- ćwiczenia przedmiotowe (rozwiązywanie zadań).

Obudowa dydaktyczna

Materiały i środki dydaktyczne:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.
- zasoby internetowe, materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), nagrania audio, audiobooki, pliki mp3, mp4, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń, czasopisma i publikacje branżowe, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności społecznej, bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki, defektologii
- zabawki, pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia, kąciki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka, miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci, flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki, sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Pracownia wspomagania komputerowego działalności zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Pracownia muzyczna wyposażona w:

- płytotekę z utworami dla dzieci, muzyką poważną i ludową, śpiewniki dziecięce,
- instrumenty muzyczne, keyboard, instrumenty perkusyjne,
- miniwieżę z CD i wejściem USB,
- bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji muzycznej.

Pracownia plastyczno-techniczna wyposażona w:

- materiały, narzędzia i przybory do prac technicznych i plastycznych,
- maszynę do szycia, żelazko i deskę do prasowania,
- zgrzewarkę do folii,
- instalację ciepłej wody,
- szafy, tablice korkowe, stoły do pracy,
- bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji plastycznej.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 uczestników pod kierunkiem prowadzącego. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż uczestnik potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca uczestników w grupach (w tym samym czasie uczestnicy niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca uczestników w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości uczestników zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy uczestnik pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu uczestnikowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie.

4.6.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Kontrola osiągnięć uczestników powinna być systematyczna. Część efektów może być sprawdzana podczas wycieczek szkoleniowo - metodycznych i zajęć terenowych.

Proponuje się oceniać osiągnięcia edukacyjne uczestników na podstawie:

- oceny wykonanych ćwiczeń,
- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych,
- oceny umiejętności wykonywania pomocy dydaktycznych i dekoracji okolicznościowych,
- oceny umiejętności dobierania technik plastycznych do wieku i możliwości dziecka,

- oceny umiejętności dobierania zajęć technicznych do wieku i możliwości dziecka,
- oceny umiejętności dobierania utworów muzycznych w różnych grupach rozwojowych,
- oceny umiejętności tworzenie prostych układów tanecznych do muzyki.

W ocenie wykonanych ćwiczeń, projektów zawodowych oraz prac domowych należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- testy jednopoziomowe,
- testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru),
- testy otwarte (z luką),
- testy ustne.

Ponadto do oceny umiejętności praktycznych słuchaczy proponuje się stosowanie testów praktycznych, próby pracy, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac oraz obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,
- umiejętność pracy w zespole.

4.7. Program nauczania dla przedmiotu: Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem

4.7.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- stosowanie środków językowych związanych z czynnościami zawodowymi
- rozumienie prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych
- tworzenie prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych
- uczestniczenie w rozmowie i w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych
- zmiany formy przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych
- stosowanie strategii służących doskonaleniu własnych umiejętności językowych.

4.7.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- posługiwać się podstawowymi środkami językowymi w języku obcym nowożytnym umożliwiającymi realizację czynności zawodowych w zakresie czynności zawodowych
- znajdować w wypowiedzi lub tekście określone informacje
- rozumieć proste wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym
- opisywać ustnie i pisemnie działania związane z czynnościami zawodowymi
- przedstawiać ustnie i pisemnie sposób postępowania w sytuacjach zawodowych
- stosować zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.

4.7.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 11. Materiał nauczania dla przedmiotu: Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1) Słownictwo dotyczące czynności wykonywanych na stanowisku pracy	5	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: - czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy - rozpoznać środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: narzędzi, sprzętu i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych - rozpoznać środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych - stosować środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: - czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy - stosować środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: narzędzi, sprzętu i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych - stosować środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych
2) Słownictwo związane z dokumentacją	4	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać oraz stosować środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych - wypełniać dokumenty według wzoru - sporządzać samodzielnie dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej - pozyskać informacje niezbędne do realizacji czynności zawodowych w zakresie: formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów
3) Słownictwo w zakresie świadczonych usług	3	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: zakresie świadczonych usług, w tym obsługi klienta - stosować środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: zakresie świadczonych usług, w tym obsługi klienta - odpowiadać na pytania stawiane w języku obcym
4) Rozumienie wypowiedzi ustnych	5	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywać główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi ustnej dotyczącej czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje)

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - wskazywać w wypowiedzi ustnej określone informacje (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje) - porządkować informacje - rozpoznawać związki między poszczególnymi częściami wypowiedzi ustnej dotyczącej czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje)
5) Rozumienie wypowiedzi pisemnych	5	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywać główną myśl wypowiedzi pisemnej lub jego fragmentu dotyczącej czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, dokumentację zawodową) - wskazywać w tekście dotyczącym czynności zawodowych określone informacje (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, dokumentację zawodową) - uporządkować informacje - rozpoznawać związki między poszczególnymi częściami wypowiedzi pisemnej dotyczącej czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, dokumentację zawodową) - streszczać wypowiedź pisemną lub jego fragment dotyczący czynności zawodowych
6) Tworzenie wypowiedzi ustnych	6	<ul style="list-style-type: none"> - tworzyć krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (plecienie, komunikat, instrukcję) - wymieniać przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi - opisywać przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi - przedstawiać sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych: np. udzielać instrukcji, wskazówek - wyrażać i uzasadniać swoje stanowisko - stosować formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
7) Tworzenie wypowiedzi pisemnych	6	<ul style="list-style-type: none"> - tworzyć krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych: komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru - tworzyć krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych: CV, list motywacyjny - stosować formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji - wyrażać i uzasadniać swoje stanowisko - stosować zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze
8) Uczestniczenie w rozmowie	6	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoczynać, prowadzić i kończyć rozmowę - uzyskiwać i przekazywać informacje i wyjaśnienia - pytać o opinie

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - pytać o upodobania i intencje innych osób - proponować - zachęcać - stosować zwroty i formy grzecznościowe - wyrażać swoje opinie i uzasadniać je - zgadzać się i nie zgadzać z opiniami innych osób - prowadzić proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi - dostosowywać styl wypowiedzi do sytuacji - przeprowadzić rozmowę kwalifikacyjną z pracodawcą bazującą na CV - przeprowadzić rozmowę dotyczącą wykonywania zadań zawodowych
9) Reagowanie w formie pisemnej	6	<ul style="list-style-type: none"> - napisać emaila - napisać wiadomość - uzupełnić formularz - sporządzić dokument dotyczący wykonywanego zawodu - uzyskiwać i przekazywać informacje i wyjaśnienia - stosować zwroty i formy grzecznościowe - dostosowywać styl wypowiedzi do sytuacji - wyrażać swoje opinie i uzasadniać je - zgadzać się i nie zgadzać z opiniami innych osób - prowadzić proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi
10) Zmiana formy przekazu ustnego i pisemnego	10	<ul style="list-style-type: none"> - przekazywać w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym w wypowiedzi ustnej - przekazywać w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym w wypowiedzi pisemnej - przekazywać w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (wykresy, schematy) oraz audiowizualnych (filmy dydaktyczne) - przekazywać w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym - przedstawiać publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (prezentację)
11) Strategie służące doskonaleniu umiejętności językowych	8	<ul style="list-style-type: none"> - korzystać ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego - współdziałać z innymi osobami, realizując zadania językowe, np. w ramach projektu językowego - identyfikować słowa kluczowe, internacjonalizmy

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - korzystać z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych - wykorzystywać kontekst, aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa - upraszczać wypowiedź, zastępować nieznane słowa innymi, wykorzystywać opis i środki niewerbalne - stosować programy komputerowe w języku obcym nowożytnym w projektowaniu obiektów architektury krajobrazu
12) Zasady kultury osobistej i etyki podczas realizacji zadań zawodowych		<ul style="list-style-type: none"> - opisywać zasady etyczne podczas świadczenia usług opiekuńczych - opisywać skutki łamania zasad etycznych - omawiać reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy - omawiać reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy
13) Odpowiedzialność za podejmowane działania		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać konsekwencje braku odpowiedzialności podczas wykonywania zadań zawodowych - omawiać obowiązki opiekunki dziecięcej w placówkach opiekuńczych - opisywać odpowiedzialność prawną opieki nad dzieckiem
14) Zakres wiedzy i umiejętności zawodowych opiekunki dziecięcej		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych opiekunki dziecięcej - opisywać podstawowy zakres wiedzy i umiejętności zawodowych opiekunki dziecięcej
15) Dobieranie metody komunikowania się i negocjacji w różnych sytuacjach społecznych		<ul style="list-style-type: none"> - wymieniać metody komunikacji - opisywać pojęcie negocjacje - rozróżniać sposoby negocjacji - opisywać funkcje negocjacji - dostosowywać metody komunikacji do sytuacji w środowisku pracy - stosować negocjacje w środowisku pracy - opisywać metody komunikacji werbalnej i niewerbalnej
16) Współpraca w zespole		<ul style="list-style-type: none"> - określać pojęcia: zespół, praca zespołowa i lider - analizować efekty pracy zespołu - identyfikować znaczenie i funkcje konfliktu w pracy zespołu - realizować zadania w wyznaczonym czasie - wspomagać innych członków zespołu podczas realizacji zadań
Razem	64	

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

4.7.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

W nauczaniu języka obcego zawodowego:

- należy położyć nacisk na umiejętność komunikowania się,
- sposobem osiągnięcia zamierzonego efektu jest powtarzanie słownictwa zawodowego, utrwalanie typowych zwrotów, podkreślanie znaczenia zwrotów grzecznościowych,
- należy stosować metody aktywizujące w urozmaiconej, zmiennej formie, z wykorzystaniem sprzętu audiowizualnego i komputerowego,
- należy stosować aktywizujące metody nauczania związane z różnym stopniem aktywności słuchaczy/uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem metod podających, eksponujących, wzrokowych i wzrokowo-słuchowych. Wskazane metody to: pogadanka, opis, prelekcja, objaśnienie lub wyjaśnienie, inscenizacja, drzewko decyzyjne, mapa pojęciowa, burza mózgów, gra dydaktyczna, dyskusja dydaktyczna, aplikacje internetowe (Quizizz, Quizlet, Kahoot, Learning App), wycieczki i filmy dydaktyczne oraz udział w prelekcjach i spotkaniach z przedstawicielami branży hotelarskiej prowadzonych w języku obcym,
- zajęcia powinny odbywać się w grupach liczących maksymalnie 15 osób, w sali dydaktycznej do nauki języków obcych,
- treści nauczania powinny być skorelowane z przedmiotami zawodowymi i ogólnokształcącymi – język obcy,
- ważne jest także korzystanie ze źródeł wiedzy w języku obcym, które są pomocą w pracy zawodowej (czasopisma branżowe w języku obcym, itp.),
- należy wykorzystywać nagrania rozmów o tematyce zawodowej, filmy dydaktyczne (z nagranymi scenkami rozmów), słowniki (w tym specjalistyczne), czasopisma fachowe w języku obcym.

Obudowa dydaktyczna

Środki dydaktyczne:

- zasoby internetowe, materiały multimedialne (prezentacje), nagrania audio, audiobooki, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń, karty pracy, oprogramowania tablic interaktywnych, filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), audiobooki, książki uczestnika, zeszyty ćwiczeń, książki prowadzącego, karty obrazkowe,
- słowniki,

- bibliotekę tematyczną: czasopisma branżowe, literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki, defektologii, anatomii i fizjologii dziecka oraz pielęgnowania dziecka i schorzeń wieku dziecięcego, edukacji muzycznej, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, przepisy dotyczące zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, instrukcje,
- tematyczne e-booki, sekwencje filmowe, wizualizacje lub animacje 2D/3D, plansze interaktywne, gry edukacyjne, filmy edukacyjne, filmy instruktażowe (tutoriale), programy ćwiczeniowe do projektowania przez dobieranie umożliwiające realizowanie treści teoretycznych w formie zdalnej.

Wymienione pomoce dydaktyczne i biblioteczka zawodowa powinny zostać uzupełnione o wersję obcojęzyczną.

Warunki realizacji

Podmiot prowadzący kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Kształcenie powinno odbywać się w pracowni wyposażonej w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

Treści w zakresie przedmiotu Język obcy zawodowy w opiece nad dzieckiem określono na poziomie A 2. Organizator kursu może podwyższyć poziom kształcenia w zależności od kompetencji słuchaczy.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Wskazane jest, by zajęcia odbywały się w grupach liczących do 15 uczestników pod kierunkiem prowadzącego. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż uczestnik potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca uczestników w grupach (w tym samym czasie uczestnicy niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca uczestników w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości uczestników zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie, że każdy uczestnik pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu uczestnikowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie.

4.7.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie wykonanych ćwiczeń. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia. Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie kryteriów przedstawionych na początku kursu. Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami:

- główne kryteria oceny zadania: stosowanie słownictwa i zwrotów (fachowych) zawodowych w języku obcym, poprawność leksykalna, gramatyczna i ortograficzna, rozumienie poleceń zapisanych w języku obcym, poprawność wymowy, poprawność merytoryczna zadania,
- sprawdzenie efektów kształcenia za pomocą testów pisemnych zamkniętych (wielokrotnego wyboru, na dobieranie, typu prawda/fałsz), otwartych (z luką), a zwłaszcza testów ustnych,
- umiejętność komunikowania się można weryfikować w czasie dialogu uczestnika z innymi uczestnikami lub z prowadzącym,
- wskazane jest także ocenianie: rozumienia wypowiedzi ustnych (np.: rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe) i pisemnych (np.: napisy, broszury, instrukcje obsługi) z zakresu czynności zawodowych w języku obcym; tworzenia krótkich i prostych wypowiedzi ustnych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) i pisemnych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny) w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych,
- obserwację indywidualnej pracy uczestnika,
- analizę zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowanie i prezentację projektów zawodowych,

- ocenę wykonania zadanych prac domowych.

4.8. Program nauczania: Praktyka zawodowa

Liczba godzin przeznaczonych na realizację praktyk zawodowych: 4 tygodnie (140 godzin).

Planowany termin praktyki zawodowej – pod koniec kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Termin zakończenia kursu wynika z komunikatu Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i musi zakończyć się nie później niż na 6 tygodni przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego.

4.8.1 Cele ogólne

- stwarzanie warunków do wszechstronnego, harmonijnego rozwoju dziecka,
- określanie poziomu rozwoju psychomotorycznego dziecka,
- prowadzenie i analizowanie dokumentacji zdrowotno-wychowawczej dziecka,
- stymulowanie aktywności poznawczej dziecka,
- kształtowanie osobowości dziecka,
- rozwijanie pozytywnych emocji u dzieci,
- modyfikowanie działań wychowawczych w pracy z dziećmi z zaburzeniami w rozwoju i z trudnościami wychowawczymi,
- organizowanie zabawy,
- zaspokajanie potrzeb biologicznych dziecka,
- zaspokajanie potrzeb psychospołecznych dziecka,
- współdziałanie w pielęgnacji dziecka chorego,
- współpracowanie z zespołem opiekuńczo - wychowawczym,
- dbanie o bezpieczeństwo dziecka,
- udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia dziecka,
- stosowanie działań profilaktycznych,
- prowadzenie edukacji zdrowotnej,
- promowanie prozdrowotnych postaw,
- korzystanie z różnych źródeł informacji w celu doskonalenia się i aktualizowania wiedzy zawodowej,

- postępowanie zgodnie z zasadami etyki zawodowej,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymagań ergonomii w pracy z dziećmi.

4.8.2 Cele szczegółowe

- dokonać oceny rozwoju, zachowania i stanu zdrowia dziecka w wieku od 0 - 4 roku życia,
- zapewnić warunki do wszechstronnego rozwoju dziecka,
- sporządzić dokumentację zdrowotno-wychowawczą dziecka,
- sporządzić dokumentację wykonywanych zadań opiekuńczo - wychowawczych dziecka,
- -przeprowadzić zajęcia stymulujące aktywność poznawczą dziecka,
- przeprowadzić zajęcia kształtujące i rozwijające osobowość i pozytywne stany emocjonalne dziecka,
- zmodyfikować oddziaływania wychowawcze w stosunku do dzieci z zaburzeniami w rozwoju i trudnościami wychowawczymi,
- nawiązać i podtrzymać kontakt emocjonalny z dzieckiem,
- ukształtować u dziecka pozytywne przyzwyczajenia i nawyki,
- wykonać czynności pielęgnacyjne zaspokajające potrzeby biologiczne dziecka,
- zmodyfikować działania pielęgnacyjne w stosunku do dziecka chorego i niepełnosprawnego,
- współuczestniczyć w rehabilitacji,
- zaplanować rozkład dnia dziecka, uwzględniając jego wiek, stan zdrowia i poziom rozwoju,
- przeprowadzić zabawy dostosowane do okresu rozwojowego dziecka,
- nauczyć dzieci posługiwania się przedmiotami codziennego użytku i zabawkami,
- przeprowadzić zajęcia z wykorzystaniem tekstów z literatury dziecięcej, utworów muzycznych i plastyki,
- stworzyć warunki zapobiegające chorobie sieroczej,
- wykonać pomoce do zabaw,
- zapewnić bezpieczeństwo dziecku,
- zorganizować pracę z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz wymagań ergonomii,

- udzielić pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia dziecka,
- podejmować działania promujące zdrowie,
- wykonać czynności profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego oraz defektom rozwojowo - zdrowotnym,
- przeprowadzić pedagogizację środowisk wychowawczych,
- wykonać czynności z zakresu profilaktyki chorób dziecięcych oraz zakażeń wewnątrzszkolowych,
- nawiązać współpracę z zespołem opiekuńczo - wychowawczym,
- zastosować przepisy Konwencji o Prawach Dziecka,
- zastosować w praktyce przepisy prawa dotyczące działalności zawodowej.

4.8.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 12. Materiał nauczania dla przedmiotu: Praktyka zawodowa

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
1) Organizacja pracy wychowawczej w placówce opiekuńczo-wychowawczej	14	<ul style="list-style-type: none"> - zorganizować stanowisko pracy opiekunki dziecięcej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii - zorganizować stanowisko pracy opiekunki dziecięcej zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy - zorganizować stanowisko pracy opiekunki dziecięcej zgodnie z przepisami ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska - stosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania zadań zawodowych - stosować zasady organizacji stanowiska pracy opiekunki dziecięcej - ustalić związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka - planować współpracę z pracownikami placówki w zakresie pielęgnowania dziecka - wykorzystać w pracy pomoce i narzędzia dydaktyczne, przybory, zabawki bezpieczne dla dziecka - zorganizować pracę w poszczególnych grupach wiekowych - zaprojektować działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa dziecku

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
2) Pielęgnowanie i wychowanie dziecka w 1 roku życia	14	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać i zaspokoić potrzeby biologiczne dziecka w 1 roku życia stosownie do jego stanu psychofizycznego - ocenić rozwój psychomotoryczny dziecka w 1 roku życia w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych - analizować dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka - ocenić rozwój fizyczny dziecka w 1 roku życia - wykorzystywać znajomość norm rozwojowych do określenia poziomu rozwoju psychofizycznego dziecka - zaplanować działania wspomagające rozwój samodzielności dzieci w 1 roku życia - prowadzić zabawy stymulujące wszechstronny rozwój dzieci w 1 roku życia - analizować i prowadzić dokumentację pielęgnacyjną dziecka w 1 roku życia - przygotować ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem w 1 roku życia - dostosować ramowy plan opieki nad dzieckiem zgodnie ze specyfiką placówki, w której przebywa dziecko - dokonać analizy jadłospisów dla dzieci w 1 roku życia
3) Pielęgnowanie i wychowanie dziecka w 2 roku życia	14	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać i zaspokoić potrzeby biologiczne dziecka w 2 roku życia stosownie do jego stanu psychofizycznego - ocenić rozwój psychomotoryczny dziecka w 2 roku życia w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych - ocenić rozwój fizyczny dziecka w 2 roku życia - zaplanować działania wspomagające rozwój samodzielności dziecka w 2 roku życia - prowadzić zabawy stymulujące wszechstronny rozwój dzieci w 2 roku życia - analizować i prowadzić dokumentację pielęgnacyjną dziecka w 2 roku życia - sporządzić indywidualny plan pracy pielęgnacyjnej - dokonać analizy jadłospisów dla dzieci w 2 roku życia - analizować dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka w 2 roku życia - wykorzystywać znajomość norm rozwojowych do określenia poziomu rozwoju psychofizycznego dziecka - wykorzystywać różne metody poznania małego dziecka - przygotować ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem w 2 roku życia - dostosować ramowy plan opieki nad dzieckiem zgodnie ze specyfiką placówki, w której przebywa dziecko
4) Pielęgnowanie i wychowanie dziecka w 3 roku życia	14	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać i zaspokoić potrzeby biologiczne dziecka w 3 roku życia stosownie do jego stanu psychofizycznego - ocenić rozwój psychomotoryczny dziecka w 3 roku życia w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych - ocenić rozwój fizyczny dziecka w 3 roku życia - zaplanować działania wspomagające rozwój samodzielności dzieci w 3 roku życia - analizować i prowadzić dokumentację pielęgnacyjną dziecka w 3 roku życia

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
		<ul style="list-style-type: none"> - sporządzić indywidualny plan pracy pielęgnacyjnej - dokonać analizy jadłospisów dla dzieci w 3 roku życia - wykonywać zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne zgodnie z obowiązującymi algorytmami - analizować dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka w 3 roku życia - wykorzystywać znajomość norm rozwojowych do określenia poziomu rozwoju psychofizycznego dziecka w 3 roku życia - wykorzystywać różne metody poznania małego dziecka w 3 roku życia - przygotować ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem w 3 roku życia - dostosować ramowy plan opieki nad dzieckiem zgodnie ze specyfiką placówki, w której przebywa dziecko
5) Pielęgnowanie i wychowanie dziecka w 4 roku życia	14	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać i zaspokoić potrzeby biologiczne dziecka w 4 roku życia stosownie do jego stanu psychofizycznego - ocenić rozwój psychomotoryczny dziecka w 4 roku życia w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych - wykorzystywać znajomość norm rozwojowych do określenia poziomu rozwoju psychofizycznego dziecka w 4 roku życia - zaplanować działania wspomagające rozwój samodzielności dzieci w 4 roku życia - analizować i prowadzić dokumentację pielęgnacyjną dziecka w 4 roku życia - sporządzić indywidualny plan pracy pielęgnacyjnej - dokonać analizy jadłospisów dla dzieci w 4 roku życia - wykorzystywać różne metody poznania małego dziecka w 4 roku życia - przygotować ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem w 4 roku życia - dostosować ramowy plan opieki nad dzieckiem zgodnie ze specyfiką placówki, w której przebywa dziecko
6) Organizacja pracy placówki opiekuńczo-leczniczej	14	<ul style="list-style-type: none"> - stosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania zadań zawodowych - stosować zasady organizacji stanowiska pracy opiekunki dziecięcej - ustalić związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka - planować współpracę z pracownikami placówki w zakresie pielęgnowania dziecka - zaprojektować działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa dziecku - rozróżniać rodzaje działań terapeutycznych - dobierać formy i metody współpracy z zespołem terapeutycznym w zależności od potrzeb dziecka
7) Pielęgnowanie i wychowanie dziecka chorego lub/i z niepełnosprawnością	14	<ul style="list-style-type: none"> - organizować warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub/i z niepełnosprawnością

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
niepełnosprawnością w okresie noworodkowym		<ul style="list-style-type: none"> - dobierać pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub/i niepełnosprawności dziecka - stosować obowiązujące algorytmy przy wykonywaniu zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u noworodka chorego lub/i z niepełnosprawnością - stosować zasady pielęgnowania noworodka w poszczególnych stanach chorobowych - wykonywać zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych noworodka - interpretować wyniki parametrów życiowych dziecka - uczestniczyć w rehabilitacji noworodka z niepełnosprawnością
8) Pielęgnowanie i wychowanie dziecka chorego lub/i z niepełnosprawnością w okresie niemowlęcym	14	<ul style="list-style-type: none"> - organizować warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub/i z niepełnosprawnością - dobierać pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub/i niepełnosprawności dziecka - stosować obowiązujące algorytmy przy wykonywaniu zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub/i z niepełnosprawnością - stosować zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych - wykonywać zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka - interpretować wyniki parametrów życiowych dziecka - uczestniczyć w rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością
9) Pielęgnowanie i wychowanie dziecka chorego lub/i z niepełnosprawnością w okresie po niemowlęcym	14	<ul style="list-style-type: none"> - organizować warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub/i z niepełnosprawnością - dobierać pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub/i niepełnosprawności dziecka - stosować obowiązujące algorytmy przy wykonywaniu zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub/i z niepełnosprawnością - stosować zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych - wykonywać zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka - interpretować wyniki parametrów życiowych dziecka - uczestniczyć w rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością

Tematy zajęć	Liczba godzin	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacza/uczestnika. Słuchacz/uczestnik potrafi:
10) Pielęgnowanie i wychowanie dziecka chorego lub/i z niepełnosprawnością w okresie przedszkolnym	14	<ul style="list-style-type: none"> - organizować warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub/i z niepełnosprawnością - dobierać pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub/i niepełnosprawności dziecka - stosować obowiązujące algorytmy przy wykonywaniu zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub/i z niepełnosprawnością - stosować zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych - wykonywać zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka - interpretować wyniki parametrów życiowych dziecka - uczestniczyć w rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością
RAZEM	140	

Prowadzący wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczestnikom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów w czasie całego okresu kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

4.8.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Warunkiem osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie przedmiotu „Praktyka zawodowa” jest opracowanie procedur, w tym:

- o dokładne zaplanowanie procesu dydaktycznego na cały przebieg praktyk zawodowych,
- o dobór różnorodnych metod nauczania i uczenia się do założonych celów,
- o wybór form pracy z uczestnikami – określenie harmonogramu przejść, ilości osób w grupie i indywidualizacji zajęć,
- o dobór środków dydaktycznych do treści i celów nauczania,
- o stosowanie oceniania sumującego,
- o indywidualne wykonywanie czynności na danym stanowisku pracy przez uczestnika pod nadzorem instruktora,
- o nauka odpowiedzialności za wykonaną przez siebie pracę,
- o nabycie doświadczenia, pewności siebie i wiedzy praktycznej o wykonywanym zawodzie,

- radzenie sobie w sytuacjach stresowych,
- ocena uczestnika i praktyczny egzamin końcowy.

Proponowane metody nauczania:

Celem odbywania praktyk zawodowych jest pogłębienie i zastosowanie zdobytej wiedzy w rzeczywistych warunkach pracy. W związku z tym zaleca się stosowanie głównie metod kształtujących umiejętności zawodowe, a mianowicie:

- metody praktyczne:
  - pokaz z objaśnieniem
  - pokaz z instruktażem
  - ćwiczenia praktyczne
  - metoda projektu
  - metoda przewodniego tekstu
  - metoda problemowa
- metody aktywizujące:
  - metoda przypadków
  - metoda sytuacyjna
  - dyskusja sytuacyjna
  - burza mózgów
  - studium przypadku
- odczytywanie informacji zamieszczonych w zestawieniach tabelarycznych i graficznych.

Należy zwrócić uwagę na kształtowanie umiejętności samodzielnego myślenia i analizowania zjawisk, współpracy w grupie oraz komunikatywności.

Obudowa dydaktyczna

Materiały i środki dydaktyczne:

- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.

- zasoby internetowe, materiały multimedialne (prezentacje), filmy edukacyjne (filmy na CD, DVD), nagrania audio, audiobooki, scenariusze zajęć, arkusze ćwiczeń, instrukcje do przeprowadzania ćwiczeń,
- instrukcje stanowiskowe, przepisy prawa właściwe dla danego stanowiska, zestaw aktów prawnych i regulaminów dotyczących działalności społecznej, zestawy przepisów prawa dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska,
- pomoce dydaktyczne do promowania zdrowia,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma branżowe z zakresu opieki nad dzieckiem, albumy i filmy dotyczące anatomii i fizjologii dziecka oraz pielęgnowania dziecka i schorzeń wieku, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki, defektologii,
- zabawki, pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia, kąciki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka, miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci, flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki, sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci,
- sprzęt i przybory do zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych,
- sprzęt do wykonywania zabiegów rehabilitacyjnych,
- dokumentacja znajdująca się w placówce szkolenia praktycznego,
- sprzęt i wyposażenie placówki szkolenia praktycznego,
- materiały wewnętrzne podmiotu realizującego praktykę zawodową.

Warunki realizacji

Forma realizacji praktyk zawodowych: praktyka zawodowa powinna odbywać się u pracodawcy w rzeczywistych warunkach pracy, np.: placówki dziennej i całodobowej opieki nad dziećmi, żłobki, przedszkola lub inne formy wychowania przedszkolnego, domy małego dziecka, policyjne izby dziecka, oddziały szpitalne, hospicja, klubiki dziecięce) oraz inne podmioty stanowiące potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodzie. Wyboru miejsca praktyki dokonuje uczestnik w porozumieniu z prowadzącym odpowiedzialnym za praktyki zawodowe.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych musi spełniać wymagania wynikające z przepisów BHP, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska oraz umożliwia samodzielne wykonywanie zadań przez poszczególnych uczestników.

Kształcenie praktyczne odbywa się w pracowniach zawodowych wyposażonych w:

- pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia,
- kąciki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka,

- miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci,
- flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki,
- sprzęt i pomoce do przedstawień, teatrzyków dla dzieci,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki, defektologii,
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.

Uczestnicy powinni wykazać się inicjatywą, samodzielnością, odpowiedzialnością i obowiązkowością podczas wykonywania czynności zawodowych. Powinny zostać stworzone warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów, np.: współpracy w grupie, komunikowania oraz kultury pracy. Ponadto uczestnicy powinni być motywowani do twórczego myślenia i kreatywnego rozwiązywania problemów.

Formy organizacyjne pracy ze słuchaczami

Praktyka zawodowa powinna być prowadzona w grupach uczestników liczących nie więcej niż 6 - 8 osób. Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnych form pracy aktywizującej słuchaczy oraz z wykorzystaniem zróżnicowanych form organizacyjnych pracy ze słuchaczami: praca domowa, wycieczka, praca indywidualna lub grupowa np. praca w grupach po 2-3 słuchaczy.

Formy indywidualizacji pracy uczestników powinny uwzględniać:

- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb uczestnika,
- dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do możliwości uczestnika.

Dodatkowy czas należy też poświęcić na indywidualizowanie pracy słuchaczy w zależności od ich możliwości i potrzeb. W czasie prowadzenia zajęć w pracowni należy stosować zasadę, iż nieudane ćwiczenie też może być wysoko ocenione pod warunkiem, iż uczestnik potrafi wyjaśnić przyczyny niepowodzenia oraz wskazać jak powinno ono przebiegać w prawidłowy sposób. Pozwoli to na indywidualizację prowadzonych działań przez słuchaczy oraz pokaże, iż doświadczenie można zdobyć nie tylko poprzez udane doświadczenia.

Należy dostosować metody nauczania do możliwości intelektualnych słuchaczy, np. poprzez różnicowanie zadań (zlecanie słuchaczowi zadań lub ćwiczeń z wyraźną strukturą, mieszczących się w granicach jego możliwości), różnicowanie prac domowych może dotyczyć typu pracy domowej, lub czasu nad nią spędzonego, prowadzenie lekcji na kilku poziomach nauczania: praca uczestników w grupach (w tym samym czasie uczestnicy niepełnosprawni pracują niezależnie od innych grup we własnym tempie i na miarę swoich możliwości), praca uczestników w grupach o zróżnicowanych uzdolnieniach i wiadomościach (pozwala na wykorzystanie możliwości uczestników zdolniejszych do wyjaśniania niezrozumiałych zagadnień kolegom, którzy wymagają dodatkowych wyjaśnień), stosowanie metod polisensorycznego, czyli wielozmysłowego uczenia się (prezentacje multimedialne, programy komputerowe, modele, makiety, multimedialne gry dydaktyczne, łamigłówki, krzyżówki, itp.) oraz metod interaktywnych (burza mózgów, mapa mentalna, plakat – folder, portfolio, eksperyment/doświadczenie, instruktaż, praca konstrukcyjna itp.), akceptowanie,

że każdy uczestnik pracuje w swoim własnym rytmie i na odpowiednim dla siebie poziomie, określanie limitu czasu na daną pracę, stosowanie na lekcjach kart dydaktycznych tzw. kart pracy, które umożliwiają każdemu uczestnikowi przerabianie kolejnych partii materiału w swoim własnym tempie.

4.8.5 Propozycje metod sprawdzania i oceny osiągnięć edukacyjnych uczestnika

Do oceny Praktyk zawodowych proponuje się przeprowadzenie ćwiczeń praktycznych, z których słuchacze/uczestnicy będą sporządzali sprawozdania lub karty pracy. Wykonane zadania praktyczne powinny zostać omówione z opiekunem praktyk, który na zakończenie praktyki podsumowuje jej przebieg i ocenia każdego uczestnika. Wskazane jest także, aby prowadzący zajęcia jeszcze przed praktykami przydzielił uczestnikom zadania, polegające na opracowaniu określonego zagadnienia związanego z konkretnym miejscem praktyki. W związku z tym proponuje się następujące metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczestników:

- ćwiczenia praktyczne (organizacja stanowiska pracy, samodzielność pracy, planowanie i wykonanie ćwiczeń praktycznych, porządek na stanowisku pracy, prawidłowość wykonania interpretacja uzyskanych wyników, opracowanie sprawozdania z wykonanego ćwiczenia, przestrzeganie przepisów bhp na stanowisku pracy),
- praca z tekstem (opis ćwiczenia, czasopismo branżowe, schemat, wykres, tabela, normy branżowe).

Proponuje się, aby osiągnięcia słuchaczy oceniać w zakresie zaplanowanych, uszczegółowionych celów kształcenia na podstawie:

- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- ocenę jakości wykonania zadań przez słuchacza,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- oceny wykonania zadanych prac domowych.

Obserwując czynności uczestnika i dokonując oceny jego pracy szczególną uwagę należy zwracać na:

- wykonywanie zadań zawodowych zgodnie z obowiązującymi procedurami i standardami postępowania,
- porozumiewanie się z dziećmi,
- współpracę i współdziałanie w zespole i z podopiecznymi,
- samodzielne działanie i podejmowanie decyzji,
- bezpieczeństwo dziecka i własne.

Przedmiotem oceny powinna być również postawa zawodowa uczestnika:

- odpowiedzialności za dziecko powierzone opiece,

- gotowości do ciągłego rozwoju,
- respektowania praw dziecka,
- wykonywania zadań zgodnie z zasadami etyki zawodowej.

W czasie odbywania praktyk uczestnicy mają obowiązek prowadzenia dzienniczka praktyk, w którym zapisują wykonywane czynności i spostrzeżenia, na zakończenie praktyk przygotowują sprawozdanie z praktyki.

Po powrocie z praktyki uczestnicy składają dzienniczki i sprawozdania w celu zaliczenia praktyk przez jednostkę prowadzącą kształcenie. Uwagi i spostrzeżenia z praktyk powinny być wykorzystane podczas zajęć z przedmiotów zawodowych.

5. Ewaluacja programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Tabela 13. Ewaluacja programu kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy			<ul style="list-style-type: none"> • Badanie na bieżąco w czasie trwania KKZ • Badanie osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu (w połowie trwania kursu KKZ) • Wyniki i analiza osiągnięć edukacyjnych uczestników po ukończeniu pierwszego etapu nauki przedmiotu (w połowie trwania kursu KKZ) • Ponowne badanie pod koniec kursu KKZ • Porównanie wyników, analiza - ponownego badania (pod koniec kursu KKZ) • Ewentualne wnioski powinny posłużyć do modyfikacji przedmiotowego programu nauczania.
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
2) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
3) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem			
1) przestrzega zasad bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
2) przedstawia rozwój dziecka w różnych okresach życia (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
3) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
4) przestrzega zasad postępowania z materiałem biologicznie skażonym (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
5) przestrzega zasady aseptyki i antyseptyki (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
6) posługuje się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
SPO.04.3. Pielęgnowanie dziecka zdrowego			
1) organizuje bezpieczne środowisko dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych Analiza ankiet	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Ankieta - opinie pracodawców Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
2) pomaga w zaspokajaniu potrzeb dziecka zdrowego (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych Analiza ankiet	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Ankieta - opinie pracodawców Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
3) prowadzi działania profilaktyczne oraz prozdrowotne w zakresie zapobiegania chorobom wieku dziecięcego (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych Analiza ankiet	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Ankieta - opinie pracodawców Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
4) dba o prawidłowe żywienie dziecka dostosowane do wieku zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
SPO.04.4. Pielęgnowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością			
1) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
2) przestrzega zasad pielęgnowania dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
3) rozpoznaje przyczyny, objawy kliniczne chorób wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
4) monitoruje parametry życiowe dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
5) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
6) prowadzi dokumentację opiekuńczo-pielęgniacyjną dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka			
1) ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
2) stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
3) wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
4) stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
5) wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samooocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
6) stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
7) wspiera harmonijny rozwój dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
8) ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka			
1) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	
3) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka (ek)	Wyniki z testów pisemnych i ustnych Uzyskanie minimum poprawności 50% - przy treściach teoretycznych 75% - przy treściach praktycznych	Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia	

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
SPO.04.7. Język obcy zawodowy			
<p>1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych:</p> <p>a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem</p> <p>b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie</p> <p>c) z dokumentacją związaną z danym zawodem</p> <p>d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ek)</p>	<p>Wyniki z testów pisemnych i ustnych</p> <p>Wyniki po ocenieniu krótszych i dłuższych wypowiedzi ustnych i pisemnych</p> <p>Analiza ankiet</p> <p>Wyniki obserwacji i oceny</p>	<p>Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne</p> <p>Krótsze i dłuższe wypowiedzi ustne i pisemne</p> <p>Ankieta - opinie pracodawców</p> <p>Bieżąca obserwacja i ocenianie czynności uczestników podczas wykonywania ćwiczeń praktycznych, prezentacji projektów i odgrywania ról.</p> <p>Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia</p>	
<p>2) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję)</p> <p>b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne</p>	<p>Wyniki z testów pisemnych i ustnych</p> <p>Wyniki po ocenieniu krótszych i dłuższych wypowiedzi ustnych i pisemnych</p> <p>Analiza ankiet</p> <p>Wyniki obserwacji i oceny</p>	<p>Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne</p> <p>Krótsze i dłuższe wypowiedzi ustne i pisemne</p> <p>Ankieta - opinie pracodawców</p> <p>Bieżąca obserwacja i ocenianie czynności uczestników podczas wykonywania ćwiczeń praktycznych, prezentacji projektów i odgrywania ról.</p> <p>Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia</p>	

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ek)			
<p>3) uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <p>a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych:</p> <p>b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ek)</p>	<p>Wyniki z testów pisemnych i ustnych</p> <p>Wyniki po ocenieniu krótszych i dłuższych wypowiedzi ustnych i pisemnych</p> <p>Analiza ankiet</p> <p>Wyniki obserwacji i oceny</p>	<p>Testy osiągnięć słuchaczy – pisemne i ustne</p> <p>Krótsze i dłuższe wypowiedzi ustne i pisemne</p> <p>Ankieta - opinie pracodawców</p> <p>Bieżąca obserwacja i ocenianie czynności uczestników podczas wykonywania ćwiczeń praktycznych, prezentacji projektów i odgrywania ról.</p> <p>Samoocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia</p>	

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

Proponowane podręczniki:

- 1) Adams K., *Komunikacja w grupach*, PWN, Warszawa 2018.
- 2) Aleksandrowicz R., Ciszek B., Krasucki K., *Anatomia człowieka. Repetytorium*, PZWL, Warszawa 2014.
- 3) Aleksandrowicz R., Ciszek B., *Mały atlas anatomiczny*, PZWL, Warszawa 2015.
- 4) Aquilar M., Gloria Fernandez M., Pacheco L., Gonzales A., Sabones I., *Wielki podręcznik dla prowadzących żłobków i przedszkoli*, Jedność, Kielce 2007.
- 5) Bernat K., *Pediatriczna i pielęgniarstwo pediatryczne*, Czelej sp. z o.o., Lublin 2005.
- 6) Cedro A., *Pediatriczna*, PZWL, Warszawa 2010.
- 7) Cepuch G., Krzeczowska B., Perek M., Twarduś K., *Modele pielęgnowania dziecka przewlekle chorego*, PZWL, Warszawa 2011.
- 8) Ciechaniewicz W., *Pielęgniarstwo. Ćwiczenia*, PZWL, Warszawa 2014.
- 9) Czerwionka-Szaflarska M., *Pediatriczna*, Urban and Partner, Wrocław 2007.
- 10) Dziubek Z., *Choroby zakaźne i pasożytnicze*, PZWL, Warszawa 2012.
- 11) Flor I., *Organizowanie pracy małych zespołów*, Ekonomik, Warszawa 2015.
- 12) Formański J., *Psychologia*, PZWL, Warszawa 1998.
- 13) Gacka E., *Zaburzenia rozwoju mowy u dzieci z porodów przedwczesnych*, Harmonia, Gdańsk 2014.
- 14) Gałkowski T., Tarkowski Z., Zaleski T., *Diagnoza i terapia zaburzeń mowy*, WSiP, Warszawa 1993.
- 15) Gorzelany T., Aue W., Kowalska K., Borecki S., Zych M., *Opiekunka dziecięca*. E-podręcznik do kształcenia w zawodzie opiekunka dziecięca, WSiP, Warszawa 2016.
- 16) Gołąb B., *Podstawy anatomii człowieka*, PZWL, Warszawa 2018.
- 17) Jakubaszko J., *ABC resuscytacji*, Górnicki, Wrocław 2012.
- 18) Kalat J., *Biologiczne podstawy psychologii*, PWN, Warszawa 2017.
- 19) Klimkowska M., *Zdrowie dziecka od niemowlaka do przedszkolaka*, Edipresse Polska, Warszawa 2013.

- 20) Kopyść Z., *Zespoły i rzadkie choroby dziecięce*, PZWL, Warszawa 1996.
- 21) Kosior D., Łazowski T., Pruszczyk P., *Podstawy resuscytacji oddechowo-kръżeniowej*, Termedia, Poznań 2016.
- 22) Krawczyński M., *Propedeutyka pediatrii*, PZWL, Warszawa 2009.
- 23) Kulik T., Pacian A., *Zdrowie publiczne*, PZWL, Warszawa 2014.
- 24) Łaski M., *Pierwsza pomoc dla dzieci i niemowląt*, Sierra Madre, Warszawa 2017.
- 25) Marks S.D., Smith P.K., Strobel S., *Choroby wieku dziecięcego*, PZWL, Warszawa 2010.
- 26) Mikler-Chwastek A., *Wychowanie i wspieranie rozwoju małych dzieci w domu, żłobku i przedszkolu*, Difin, Warszawa 2017.
- 27) *Otwarte drzwi – podręcznik multimedialny do nauki języka migowego*, PZG O/Łódź, Łódź 2003.
- 28) Pawlaczyk B., *Pielęgniarstwo pediatryczne*, PZWL, Warszawa 2017.
- 29) Pawlaczyk B., *Zarys pediatrii*, PZWL, Warszawa 2005.
- 30) Rączkowski B., *BHP w praktyce*, ODDK, Warszawa 2018.
- 31) Rudkowski Z., *Choroby zakaźne i pasożytnicze u dzieci*, PZWL, Warszawa 2013.
- 32) Rudolph S., *Psychologia dziecka*, PWN, Warszawa 2014.
- 33) Rudolph Schaffer H., *Psychologia dziecka*, PWN, Warszawa 2005.
- 34) Smoczyńska U., Jakóbczak K., Drązek A., *Klucz do muzyki*, WSiP, Warszawa 2018.
- 35) Sokołowska-Pituchowa J., *Anatomia człowieka*, PZWL, Warszawa 2015.
- 36) Stewart J., *Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej*, PWN, Warszawa 2015.
- 37) Szajewska H., Albrecht P., *Jak żywić niemowlęta i małe dzieci*, PZWL, Warszawa 2009.
- 38) Szczepankowski B., Koncewicz D., *Język migowy w terapii*, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi, Łódź 2012.
- 39) Szwajkowska E., Galewska-Kustra M., *Wierszyki ćwiczące języki, czyli rymowanki logopedyczne dla dzieci*, Nasza Księgarnia, Warszawa 2014.
- 40) Świdziński M., Gałkowski T., *Studia nad kompetencją językową i komunikacją niesłyszących*, UW PKA, Warszawa 2003.
- 41) Warner P., *Opieka nad noworodkiem*, Liber, Warszawa 2004.
- 42) Zahradniczek K., *Pielęgniarstwo*, PZWL, Warszawa 2004.
- 43) Zaleski T., *Opóźniony rozwój mowy*, PZWL, Warszawa 1992.

Literatura:

- 1) Alberti R., *Asertywność*, GWP, Gdańsk 2017.
- 2) Baker C.J., *Choroby zakaźne u dzieci*, PZWL, Warszawa 2015.
- 3) Barańska M., *Starter malucha, czyli zabawy przyspieszające rozwój mowy*, Harmonia, Gdańsk 2013.
- 4) Barańska M., *Kukuryku, brzdęk i buch! Wierszyki z wyrazami dźwiękonaśladowczymi dla maluszków*, Harmonia, Gdańsk 2013.
- 5) Bednarek A., Bartkowiak-Emeryk M., Wysocki J., *Szczepienia ochronne w profilaktyce chorób zakaźnych u dzieci*, PZWL, Warszawa 2018.
- 6) Goddard S.B., *Jak ocenić dojrzałość dziecka*, PWN, Warszawa 2018.
- 7) Bogdanowicz Z., *Zabawy dydaktyczne dla przedszkoli*, WSiP, Warszawa 2005.
- 8) Bogdańska T., Olszewska G., *Podróże z żabkami po Polsce. Wiersze i ćwiczenia logopedyczne dla dzieci*, Harmonia, Gdańsk 2013.
- 9) Borkowska M., *Dziecko z niepełnosprawnością ruchową. Jak wspomagać rozwój psychoruchowy*, PZWL, Warszawa 2015.
- 10) Brough H., Alkurak M., Nataraja R., Surendranathan A., *Pediatrica błyskawicznie*, PZWL, Warszawa 2006.
- 11) Bryła M., Muszyńska A., *Wędrówka Języczka-Podróżniczka w świat mowy – scenariusze grupowych zajęć logopedycznych dla dzieci dwu- i trzyletnich (z płytą CD)*, Harmonia, Gdańsk 2013.
- 12) Bryła M., Muszyńska A., *Przygody Języczka-Podróżniczka – ćwiczenia logopedyczne dla dzieci od 1. roku życia*, Impuls, Kraków 2013.
- 13) Bugajski M., *Język w komunikowaniu*, PWN, Warszawa 2007.
- 14) Buszkowski I., *Plastyczny świat dla małych i dużych przedszkolaków*, Harmonia, Kraków 2016.
- 15) Buszkowski I., *Sto całkiem magicznych zabaw plastycznych*, Skrzat, Kraków 2016.
- 16) Buszkowski I., Michalec K., *Technika taka dla przedszkolaka*, Skrzat, Kraków 2011.
- 17) Buszkowski I., Michalec K., *Zabawy plastyczne*, Skrzat, Kraków 2012.
- 18) Cepuch G., Krzeczowska B., Perek M., Twarduś K., *Modele pielęgnowania dziecka przewlekle chorego*, PZWL, Warszawa 2011.
- 19) Cieślik-Klauza J., *Kto ma uszy do słuchania, czyli jak wychowywać przez sztukę*, „Pomagamy uczyć”, 2/2007.
- 20) Creixell C., *Plastyka dla dzieci: Pomysłowe, zabawne, kształcące i nietrudne prace plastyczne*, Arkady, Kraków 2011.
- 21) Cytowska B., Winczura B., *Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka*, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2018.
- 22) Czerwionka-Szaflarska M., *Pediatrica*, Urban and Partner, Wrocław 2007.

- 23) Davis M., Fanning P., McKay M., *Sztuka skutecznego porozumiewania się*, PZWL, Warszawa 2013.
- 24) Dowshen S.A., Izenberg N., Bass E., *Dziecko. Zdrowie i rozwój*, Świat Książki, Warszawa 2003.
- 25) Friedman J., Saunders N., *Moje dziecko. Opieka nad niemowlęciem*, Delta WZ, Warszawa 2017.
- 26) Galewska-Kustra M., Sz wajkowska E., *Wierszyki ćwiczące języki, czyli rymowanki logopedyczne dla dzieci*, Nasza Księgarnia, Warszawa 2014.
- 27) Grondas M., *Rozwijanie umiejętności wychowawczych*, STO, Kraków 2004.
- 28) Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E., *Dwulatk i trzylatki w przedszkolu i w domu. Jak świadomie je wychowywać i uczyć*, Centrum Edukacyjne Bliżej Przedszkola, 2013.
- 29) Gruszczyk-Kolczyńska E., Zielińska E., *Wspomaganie rozwoju umysłowego czterolatków i pięciolatków*, WSiP, Warszawa 2004.
- 30) Galewska-Kustra M., *Z muchą na luzie ćwiczymy buzie, czyli zabawy logopedyczne dla dzieci*, Nasza Księgarnia, Warszawa 2015.
- 31) Grzeszczuk A., *HIV/AIDS*, PZWL, Warszawa 2014.
- 32) Heczko P., Wójkowska-Mach J., *Zakażenia szpitalne*, PZWL, Warszawa 2009.
- 33) Hendzel J.K., *Słownik polskiego języka miganego*, OFFER, Olsztyn 1995.
- 34) Herwig S., *Nagłe zagrożenia zdrowotne u dzieci. Postępowanie ratunkowe*, MedPharm, Wrocław 2010.
- 35) Heszen I., *Psychologia stresu*, PWN, Warszawa 2018.
- 36) Heszen I., Sęk H., *Psychologia zdrowia*, PWN, Warszawa 2018.
- 37) Jabłońska A., *Zabawy plastyczne*, Jedność, Kielce 2011.
- 38) Jakubaszko J., *Nagłe zagrożenia zdrowotne u dzieci. Postępowanie ratunkowe*, MedPharm, Warszawa 2010.
- 39) Janeczek S., *Encyklopedia pierwszej pomocy*, Bellona, Warszawa 2010.
- 40) Krawczyński M., *Propedeutyka pediatrii*, PZWL, Warszawa 2009.
- 41) Kulik T.B., Latański M., *Zdrowie publiczne*, Czelej, Lublin 2012.
- 42) Łobocki M., *Teoria wychowania w zarysie*, Impuls, Kraków 2018.
- 43) Machnik-Hacukiewicz A., *Hipcio Henio w świecie głosek. Ćwiczenia oddechowe, fonacyjne i artykulacyjne*, Harmonia, Gdańsk 2013.
- 44) Machoś M., *Od zabawy do mówienia*, Medycyna Praktyczna, Kraków 2012.
- 45) Mikołajczak A., *Pierwsza pomoc – ilustrowany poradnik*, Publicat, Poznań 2016.

- 46) Moryś J., *Anatomia Nettera do kolorowania*, Urban and Partner, Wrocław 2014.
- 47) Muh A., *Wielka księga papierowych cudów*, RM, Warszawa 2006.
- 48) Nitsch C., Huther G., *Wspieranie rozwoju dziecka*, Olesiejuk, Ożarów Mazowiecki 2013.
- 49) Kwiecień M., *Owocna edukacja. Zrób to sam. Młodsze Przedszkolaki. Pakiet*, MAC, Kielce 2016.
- 50) Panufnik K., *Pierwsza pomoc. Obowiązkowe instrukcje postępowania podczas wypadków i w sytuacjach kryzysowych*, Forum, Poznań 2008.
- 51) Pawlaczyk B., *Zarys pediatrii*, PZWL, Warszawa 2005.
- 52) Perleth C., *Jak odkrywać i rozwijać uzdolnienia u dzieci*, PZWL, Warszawa 2005.
- 53) Rokicka-Milewska R., *ABC chorób wieku dziecięcego*, PZWL, Warszawa 2014.
- 54) Rokicka-Milewska R., *Nasze dziecko. Rozwój, pielęgnowanie i wychowanie*, PZWL, Warszawa 2016.
- 55) Rutkowska-Błachowiak I., *Gimnastyka buzi na wesoło. Ćwiczenia narządów artykulacyjnych dla dzieci*, Bonami, Warszawa 2012.
- 56) Sallas J., *Origami*, Świat Książki, Warszawa 2004.
- 57) Sądadek K., *Zabawy paluszkowe*, Media Rodzina, Poznań 2005.
- 58) Silberg J., *Zabawy z niemowlakami na każdy dzień. 365 gier i zabaw dla dzieci w wieku 0–12 miesięcy*, LIBER, Warszawa 2009.
- 59) Somerlik M., *Język angielski dla opiekunek oraz przedszkolank*, Eprofess, Warszawa 2009.
- 60) Spock B., *Dziecko: pielęgnacja i wychowanie*, Rebis, Warszawa 2017.
- 61) Szajewska H., Albrecht P., *Jak żywić niemowlęta i małe dzieci*, PZWL, Warszawa 2009.
- 62) Temko F., *Kirigami*, RM, Warszawa 2004.
- 63) Tomasiak I., Szłapa K., Wrzesiński S., *Przepis na szczęśliwe dziecko. 100 i więcej zabaw rozwijających mowę, motorykę oraz funkcje poznawcze i społeczne dzieci*, Harmonia, Gdańsk 2013.
- 64) Trawińska H., *Moje dziecko w żłobku: szansa czy konieczność?* Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2006.
- 65) Trawińska H., *Zabawy rozwijające dla małych dzieci*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2006.
- 66) Wasilewicz G., *Zabawy słowno-ruchowe z niemowlakami*, Harmonia, Gdańsk 2015.
- 67) Waterston A.J.R., *Opieka nad dzieckiem*, Muza, Warszawa 2010.
- 68) Warner P., *Opieka nad noworodkiem*, Liber, Warszawa 2004.

69) Woynarowska B., *Profilaktyka w pediatrii*, PZWL, Warszawa 2014.

70) Zawitkowski P., *Mamo, tato, co Ty na to 1? O opiece, pielęgnacji i rozwoju waszego maleństwa*, Zawitkowski i S-ka, Warszawa 2017.

Czasopisma branżowe:

- 1) „Bezpieczeństwo pracy”.
- 2) „Charaktery”.
- 3) „Dziecko”.
- 4) „Hobby”.
- 5) „Logopeda”.
- 6) „Mały artysta”.
- 7) „Mamo, to ja”.
- 8) „Moje maluchy”.
- 9) „Naucz mnie mamo”.
- 10) „Nauczycielka przedszkola”.
- 11) „Newsweek Psychologia”
- 12) „Praca i zdrowie”.
- 13) „Praca-Zdrowie-Bezpieczeństwo”.
- 14) „Problemy higieny i epidemiologii”.
- 15) „Przedszkolak”.
- 16) „Psychologia dziś”.
- 17) „Psychologia w szkole”.
- 18) „Sens”.
- 19) „Twoje dziecko”.
- 20) „Twój maluszek”.
- 21) „Wena”.

22) „Wychowanie w przedszkolu”.

23) „Wychowanie muzyczne”.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Podmiot prowadzący kwalifikacyjne kursy zawodowe zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie uczestnika kursu do wykonywania zadań zawodowych.

W kształceniu praktycznym zaleca się korzystanie z zasobów i współpracy z przedsiębiorcami, zakładami pracy i instytucjami właściwymi dla zawodu.

Dodatkowo do dyspozycji wskazane są tematyczne e-booki, animacje 2D/3D, atlasy interaktywne, plansze interaktywne, gry edukacyjne umożliwiające realizowanie treści w formie zdalnej.

Pracownia wychowania dziecka wyposażona w:

- zabawki,
- pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka w drugim, trzecim i czwartym roku życia,
- kąciki tematyczne,
- stół i krzeselka dostosowane do małego dziecka,
- miniwieża z CD i wejściem USB, płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci,
- flanelograf z elementami graficznymi, plansze i tablice dotyczące fonetyki,
- sprzęt i pomoce do przedstawień, teatryków dla dzieci,
- biblioteczkę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy, filmy dydaktyczne dotyczące wychowania dziecka, psychologii, pedagogiki, defektologii,
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD, rzutnik pisma, ekran biały, komputer z pakietem programów biurowych, skaner, projektor multimedialny.

Pracownia pielęgnowania dziecka wyposażona w:

- łóżeczka dla niemowląt,
- stoły do przewijania,
- fantomy niemowlęcia i dziecka starszego,
- stolik zabiegowy, wagę lekarską,

- kącik do kąpieli,
- kącik do karmienia niemowlęcia,
- kącik higieniczny,
- instalację bieżącej wody,
- bieliznę pościelową, odzież i bieliznę dziecięcą,
- środki do pielęgnacji, środki antyseptyczne,
- sprzęt i przybory do: toalety i kąpieli niemowląt, pojenia i karmienia niemowląt, mierzenia temperatury, toalety jamy ustnej, likwidacji zmian skórnych,
- pomoce dydaktyczne do promowania zdrowia,
- bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową, czasopisma, albumy i filmy dotyczące anatomii i fizjologii dziecka oraz pielęgnowania dziecka i schorzeń wieku dziecięcego.

Pracownia muzyczna wyposażona w:

- płytotekę z utworami dla dzieci, muzyką poważną i ludową, śpiewniki dziecięce,
- instrumenty muzyczne, keyboard, instrumenty perkusyjne,
- miniwieżę z CD i wejściem USB,
- bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji muzycznej.

Pracownia plastyczno-techniczna wyposażona w:

- materiały, narzędzia i przybory do prac technicznych i plastycznych,
- maszynę do szycia, żelazko i deskę do prasowania,
- zgrzewarkę do folii,
- instalację ciepłej wody,
- szafy, tablice korkowe, stoły do pracy,
- bibliotekę tematyczną wyposażoną w literaturę przedmiotową i czasopisma dotyczące edukacji plastycznej,
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączony do sieci lokalnej z dostępem do internetu, drukarkę, skaner.

Pracownia pierwszej pomocy wyposażona w:

- fantomy BLS (Basic Life Support) osoby dorosłej, dziecka, niemowlęcia do resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- wyroby medyczne do bandażowania, zakładania opatrunków, okładów, tamowania krwawień, unieruchamiania kończyn, środki do dezynfekcji ran,
- przyrządy do pomiaru temperatury i aparat do pomiaru ciśnienia u dzieci,
- apteczkę pierwszej pomocy, filmy dydaktyczne dotyczące pierwszej pomocy.

Pracownia wspomagania komputerowego działania zawodowej wyposażona w:

- stanowiska komputerowe dla uczestników (jedno stanowisko dla jednego uczestnika),
- stanowisko komputerowe dla prowadzącego podłączone do sieci lokalnej z dostępem do internetu,
- urządzenie wielofunkcyjne,
- pakiety programów biurowych i graficznych,
- projektor multimedialny,
- tablicę interaktywną.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Rozporządzenie MEN w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych określa, że KKZ kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs.

Proponuje się zorganizowanie egzaminu końcowego z każdego przedmiotu, który stanowi podstawę zaliczenia kursu.

Sprawdzanie osiągnięć powinno odbywać się systematycznie przez cały okres realizacji programu zajęć na podstawie zasad przedstawionych na początku kursu.

Sprawdzanie opanowania przez słuchacza/uczestnika wymagań programowych będzie przeprowadzone na podstawie uzyskanych w trakcie kursu ocen z przedmiotu. W ocenie należy uwzględnić następujące kryteria ogólne: zawartość merytoryczną ćwiczeń, ich poprawność, formy przedstawienia.

Proponuje się, aby osiągnięcia słuchaczy oceniać w zakresie:

- obserwacji indywidualnej pracy uczestnika,
- jakości wykonania zadań przez słuchacza,
- jakości wykonania projektów i ćwiczeń,
- analizy zaangażowania uczestnika w pracę zespołową,
- opracowania i prezentacji projektów zawodowych,
- wykonania zadanych prac domowych,
- znajomości zakresu.

Osiągnięcia uczestników proponuje się sprawdzać różnorodnymi metodami: testy jednopoziomowe, sprawdzające zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne; testy pisemne zamknięte (na dobieranie, typu prawda/fałsz, wielokrotnego wyboru); testy otwarte (z luką); testy ustne.

Umiejętności praktyczne proponuje się sprawdzać na podstawie obserwacji czynności wykonywanych przez słuchacza w trakcie realizacji ćwiczeń. Podczas obserwacji należy zwrócić uwagę na:

- wyszukiwanie i przetwarzanie rzetelnych informacji pozyskanych z różnych źródeł,
- poprawność merytoryczną wykonanych ćwiczeń praktycznych,
- umiejętność pracy w zespole.

Ważne kryteria oceny efektów kształcenia to: zaplanowanie wykonania zadania, dobór elementów oraz sporządzona dokumentacja. Możliwe są również inne sposoby i formy zaliczenia, takie jak: testy praktyczne, wykonanie projektów, próby pracy, aktywność uczącego się na zajęciach, prezentacje na forum grupy z przeprowadzonych prac.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Osoba, która ukończyła kwalifikacyjny kurs zawodowy i otrzymała zaświadczenie o jego ukończeniu może przystąpić do egzaminu potwierdzającego kwalifikację SPO.04. Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 14. Weryfikacja programu nauczania KKZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 15. Weryfikacja programu KKZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
SPO.04.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią (ek)	1) wymienia przepisy prawa określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	Pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy
	2) wyjaśnia pojęcie ergonomii pracy w zawodzie	Pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy
	3) rozpoznaje znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe	Pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy
	4) stosuje zasady segregacji odpadów	Pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy
	5) rozróżnia środki gaśnicze i ich przeznaczenie ze względu na zakres ich stosowania	Pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
2) rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska (ew)	1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	Zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
	2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	Zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
3) rozróżnia prawa i obowiązki pracownika oraz prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (ew)	1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	Prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy
	2) wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	Prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy
	3) omawia konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków pracownika i pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	Prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka (ek)	1) rozpoznaje rodzaje czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy	Skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka
	2) rozpoznaje źródła czynników szkodliwych w miejscu pracy	Skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka
	3) określa sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia lub życia podczas wykonywania prac zawodowych	Skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka
5) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska (ek)	1) określa zasady organizacji stanowisk pracy w zawodzie zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	Organizowanie stanowiska pracy zgodnie z wymaganiami i przepisami
	2) określa zasady bezpiecznego posługiwania się narzędziami, sprzętem, przyborami, materiałami i środkami	Organizowanie stanowiska pracy zgodnie z wymaganiami i przepisami
	3) przygotowuje stanowisko pracy do wykonywania zadań zawodowych zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	Organizowanie stanowiska pracy zgodnie z wymaganiami i przepisami
6) stosuje środki ochrony indywidualnej podczas wykonywania zadań zawodowych (ew)	1) rozróżnia środki ochrony indywidualnej	Rodzaje środków ochrony indywidualnej
	2) określa zagrożenia występujące na stanowisku pracy wynikające z niestosowania środków ochrony indywidualnej	Rodzaje środków ochrony indywidualnej

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
7) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego (ew)	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	Ocena sytuacji poszkodowanego
	2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego	Ocena sytuacji poszkodowanego
	3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku	Udzielanie pierwszej pomocy w urazowych i nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego
	4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej	Udzielanie pierwszej pomocy w urazowych i nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego
	5) powiadamia odpowiednie służby	Udzielanie pierwszej pomocy w urazowych i nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego
	6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie	Udzielanie pierwszej pomocy w urazowych i nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego
	7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar	Udzielanie pierwszej pomocy w urazowych i nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego
	8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa
SPO.04.2. Podstawy opieki nad dzieckiem		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) przestrzega zasad bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem (ek)	1) wymienia zasady pracy z małym dzieckiem	Zasady bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem
	2) stosuje algorytmy bezpieczeństwa podczas wykonywania czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych u dziecka	Zasady bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem
	3) planuje zabawy i zajęcia ruchowe zgodnie z zasadami bezpieczeństwa	Zasady bezpieczeństwa w pracy z małym dzieckiem

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
2) przedstawia ogólną budowę i funkcje organizmu dziecka (ew)	1) objaśnia istotne pojęcia z zakresu anatomii i fizjologii dziecka	Budowa i funkcje organizmu dziecka
	2) omawia podstawowe procesy życiowe organizmu dziecka	Budowa i funkcje organizmu dziecka
	3) wskazuje położenie poszczególnych układów i narządów dziecka	Budowa i funkcje organizmu dziecka
	4) porównuje różnice w budowie i funkcjach organizmu zależnie od typu konstytucjonalnego, wieku i płci	Budowa i funkcje organizmu dziecka
3) przedstawia rozwój dziecka w różnych okresach życia (ek)	1) opisuje rozwój dziecka w różnych okresach życia	Rozwój dziecka w różnych okresach życia
	2) rozpoznaje objawy zaburzeń rozwojowych u dziecka	Rozwój dziecka w różnych okresach życia
	3) określa wpływ procesów emocjonalno- motywacyjnych na prawidłowe funkcjonowanie dziecka	Rozwój dziecka w różnych okresach życia
4) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka (ek)	1) omawia stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka	Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka
	2) przeprowadza resuscytację krążeniowo-oddechową dziecka	Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka
	3) rozpoznaje rodzaje wstrząsów, krwotoki i zachłyśnięcie u dzieci	Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka
	4) wskazuje sposoby reagowania w wypadku zatrucia, omdlenia, obecności ciał obcych, oparzenia, ukąszenia, urazów i upadków	Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka
	5) wymienia zawartość apteczki pierwszej pomocy	Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka
	6) korzysta z apteczki pierwszej pomocy	Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego dziecka
5) przestrzega zasad postępowania z materiałem biologicznie skażonym (ek)	1) rozróżnia sposoby postępowania w razie bezpośredniego kontaktu z materiałem biologicznie skażonym	Zasady postępowania z materiałem biologicznie skażonym
	2) określa sposoby zapobiegania zakażeniom	Zasady postępowania z materiałem biologicznie skażonym
	3) stosuje procedury postępowania w przypadku narażenia na kontakt z materiałem zakaźnym	Zasady postępowania z materiałem biologicznie skażonym
6) przestrzega zasady aseptyki i antyseptyki (ek)	1) opisuje zasady aseptyki i antyseptyki	Zasady aseptyki i antyseptyki
	2) wymienia zasady profilaktyki zakażeń HIV (human immunodeficiency virus), HCV (Hepatitis C Virus)	Zasady aseptyki i antyseptyki

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
7) przedstawia modele i funkcje rodziny (ew)	1) omawia funkcje rodziny	Modele i funkcje rodziny
	2) opisuje modele rodziny	Modele i funkcje rodziny
	3) omawia wpływ rodziny na prawidłowe funkcjonowanie dziecka	Modele i funkcje rodziny
8) identyfikuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny (ew)	1) opisuje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny	Problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny
	2) rozpoznaje problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny	Problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny
	3) planuje sposoby rozwiązywania problemów wychowawczych i psychospołecznych dziecka i jego rodziny	Problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka i jego rodziny
9) posługuje się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym (ek)	1) klasyfikuje metody i środki komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi	Metody i środki komunikacji między osobami niesłyszącymi oraz osobami niesłyszących z osobami słyszącymi
	2) odczytuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb	Przekazywanie komunikatów w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb
	3) przekazuje komunikaty w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb	Przekazywanie komunikatów w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb
	4) odczytuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego	Posługiwanie się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym
	5) przekazuje komunikaty w oparciu o znaki pojęciowe języka migowego	Posługiwanie się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym
	6) formułuje wskazówki dla dziecka i rodziny do posługiwania się językiem migowym	Posługiwanie się językiem migowym w kontakcie z dzieckiem niesłyszącym Przekazywanie komunikatów w oparciu o polski alfabet palcowy i znaki liczb
10) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań zawodowych (ew)	1) wymienia cele normalizacji krajowej	Normy i procedury oceny zgodności
	2) wyjaśnia, czym jest norma i wymienia cechy normy	Normy i procedury oceny zgodności
	3) rozróżnia oznaczenie normy międzynarodowej, europejskiej i krajowej	Normy i procedury oceny zgodności
	4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności	Normy i procedury oceny zgodności

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
SPO.04.3. Pielęgowanie dziecka zdrowego		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) organizuje bezpieczne środowisko dziecka (ek)	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka	Warsztat pracy opiekuńczo- wychowawczej Zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem
	2) stosuje zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem	Zasady bezpieczeństwa w pracy z dzieckiem
	3) organizuje warsztat pracy opiekuńczo- wychowawczej	Warsztat pracy opiekuńczo- wychowawczej
	4) wymienia istniejące atesty stosowane w oznaczeniach pomocy dydaktycznych, zabawek i innych przyborów	Oznaczenia, certyfikaty i atesty zabawek dla dzieci
	5) wykorzystuje w pracy pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka	Pomoce dydaktyczne, narzędzia, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka
2) pomaga w zaspokajaniu potrzeb dziecka zdrowego (ek)	1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka zdrowego	Zaspokajanie potrzeb dziecka zdrowego
	2) klasyfikuje potrzeby dziecka zdrowego	Zaspokajanie potrzeb dziecka zdrowego
	3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka	Zaspokajanie potrzeb dziecka zdrowego
3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem (ew)	1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka	Zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka
	2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka	Zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka
	3) dobiera środki i materiały do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka	Zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka
4) prowadzi działania profilaktyczne oraz prozdrowotne w zakresie zapobiegania chorobom wieku dziecięcego (ek)	1) wyjaśnia pojęcia: profilaktyka i zachowanie prozdrowotne	Profilaktyka i zachowanie prozdrowotne
	2) planuje działania w zakresie profilaktyki próchnicy	Profilaktyka i zachowanie prozdrowotne
	3) wskazuje sposoby zapobiegania chorobom wieku dziecięcego	Profilaktyka i zachowanie prozdrowotne
	4) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego	Profilaktyka i zachowanie prozdrowotne
5) ocenia rozwój fizyczny i psychomotoryczny dziecka (ew)	1) określa rodzaje dokumentacji rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka	Ocena rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka
	2) analizuje dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka	Ocena rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka
	3) wypełnia dokumentację rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka	Ocena rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	4) wyjaśnia pojęcie: norma rozwojowa	Ocena rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka
	5) wykorzystuje znajomość norm rozwojowych do określenia poziomu rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka	Ocena rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka
	6) wymienia metody oceny rozwoju psychomotorycznego dziecka	Ocena rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dziecka
6) rozpoznaje symptomy występowania przemocy wobec dziecka (ew)	1) opisuje objawy krzywdzenia dziecka	Symptomy przemocy wobec dziecka
	2) wymienia procedury prawne w przypadku krzywdzenia dziecka	Symptomy przemocy wobec dziecka
	3) przedstawia zasady współpracy z instytucjami działającymi na rzecz ochrony prawnej dziecka	Symptomy przemocy wobec dziecka
7) dba o prawidłowe żywienie dziecka dostosowane do wieku zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka (ek)	1) wymienia normy żywieniowe zgodnie z zaleceniami Państwowego Instytutu Higieny oraz Instytutu Matki i Dziecka dostosowane do wieku dziecka	Zasady żywienia małego dziecka
	2) przedstawia zasady żywienia małego dziecka	Zasady żywienia małego dziecka
	3) opracowuje jadłospis dla dziecka dostosowany do wieku	Zasady żywienia małego dziecka
	4) analizuje jadłospisy pod kątem zawartości składników pokarmowych	Zasady żywienia małego dziecka
	5) przygotowuje posiłki dla dziecka	Zasady żywienia małego dziecka
8) analizuje dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego (ew)	1) określa rodzaje dokumentacji pielęgnacyjnej dziecka zdrowego	Dokumentacja pielęgnacyjna dziecka zdrowego
	2) wypełnia dokumentację pielęgnacyjną dziecka zdrowego	Dokumentacja pielęgnacyjna dziecka zdrowego
	3) przygotowuje ramowy i indywidualny plan opieki nad dzieckiem	Dokumentacja pielęgnacyjna dziecka zdrowego
	4) dostosowuje ramowy plan opieki nad dzieckiem do specyfiki placówki, w której przebywa dziecko	Dokumentacja pielęgnacyjna dziecka zdrowego
9) współpracuje z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej (ew)	1) rozróżnia rodzaje działań terapeutycznych	Współpraca z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej
	2) wymienia formy i zasady współpracy uwzględniające specyfikę placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której przebywa dziecko	Współpraca z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	3) dobiera formy i metody współpracy z zespołem terapeutycznym w zależności od potrzeb dziecka	Współpraca z zespołem terapeutycznym placówki opiekuńczo-wychowawczej
10) charakteryzuje rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem (ep)	1) wymienia rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem	Rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem
	2) wymienia zadania placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem	Rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych sprawujących opiekę nad dzieckiem
SPO.04.4. Pielęgowanie dziecka chorego lub z niepełnosprawnością		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) zapewnia bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością (ew)	1) ustala związek prawidłowej organizacji warsztatu pracy opiekuńczo-wychowawczej z bezpieczeństwem dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Bezpieczeństwo dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	2) organizuje warsztat opiekuńczo-pielęgnacyjny zapewniający bezpieczeństwo dziecku choremu lub z niepełnosprawnością	Bezpieczeństwo dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	3) dobiera pomoce dydaktyczne, przybory i zabawki bezpieczne dla dziecka oraz dostosowane do rodzaju choroby lub niepełnosprawności dziecka	Bezpieczeństwo dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
2) określa potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ew)	1) wymienia rodzaje potrzeb dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	2) klasyfikuje potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	3) rozpoznaje potrzeby biopsychospołeczne dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka	Potrzeby dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w placówce sprawującej opiekę nad dzieckiem (ek)	1) wymienia zasady i procedury obowiązujące podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	2) planuje czynności niezbędne do wykonania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	3) wymienia metody karmienia dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	4) stosuje obowiązujące algorytmy postępowania podczas wykonywania zabiegów higieniczno-pielęgnacyjnych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
4) ocenia wpływ choroby na stan psychiczny dziecka (ew)	1) wymienia czynniki wpływające na stan psychiczny dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Stan psychiczny dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	2) planuje zaspokajanie potrzeb biopsychospołecznych dziecka chorego lub z niepełnosprawnością z uwzględnieniem wieku i indywidualnych możliwości dziecka	Stan psychiczny dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
5) przestrzega zasad pielęgnowania dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów (ek)	1) wymienia zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych	Pielęgnowanie dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów
	2) stosuje zasady pielęgnowania dziecka w poszczególnych stanach chorobowych	Pielęgnowanie dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów
	3) wykonuje zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne, dostosowując technikę ich wykonania do stanu zdrowia oraz możliwości indywidualnych dziecka	Pielęgnowanie dziecka ze schorzeniami poszczególnych układów i narządów
6) rozpoznaje przyczyny, objawy kliniczne chorób wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom (ek)	1) opisuje symptomy i przyczyny wybranych chorób wieku dziecięcego	Choroby wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom
	2) opisuje przyczyny, objawy i mechanizmy zaburzeń w obrębie: a) układu ruchu b) ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego c) układu krążenia d) układu oddechowego e) układu pokarmowego f) układu moczowego i płciowego	Choroby wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom
	3) określa przyczyny i objawy chorób alergicznych	Choroby wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom
	4) opisuje przyczyny i objawy chorób zakaźnych	Choroby wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	5) wymienia czynniki ryzyka wad wrodzonych	Choroby wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom
	6) wskazuje sposoby reagowania na zmiany w wyglądzie i zachowaniu dziecka na podstawie opisu przypadku	Choroby wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom
	7) opisuje działania profilaktyczne zapobiegające chorobom wieku dziecięcego	Choroby wieku dziecięcego oraz sposoby zapobiegania tym chorobom
7) monitoruje parametry życiowe dziecka (ek)	1) wymienia parametry życiowe dziecka jako podstawowe funkcje życiowe najważniejszych organów ciała	Parametry życiowe dziecka
	2) opisuje sposoby pomiaru parametrów życiowych dziecka	Parametry życiowe dziecka
	3) interpretuje wyniki parametrów życiowych dziecka	Parametry życiowe dziecka
	4) współpracuje z personelem medycznym w zakresie podjętych działań leczniczych	Parametry życiowe dziecka
	5) gromadzi zapisy parametrów życiowych dziecka w prowadzonej dokumentacji	Parametry życiowe dziecka
8) współpracuje z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ew)	1) wymienia zadania zespołu terapeutycznego sprawującego opiekę nad dzieckiem chorym lub z niepełnosprawnością	Współpraca z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	2) rozróżnia metody rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością	Współpraca z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	3) opisuje przygotowanie dziecka do badań i zabiegów diagnostycznych	Współpraca z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	4) uczestniczy w pracach zespołu terapeutycznego	Współpraca z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	5) wspomaga rehabilitację dziecka z niepełnosprawnością	Współpraca z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	6) towarzyszy dziecku podczas badań i zabiegów diagnostycznych	Współpraca z zespołem terapeutycznym dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
9) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza (ek)	1) sprawdza zalecenie lekarza, zgodność leku, dawkę i termin ważności	Pomoc dziecku w przyjmowaniu leków
	2) rozróżnia drogi podawania leków	Pomoc dziecku w przyjmowaniu leków
	3) pomaga dziecku w przyjmowaniu leków zleconych przez lekarza różnymi drogami (doustnie, przez skórę, na błony śluzowe), a w przypadku dzieci, które nie są w stanie samodzielnie przyjąć leku, również podaje go bezpośrednio do ust lub na skórę, bez naruszania powłok skórnych	Pomoc dziecku w przyjmowaniu leków
10) określa rolę mechanizmów obronnych i adaptacyjnych dziecka (ew)	1) wymienia mechanizmy adaptacyjne organizmu dziecka	Mechanizmy obronne i adaptacyjne dziecka
	2) identyfikuje mechanizmy obronne organizmu dziecka	Mechanizmy obronne i adaptacyjne dziecka
	3) wskazuje rolę mechanizmów obronnych organizmu dziecka	Mechanizmy obronne i adaptacyjne dziecka
11) prowadzi dokumentację opiekuńczo-pielęgniarską dziecka chorego lub z niepełnosprawnością (ek)	1) określa rodzaje dokumentacji opiekuńczo-pielęgniarskiej dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Dokumentacja opiekuńczo-pielęgniarska dziecka chorego lub z niepełnosprawnością
	2) analizuje zebraną dokumentację dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Dokumentacja opiekuńczo-pielęgniarska dziecka chorego lub z niepełnosprawnością

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
12) przedstawia organizację i specyfikę pracy w placówkach opieki nad dzieckiem (ew)	1) wymienia rodzaje placówek opieki nad dzieckiem	Organizacja i specyfika pracy w placówkach opieki nad dzieckiem
	2) opisuje specyfikę poszczególnych placówek opieki nad dzieckiem i ich organizację	Organizacja i specyfika pracy w placówkach opieki nad dzieckiem
SPO.04.5. Wychowanie i edukowanie dziecka		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) analizuje normy rozwojowe małego dziecka (ew)	1) wskazuje czynniki wpływające na rozwój dziecka	Normy rozwojowe małego dziecka
	2) uzasadnia związek między rozwojem motorycznym i psychicznym małego dziecka	Normy rozwojowe małego dziecka
2) ocenia rozwój psychomotoryczny dziecka w poszczególnych okresach rozwojowych (ek)	1) opisuje podstawowe procesy psychiczne małego dziecka	Rozwój psychomotoryczny dziecka
	2) porównuje rozwój psychomotoryczny dziecka z normą rozwojową	Rozwój psychomotoryczny dziecka
	3) planuje działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka	Rozwój psychomotoryczny dziecka
3) analizuje metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych (ew)	1) wymienia rodzaje metod pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych	Metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych
	2) dobiera różne metody aktywizujące i stymulujące rozwój dziecka	Metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych
	3) dobiera pomoce dydaktyczne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka	Metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych
	4) korzysta z różnorodnych materiałów plastycznych oraz materiału przyrodniczego w pracy z małym dzieckiem	Metody pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych
4) stosuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka (ek)	1) wskazuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych	Formy pracy z dziećmi
	2) klasyfikuje formy pracy z dziećmi w różnych grupach wiekowych	Formy pracy z dziećmi
	3) planuje formy pracy dostosowane do wieku i indywidualnych możliwości dziecka	Formy pracy z dziećmi
5) włącza zabawki w proces wychowawczo-dydaktyczny (ew)	1) klasyfikuje zabawki według ich przeznaczenia i dostosowania do wieku dziecka	Zabawki w procesie wychowawczo-dydaktycznym
	2) wyjaśnia rolę zabawek w procesie dydaktycznym	Zabawki w procesie wychowawczo-dydaktycznym

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	3) dobiera zabawki adekwatne do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka	Zabawki w procesie wychowawczo-dydaktycznym
6) wybiera zabawy dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka w zakresie poszczególnych sfer rozwojowych (ek)	1) wyjaśnia pojęcie: zabawa	Zabawy stymulujące rozwój dziecka
	2) klasyfikuje rodzaje zabaw	Zabawy stymulujące rozwój dziecka
	3) planuje zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych	Zabawy stymulujące rozwój dziecka
	4) organizuje środowisko do zabaw eksploracyjnych i twórczych	Zabawy stymulujące rozwój dziecka
	5) dobiera do zajęć zabawy eksploracyjne i twórcze	Zabawy stymulujące rozwój dziecka
	6) przedstawia zabawy eksploracyjne i twórcze	Zabawy stymulujące rozwój dziecka
	7) prowadzi zabawy stymulujące rozwój dziecka w poszczególnych sferach rozwojowych oraz dostosowane do wieku dziecka	Zabawy stymulujące rozwój dziecka
7) stymuluje aktywność werbalną dziecka, wykorzystując różne techniki i utwory literackie (ek)	1) wymienia rodzaje metod aktywizujących aktywność werbalną dziecka	Aktywność werbalna dziecka
	2) stosuje różne techniki rozwijające mowę dziecka	Aktywność werbalna dziecka
	3) klasyfikuje utwory literackie	Aktywność werbalna dziecka
	4) dobiera literaturę właściwą do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka	Aktywność werbalna dziecka
	5) przygotowuje inscenizacje dla dzieci	Aktywność werbalna dziecka
	6) przedstawia inscenizacje dla dzieci	Aktywność werbalna dziecka
8) wpływa na kształtowanie osobowości i zachowanie dziecka (ek)	1) podaje definicje osobowości	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
	2) opisuje elementy składowe osobowości	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
	3) dobiera metody pracy wychowawczej wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
	4) omawia czynniki wpływające na zachowanie dziecka	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
	5) wskazuje pozytywne zachowania dziecka w grupie rówieśniczej i w kontaktach z osobami dorosłymi	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
	6) zapobiega negatywnym zachowaniom dziecka w sytuacji konfliktu w grupie rówieśniczej	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
	7) łagodzi negatywne emocje występujące u małego dziecka	Kształtowanie osobowości i zachowania dziecka
9) stosuje metody rozwijające samodzielność dziecka (ek)	1) wymienia metody pracy wspierające samodzielność dziecka	Metody rozwijające samodzielność dziecka
	2) dobiera metody rozwijające samodzielność dziecka	Metody rozwijające samodzielność dziecka
10) określa rodzaje i etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków (ew)	1) wymienia fazy adaptacji dziecka do nowych warunków	Etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków
	2) identyfikuje czynniki wpływające na przebieg adaptacji	Etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków
	3) wspiera dziecko w procesie adaptacji	Etapy procesu adaptacji dziecka do nowych warunków
11) określa istotę i fazy choroby sieroczej (ew)	1) wyjaśnia pojęcie: choroba sieroca	Choroba sieroca
	2) omawia fazy choroby sieroczej	Choroba sieroca
	3) wymienia warunki zapobiegające powstawaniu i rozwojowi choroby sieroczej	Choroba sieroca
12) określa zaburzenia rozwojowe dziecka w różnych grupach wiekowych (ew)	1) wyjaśnia termin: zaburzenie rozwojowe	Zaburzenia rozwojowe dziecka
	2) identyfikuje symptomy zaburzeń rozwojowych u dziecka chorego lub z niepełnosprawnością	Zaburzenia rozwojowe dziecka
	3) dobiera metody pracy z dzieckiem z zaburzeniami rozwojowymi	Zaburzenia rozwojowe dziecka
13) proponuje sposoby rozwiązywania trudności wychowawczych występujące u dziecka w różnych okresach rozwojowych (ew)	1) podaje teorie wychowania w odniesieniu do małego dziecka	Trudności wychowawcze występujące u dziecka
	2) wymienia sposoby zapobiegania trudnościom wychowawczym w procesie wychowawczym	Trudności wychowawcze występujące u dziecka
14) wspiera harmonijny rozwój dziecka (ek)	1) opisuje deficyty rozwojowe w zakresie poszczególnych analizatorów	Harmonijny rozwój dziecka
	2) wskazuje dysfunkcje lub opóźnienia rozwoju psychomotorycznego dziecka	Harmonijny rozwój dziecka
	3) dobiera metody pracy z dzieckiem zapobiegające jego dysharmonijnemu rozwojowi	Harmonijny rozwój dziecka
	4) planuje i prowadzi zajęcia wspierające rozwój dziecka	Harmonijny rozwój dziecka
	5) współpracuje z opiekunami dziecka oraz specjalistami w zakresie wspomagania jego rozwoju i wychowania	Harmonijny rozwój dziecka

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
15) organizuje pracę wychowawczą w poszczególnych grupach rozwojowych (ew)	1) formułuje cele oddziaływań wychowawczych dostosowane do poziomu rozwoju dziecka	Organizowanie pracy wychowawczej
	2) dobiera formy i metody pracy dostosowane do wyznaczonych celów	Organizowanie pracy wychowawczej
	3) przygotowuje pomoce dydaktyczne wspierające realizację wyznaczonych celów	Organizowanie pracy wychowawczej
16) ocenia efekty pracy dydaktyczno-wychowawczej (ek)	1) monitoruje skutki oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych	Dokumentacja pracy dydaktyczno-wychowawczej
	2) prowadzi dokumentację pracy dydaktyczno-wychowawczej	Dokumentacja pracy dydaktyczno-wychowawczej
	3) formułuje wnioski do dalszej pracy z dzieckiem i jego opiekunami	Dokumentacja pracy dydaktyczno-wychowawczej
SPO.04.6. Rozwijanie wrażliwości artystycznej dziecka		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) wykonuje pomoce dydaktyczne i dekoracje okolicznościowe (ew)	1) wymienia rodzaje pomocy dydaktycznych i ich zastosowanie w poszczególnych grupach wiekowych	Wykonywanie dekoracji okolicznościowych Wykonywanie pomocy dydaktycznych
	2) stosuje różnorodne techniki plastyczne w przygotowaniu pomocy dydaktycznych	Wykonywanie pomocy dydaktycznych
	3) wykonuje pomoce do zabaw z dziećmi i dla dzieci z uwzględnieniem ich wieku i możliwości psychofizycznych	Wykonywanie dekoracji okolicznościowych Wykonywanie pomocy dydaktycznych
	4) wykonuje scenografie, lalki, kostiumy i kukielki do inscenizacji, balów i imprez okolicznościowych	Wykonywanie dekoracji okolicznościowych
2) rozwija zainteresowania dzieci twórczością plastyczną (ek)	1) dobiera techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka	Prowadzenie zajęć plastycznych
	2) planuje metody prowadzenia zajęć plastycznych dostosowane od wieku i możliwości dziecka	Prowadzenie zajęć plastycznych
	3) wykorzystuje w pracy z dziećmi różnorodne techniki plastyczne stosownie do wieku i możliwości dziecka	Prowadzenie zajęć plastycznych
	4) prowadzi zajęcia plastyczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych	Prowadzenie zajęć plastycznych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
3) rozwija zainteresowania dzieci twórczością techniczną (ek)	1) dobiera zajęcia techniczne stosownie do wieku i możliwości dziecka	Prowadzenie zajęć technicznych
	2) planuje metody prowadzenia zajęć technicznych dostosowane do wieku i możliwości dziecka	Prowadzenie zajęć technicznych
	3) prowadzi zajęcia techniczne z dziećmi w poszczególnych grupach wiekowych	Prowadzenie zajęć technicznych
	4) wykonuje z dziećmi i dla dzieci proste prace techniczne np. latawiec, wiatraczek	Prowadzenie zajęć technicznych
4) wykorzystuje utwory muzyczne w celu wspomagania rozwoju i kształtowania osobowości dziecka (ek)	1) określa rolę utworów muzycznych w rozwoju dziecka	Utwory muzyczne w pracy z dzieckiem
	2) dobiera utwory muzyczne dla dzieci w poszczególnych grupach rozwojowych	Utwory muzyczne w pracy z dzieckiem
	3) włącza zabawy muzyczne do pracy z dzieckiem	Zabawy muzyczne w pracy z dzieckiem
	4) śpiewa piosenki dziecięce	Piosenki dziecięce w pracy z dzieckiem
	5) gra na wybranych instrumentach muzycznych	Instrumenty muzyczne w pracy z dzieckiem
	6) prowadzi zajęcia muzyczne z dziećmi w poszczególnych grupach rozwojowych	Zabawy muzyczne w pracy z dzieckiem
5) tworzy proste układy taneczne do muzyki (ew)	1) wymienia podstawowe zasady tworzenia prostych układów tanecznych dla dziecka	Tworzenie układów tanecznych do muzyki
	2) tworzy i dostosowuje układy taneczne do wieku i możliwości rozwojowych dziecka	Tworzenie układów tanecznych do muzyki
	3) prowadzi zabawy muzyczno-ruchowe dostosowane do poziomu dziecka	Tworzenie układów tanecznych do muzyki
	4) włącza zabawy rytmiczne do pracy z dzieckiem	Tworzenie układów tanecznych do muzyki
SPO.04.7. Język obcy zawodowy		
Effekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych) umożliwiającym realizację	1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> a. czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b. narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych 	Słownictwo dotyczące czynności wykonywanych na stanowisku pracy Słownictwo związane z dokumentacją Słownictwo w zakresie świadczonych usług

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
<p>czynności zawodowych w zakresie tematów związanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem - z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie - z dokumentacją związaną z danym zawodem - z usługami świadczonymi w danym zawodzie (ek) 	<p>c. procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych</p> <p>d. formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych</p> <p>e. świadczonych usług, w tym obsługi klienta</p>	
<p>2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje) artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) (ew)</p>	1) określa główną myśl wypowiedzi, tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu	Rozumienie wypowiedzi pisemnych Rozumienie wypowiedzi ustnych
	2) znajduje w wypowiedzi, tekście określone informacje	Rozumienie wypowiedzi pisemnych Rozumienie wypowiedzi ustnych
	3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu	Rozumienie wypowiedzi pisemnych Rozumienie wypowiedzi ustnych
	4) układa informacje w określonym porządku	Rozumienie wypowiedzi pisemnych Rozumienie wypowiedzi ustnych

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) (ek)	1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi	Tworzenie wypowiedzi ustnych Tworzenie wypowiedzi pisemnych
	2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)	Tworzenie wypowiedzi ustnych Tworzenie wypowiedzi pisemnych
	3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko	Tworzenie wypowiedzi ustnych Tworzenie wypowiedzi pisemnych
	4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze	Tworzenie wypowiedzi ustnych Tworzenie wypowiedzi pisemnych
	5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji	Tworzenie wypowiedzi ustnych Tworzenie wypowiedzi pisemnych
4) uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym podczas rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z	1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę	Uczestniczenie w rozmowie
	2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia	Uczestniczenie w rozmowie Reagowanie w formie pisemnej
	3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób	Uczestniczenie w rozmowie Reagowanie w formie pisemnej
	4) prowadzi negocjacje związane z czynnościami zawodowymi	Uczestniczenie w rozmowie Reagowanie w formie pisemnej
	5) pyta o upodobania i intencje innych osób	Uczestniczenie w rozmowie
	6) proponuje, zachęca	Uczestniczenie w rozmowie
	7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe	Uczestniczenie w rozmowie

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
<p>wykonywaniem czynności zawodowych:</p> <p>b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ek)</p>		Reagowanie w formie pisemnej
	8) styl wypowiedzi dostosowuje do sytuacji	Uczestniczenie w rozmowie Reagowanie w formie pisemnej
<p>5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych (ew)</p>	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)	Zmiana formy przekazu ustnego i pisemnego
	2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym	Zmiana formy przekazu ustnego i pisemnego
	3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym	Zmiana formy przekazu ustnego i pisemnego
	4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał (np. prezentację)	Zmiana formy przekazu ustnego i pisemnego
<p>6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową:</p> <p>a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym</p> <p>b) współdziała w grupie</p> <p>c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym</p> <p>d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne (ew)</p>	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego	Strategie służące doskonaleniu umiejętności językowych
	2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe	Strategie służące doskonaleniu umiejętności językowych
	3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych	Strategie służące doskonaleniu umiejętności językowych
	4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy	Strategie służące doskonaleniu umiejętności językowych
	5) wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe)	Strategie służące doskonaleniu umiejętności językowych
	6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź	Strategie służące doskonaleniu umiejętności językowych